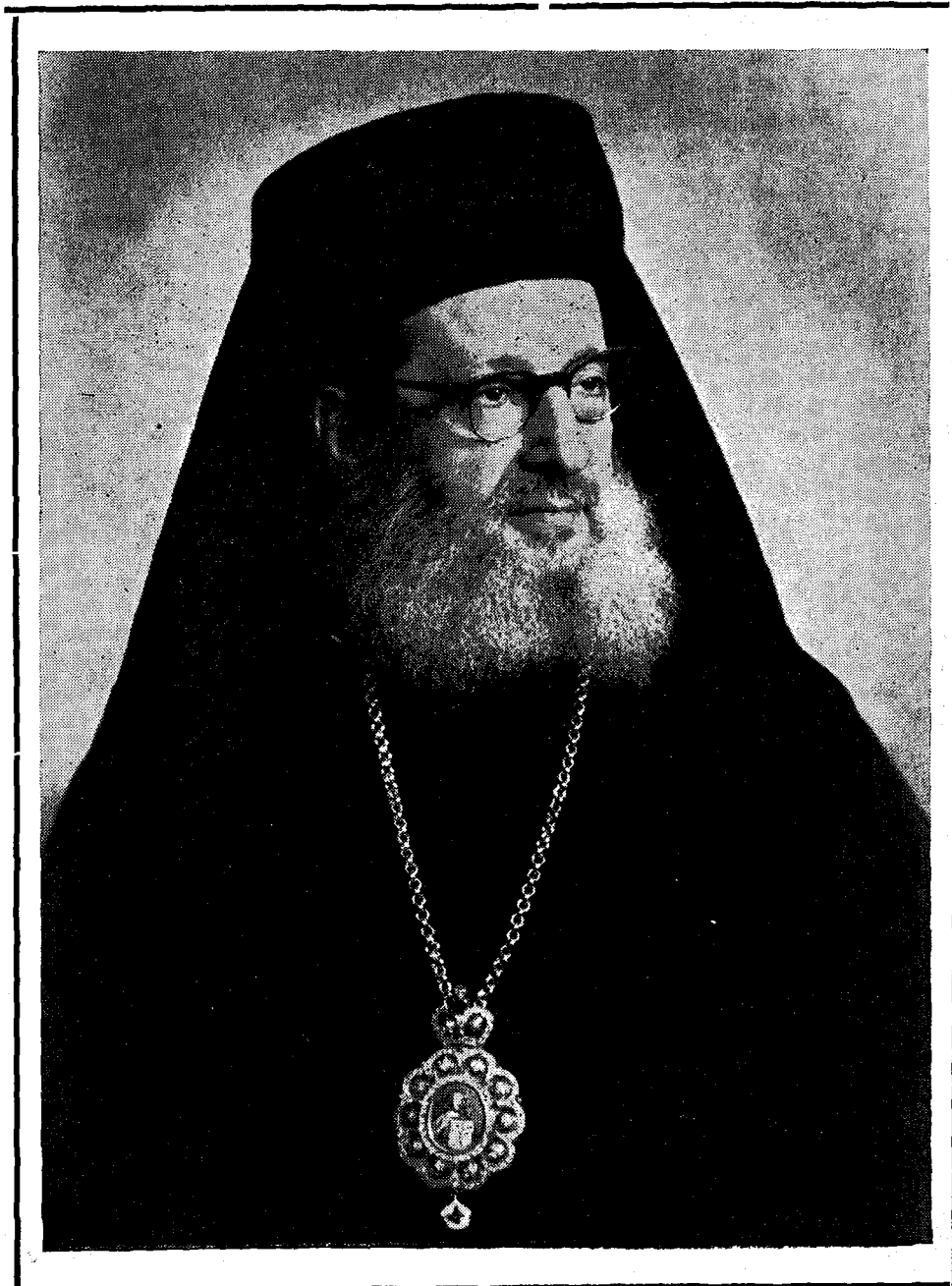

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΛΘ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 — ΤΗΛ. 27.689 | 12 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1962 | ΑΡΙΘ. 2

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ
(† 8 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1962)

Ο ΑΘΗΝΩΝ ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ (+)

«*Ἐδωκεν αὐτῷ ἱερατεῖαν λαοῦ...
'Ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἔστερέωσε τὸν
ναὸν*» (Σοφ. Σειράχ ν' 1).

Βαρεῖς καὶ νεκρικοὶ οἱ κώδωνες τῆς Μητροπόλεως διέδωκαν τὸ θλιβερὸν μήνυμα τῆς εἰς Κύριον ἀποδημίας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Θεοκλήτου. Τοῦ «ἡρέμου καὶ νουνεχοῦς», ὅπως προσφυστάτα ἐχαρακτήρισε τὸν αἰμίμηστον Προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Κασιμάτης. Τοῦ «καλοῦ κάγαθοῦ», ὅπως εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον μας ἀγαλόμενοι ἐπὶ τῇ ἀναρρώσει του, ἐχαρακτήριζον τὸν μεταστάντα αἰ στήλαι αὐταί.

*

Ὁ αἰμίμηστος, πρὸ τριμήνου περίπου, εἶχε προσβληθῆ ὑπὸ βαρείας καρδιακῆς προσβολῆς, ἐναντίον τῆς ὁποίας ὅμως ἐφέρετο νικηφόρως ἀντιπαλαίουσα ἡ ἰσχυρά, ἐγκρατῆς καὶ ἄφθορος κρᾶσις του. Τελικῶς ὅμως δὲν ἠδυνήθη νὰ διαφύγῃ τὴν δολερὰν τοῦ θανάτου παγίδα, καὶ υπέκυψεν εἰς τὴν ἀδυσώπητον μοῖραν τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἐν τῷ χρόνῳ καὶ τῷ χώρῳ φθορᾶς. Καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία πενηθηφορεῖ καὶ προπέμπει, δακρυρροοῦσα καὶ ἐν σκυθρωπότητι, τὸ αἰδέσιμον αὐτοῦ λείψανον.

*

Βαρύποτμος ἀληθῶς καὶ σκληρὰ εἶναι ἡ δοκιμασία της. Διότι, ἐντὸς τῶν τελευταίων μόνον πέντε ἐτῶν, ἔστερήθη τριῶν ἐκ τῶν ἐμπειροτέρων καὶ μαχιμωτέρων ἡγετῶν της. Μετὰ τὸν ἀγωνιστὴν καὶ «πολιὸν τὴν τρίχα καὶ τὴν σύνεσιν» κυρὸν Σπυρίδωνα, ὁ βαθυγνώμων καὶ τόσον ἀτυχῆς κυρὸς Δωρόθεος. Καὶ σήμερον ὁ γλυκὺς καὶ πρᾶος κυρὸς Θεόκλητος. Τὸν ὁποῖον ἐγέννησεν ἡ ἱστορικὴ Δημητσάνα καὶ τῆς ὁποίας τὴν εὐκρασίαν καὶ τὴν αἰθρίαν διετήρησε πάντοτε εἰς τὰ μύχια τῆς ψυχῆς του. Καὶ ἦτο πάντοτε πλήρης ἀγαθῶν προθέσεων καὶ μὲ ἐπανθούν τὸ μειδιάμα εἰς τὰ χεῖλη του.

Καὶ ὅμως ἡ ἀγαθὴ ψυχὴ του ἐπικράνθη πολὺ, πάρα πολὺ. Παρὰ τὴν ἀσφυκτικὴν ὅμως ἀηδίαν, τὴν ὁποῖαν ἠσθάνετο διὰ τὰς ἐναντίον του καταγιγιστικὰς ἐπιθέσεις, ἠυλόγει τοὺς πάντας καὶ παρέμενε λιτός, σεμνός, καὶ ἀσυνοφρύωτος ἐν τῇ ἐκδηλώσει του. Καὶ ὡς πάφλασμα ὀλιγοδρανοῦς κύματος, ἀναλυόμενον εἰς λευκοὺς ἀφροὺς ἐπὶ βράχου, διελύοντο εἰς εὐλογίας, ἀντιπίπτοντα ἐπὶ τῆς χρηστῆς καὶ ἀκάκου συνειδήσεώς του, τὰ οἰαδήποτε βατραχῶδη κῶσματα.—Αὐτὴ ἔλεγεν, εἶναι ἡ συνήθης μοῖρα τῶν ἀσκούντων τὴν ἐξουσίαν... «Εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς»... Αἰωνία ἄς εἶναι ἡ μνήμη του.

*

Ὁ αἰοίδιμος, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἠμφιέσθη τὸν ἄρραφον τῆς ἱερωσύνης χιτῶνα, δὲν ἐπρόδωσε τὴν ἀποστολὴν του, ἀλλὰ διήνυσε εὐσταθῶς καὶ ἀξιαγάστως τὸν δόλιχον τοῦ ὑψηλοῦ του προορισμοῦ.

Λαϊκὴ ἦτο ἡ προέλευσίς του. Παρέμεινε ὅμως πάντοτε ἀπλοῦς καὶ ἀπέριτος καὶ ἀρητόρευτος. Καὶ οὐδαμῶς ἠλλοιώθη ἡ ὑγιὴς δημοκρατικὴ του συνειδήσις, καὶ ὅταν ἐνεχειρίσθη τὴν ράβδον τῆς ἀνωτάτης πνευματικῆς ποιμαντορίας τῆς Ἐκκλησίας μας. Καὶ ἐνεσάρκωνεν ὅλην τὴν εὐγένειαν καὶ θυμοσοφίαν, καὶ ὅλον τὸ βαθὺ συναίσθημα καὶ τὸν ὑψηλὸν πατριωτισμὸν τοῦ λαοῦ μας. Δὲν εἶχε θεωρητικὰς ἀναζητήσεις. Εἶχεν ὅμως πρακτικότητα νοῦ καὶ δημιουργικὰς καὶ πραγματοποιοῦς ἰκανότητας. Καὶ ἐντελῶς ἀθορύβως ἐπετέλεσε ἐπιτεύγματα δυσχερῆ. Ὅπως ἦτο ἡ ἐκ βάθρων ἀνοικοδόμησις τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου. Ἡ ἀνέγερσις ἐν Πατραις τοῦ μεγαλοπρεποῦς ναοῦ τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου. Καὶ τὸ καλλιμάρμαρον καὶ ἀπέριττον ἐν Ἀθήναις Ἀρχιεπισκοπικὸν μέγαρον. Καὶ ἡ ἱστορία του δὲν ὑπῆρξεν ἀερώδης. Ἀλλὰ ἱστορία παλαισμάτων καὶ ἐπιτευγμάτων.

Ὅρθῶς ἔχει προσομοιασθῆ ἡ προσωρινὴ μας αὐτὴ ζωὴ πρὸς πλοῦν καὶ πρὸς

ποντοπορίαν. Καὶ ἂν ὁ θάνατος τῶν ἀλκίμων ἐφήβων καὶ τῶν νέων τὴν ἡλικίαν ἀνθρώπων ἐξομοιοῦται πρὸς τραγικὸν ναυάγιον, ὁ θάνατος τῶν παρηλίκων ὁμοιάζει πρὸς ἀγκυροβολίαν εἰς λιμένα.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Θεόκλητος ἠϋπλόησεν, ἀναμφηρίστως, εἰς ὀλόκληρον τὸν βίον του. Καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ τέρμα του οὐριοδρομῶν καὶ ἀποπνέων ὄσμην εὐωδίας ἔργων θεαρέστων καὶ κοινοφελῶν.

Καὶ ἡ μεγάλη του πικρία ὑπῆρξεν, ὅτι ἔφυγεν ἀπὸ τὴν ζωὴν, χωρὶς νὰ ἴδῃ πραγματοποιουμένην τὴν κυριωτέραν του ἐπιθυμίαν καὶ ἐπιδίωξιν. Τὴν βελτίωσιν δηλαδὴ τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς τῶν δεινοπαθούτων ἱερέων μας, τῆς ὑπαίθρου μας κυρίως, πρὸς τοὺς ὁποίους μονίμως ἦτο ἐστραμμένη ἡ μέριμνά του. Ὁλόσωμος καὶ ὀλόψυχος εὐρίσκετο πάντοτε παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἱεροῦ μας κλήρου. Καὶ δικαίως οἱ σεμνοὶ λειτουργοὶ του, βαρυαλοῦντες καὶ κυκλοῦντες ὡς στελέχη φοινίκων τὸ αἰδέσιμον σκῆνός του, προέπεμψαν τὸν Ἀρχιεπίσκοπόν τους ἕως τὸν τάφον του.

ΘΕΟΛΟΓΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ὁ ἀειμνήστος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Θεόκλητος, κατὰ κόσμον Παναγιώτης Παναγιωτόπουλος, ἐγεννήθη τῷ 1890 ἐν Δημητσάνῃ. Τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐδιδάχθη αὐτόθι, ἐν συνεχείᾳ δ' ἐνεγράφη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν

τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησε τῇ 8ῃ Ὀκτωβρίου τοῦ 1910, ἀναγορευθεὶς ἀριστοῦχος διδάκτωρ τῆς Θεολογίας.

Ἀμα τῇ ἀποφοίτησει αὐτοῦ διετέλεσε κατ' ἀρχὰς ὑπάλληλος τοῦ τότε Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου, εἶτα δ' ἀπατηθεὶς τὸν μοναχικὸν βίον, χειροτονήθη τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1914 εἰς διάκονον, ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Φθιώτιδος κυροῦ Ἰακώβου. Τῇ 8ῃ Σεπτεμβρίου 1917 χειροτονήθη εἰς Πρεσβύτερον ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Δαμάστας Φθιώτιδος.

Ἀπὸ τῆς εἰς διάκονον χειροτονίας του καὶ μέχρι τοῦ Ἰουλίου τοῦ ἔτους 1923, διετέλεσεν ἱεροκέρυξ παρὰ τῇ Ἱ. Μητροπόλει Φθιώτιδος. Μεθ' ὃ διωρίσθη Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου, παραμείνας εἰς τὴν θέσιν ταύτην μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1924, ὅτε ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐκτιμῶσα τὰς μεγάλας ἱκανότητας καὶ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτελεσθὲν πλούσιον πνευματικὸν ἔργον, τὸν ἀπέδειξε Βοηθὸν Ἐπίσκοπον τοῦ τότε Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἀειμνήστου Χρυσόστομου Παπαδοπούλου, ὑπὸ τὸν τίτλον τῆς πάλας ποτε διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Σταυρουπόλεως. Ἡ χειροτονία αὐτοῦ ἐγένετο ἐν τῷ Ἱ. Μητροπολιτικῷ Ναῶ ὑπὸ τοῦ νῦν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κ. Ἀθηναγόρου, τότε Μητροπολίτου Κερκίρας, τοῦ ἀοιδίου Μητροπολίτου Ναυπακτίας καὶ εἶτα Φθιώτιδος Ἀμβροσίου, καὶ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Τριφυλίας Ἀνθίμου. Τὸν Μάρτιον τοῦ 1931 κατεστάθη Μητροπολίτης Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας, τὴν δὲ 15ῃν Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1944 μετετέθη εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Πατρῶν. Τὴν Ἱερὰν ταύτην Μητρόπολιν ἐποίμανεν θεοφιλῶς ἀναπτύξας πλούσιαν καὶ καρποφόρον διοικητικὴν καὶ θρησκευτικὴν δρᾶσιν, μέχρι τῆς 7-8-1957, ὅτε ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, εἰς διαδοχὴν τοῦ ἀοιδίου Ἀρχιεπισκόπου κυροῦ Δωροθέου, τοῦ ἀπὸ Λαρίσης.

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΕΠΙ ΤΩΙ ΘΑΝΑΤΩΙ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἅμα τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Θεοκλήτου, συνηλθεν ἐκτάκτως τὴν 8ην ἀπογευματινὴν τῆς 8ης Ἰανουαρίου 1962 ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ πρώτου τῆ τάξει Σεβ. Μητροπολίτου Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Γερμανοῦ. Τῆς ἐν λόγῳ συνεδρίας μετέσχον οἱ Σεβ. Συνοδικοὶ Σύνοδου Κορινθίας κ. Προκόπιος, Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδας κ. Ἰάκωβος, Ἡλείας κ. Γερμανός, Φωκίδος κ. Ἀθανάσιος, Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Κυρίλλος, Κοζάνης κ. Διονύσιος, Πρεβέζης κ. Στυλιανός, Σισανίου καὶ Σιατιστίας κ. Πολύκαρπος καὶ Κίτρους κ. Βαρνάβας. Ὡσαύτως παρίστατο καὶ ὁ παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ Βασιλικὸς Ἐπίτροπος Καθηγητῆς κ. Ἰωάννης Καρμίρης. Ἀρξαμένης τῆς συνεδριάσεως ὁ

Σεβασμιώτατος Προεδρεύων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, εἶπε, ἐν βαθυτάτῃ συγκινήσει τὰ ἑξῆς:

«Ἄγιοι Ἀδελφοί, προσεκάλεσα τὴν Σεβασμιότητα σας εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν, κατόπιν τοῦ θλιβεροῦ γεγονότος τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Θεοκλήτου. Ὡς γνωρίζετε, ἀπὸ τριμήνου καὶ πλέον ὁ μεταστὰς εἶχε προσβληθῆ ὑπὸ σοβαρᾶς νόσου, ἣτις ἐκράτησεν αὐτὸν ἐπ' ἀρκετὸν κληνῆρη. Ἡ ἐπιστήμη κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν, μὲ ἐκδηλα ὑπὲρ τοῦ ἀσθενοῦς ἀποτελέσματα, ἅτινα εἶχον δημιουργήσει πολλὰς ἐλπίδας τελείας ἀποθεραπείας αὐτοῦ. Ἄλλως ἄλλως ἔκρινε δι' αὐτὸν ὁ Ἄγιος Θεός, ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου. Σήμερον εἰς τὰς 3 καὶ 45' πρωϊνῆν, μετὰ νέαν καρδιακὴν προσβολήν, παρέδωκε τὸ πνεῦμα Αὐτοῦ εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Ὁ αἰόιδιμος Ἀρχιεπίσκοπος κυρός Θεοκλήτος εἰργάσθη εὐσυνειδήτως διὰ τὴν Ἁγίαν μας Ἐκκλησίαν, ἐπὶ ἡμῖν αἰῶνος, ἰδιαίτατα δὲ ὡς Πρῶτος τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας. Εἶναι γνωστόν, ὅτι ἀντεμετώπισε πικρίας καὶ θλίψεις, ὅσας ὀλίγοι, ἀλλ' ἐν τῇ διακρινούσῃ Αὐτὸν καλοκαγαθία, σὺδέποτε ἐμνησικάκισε, ἀλλὰ συνεχῶς ἀγωνιζόμενος καὶ πάντα κόπον καταβάλλον ἀπέβλεπε πάντοτε πρὸς τὸ γενικὸν τῆς Ἐκκλησίας συμφέρον.

Κύριος ὁ Θεὸς ἅς ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν Αὐτοῦ ἐν σκηναῖς δικαίων καὶ Ἁγίων».

Ἀκολούθως ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κορινθίας κ. Προκόπιος, λαβὼν τὸν λόγον, εἶπε τὰ ἑξῆς:

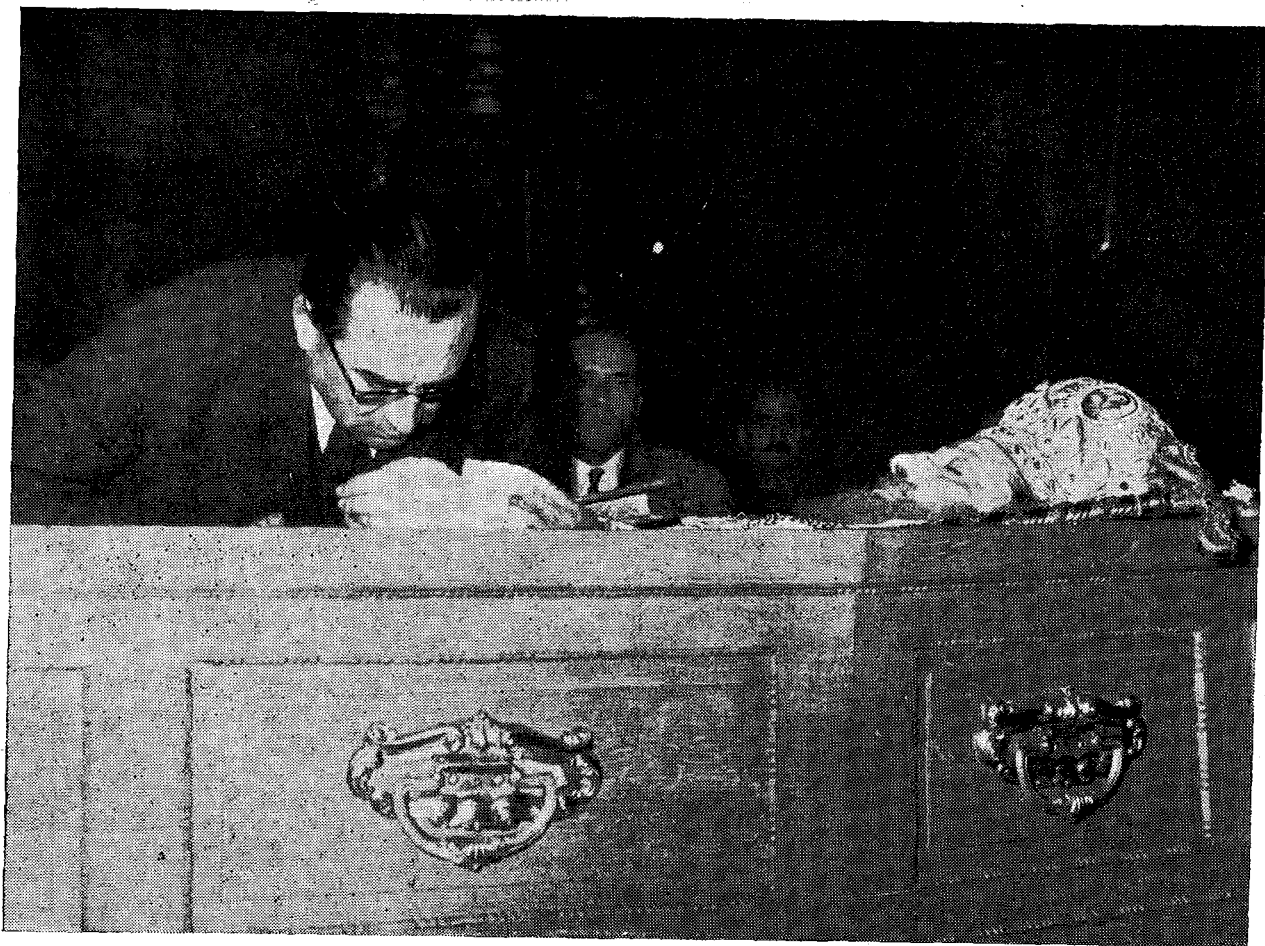
«Εἶναι ὄντως θλιβερὸν τὸ ἀγγελμα τῆς πρὸς Κόριον ἐκδημίας τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κυροῦ Θεοκλήτου, διακριθέντος διὰ τὸ πρῶτον καὶ ἀνεξίκακον τοῦ χαρακτήρος του, ἐπὶ πλέον δέ, καὶ τοῦτο σημειῶ ἰδιαίτερος, διὰ τὸ ἀδιάβλητον τοῦ βίου του. Ἴσως, καὶ εἶμαι ὑποχρεωμένος ἄνευ δισταγμοῦ νὰ προβῶ εἰς τὴν διαπίστωσιν αὐτῆν, ἴσως, λέγω, αἱ δύο πρῶται του ἀρεταί, τὰς ὁποίας ἀνωτέρω ἐμνημόνευσα,

συνετέλεσαν ἰδιαίτερος, ὥστε νὰ δοκιμάσῃ οὗτος, ἰδίᾳ ὡς Ἀρχιεπίσκοπος, ὅτι ἐδοκίμασε καὶ περὶ ὧν ὠμίλησεν ὁ Σεβ. Ἅγιος Προεδρεύων εἶναι δὲ γεγονός, ὅτι ἐὰν δὲν εἶχε τὰς ἀρετὰς αὐτὰς καὶ ἀντιμετώπιζε μετὰ σκληρότητος καὶ αὐστηρότητος τοὺς ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ αὐτοῦ δῆθεν κοπτομένους, οὗτοι θὰ εἶχον ἀσφαλῶς φρονηματισθῆ καὶ δὲν θὰ ἐφθάναν, ὅπου ἐφθασαν. Ἡμεῖς οἱ γέροντες Ἀρχιερεῖς, οἵτινες δὲν ἐγνωρίσαμεν τοῦτον ἀφ' ὅτου ἀνῆλθεν εἰς τὰς ὑψηλὰς θέσεις, ἀλλὰ νεαρὸν κληρικόν, ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ μαρτυρήσωμεν περὶ τοῦ ἤθους καὶ τοῦ βίου τοῦ ἀνδρός. Ἄλλ' ἢ κακότης δὲν θὰ ἐκλείψῃ ἀπὸ τοῦ κόσμου τούτου.

Εὐχομαι, καὶ καθ' ὑποχρέωσιν ὡς κληρικός, ὁ Θεὸς νὰ συγχωρήσῃ τοὺς συκοφάντας του, ὀδηγήσῃ δὲ ἡμᾶς εἰς ἀνάδειξιν διαδόχου Αὐτοῦ, ὅστις, ἂν μὴ τι ἄλλο, νὰ διακρίνεται, ὡς ὁ μεταστάς, ἀπὸ τοῦ πρῶτον καὶ ἀνεξίκακον τοῦ χαρακτήρος του».

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Β. Ἐπίτροπος παρὰ τῇ Ἱ. Συνόδῳ Καθηγητῆς κ. Ἰωάννης Καρμίρης λέγει τὰ ἀκόλουθα:

«Ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις κατώδυνος συμμε-

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γρηγόριος Κασσιμάτης, ἀσπαζόμενος εὐλαβῶς τὴν σεπτὴν σορὸν.

τέχει μετά τοῦ εὐσεβοῦς Ἑλληνικοῦ λαοῦ τοῦ πένθους τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ πρὸς Κύριον ἐκδημίᾳ τοῦ σεπτοῦ Προκαθημένου αὐτῆς ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κυροῦ Θεοκλήτου, τὴν ἱεράν παρακαταθήκην τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως τηρήσαντος καὶ ἐπὶ πολλαῖς εὐαγγελικαῖς ἀρεταῖς διακριθέντος, πολλαπλαῖς δὲ ἐπιηρείας, κατὰ τὸ δοθὲν αὐτῷ χάρισμα, προσενεγκόντος τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐπὶ ἡμῖς καὶ πλέον αἰῶνος. Ἐπὶ τούτοις δεόμεθα τοῦ Κυρίου, ὅπως Αὐτὸν μὲν ἀναπαύσῃ ἐν σκηναῖς δικαίων, ἀναδείξῃ δὲ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἄξιον διάδοχον Αὐτοῦ».

Μετὰ ταῦτα ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰάκωβος εἶπεν τὰ ἑξῆς:

«Εἶναι ἀληθές ὅτι, ἅπαντες οἱ διατελέσαντες, κατὰ καιρούς, Ἀρχιεπίσκοποι, ἐδοκίμασαν πικρίας πολλὰς, ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς, ὑψίστης σημασίας, ἀποστολῆς των, ἀλλ' ὁ μεταστάς ἐδοκίμασθαι περισσότερον παντὸς ἄλλου, ὥστε ἀφόβως νὰ θυνάμεθα νὰ λέγωμεν, ὅτι ἀπάσας τὰς τῶν προκατόχων τὸν πικρίας ὁμοῦ, ὑπέστη Αὐτὸς μόνος. Κατεσκοφαντήθη, ἐπληρώθη βαθέως εἰς τὴν ψυχὴν του· παρὰ ταῦτα εἶμαι βέβαιος ὅτι, μὲ τὴν καλωσύνην, ἣ ὅποια πάντοτε τὸν διέκρινε, ἀσφαλῶς συνεχώρησε τοὺς συκοφάντας του. Ὁ Κύριος ἄς ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν του ἐν σκηναῖς δικαίων καὶ Ἁγίων.

Κατόπιν ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ ἀπεστάλη πρὸς τὸν ἡμερήσιον τύπον ἀνακοινωθὲν πρὸς τὸν λαόν, ἔχον ὡς ἑξῆς:

«Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ βαθείας λύπης ἀγγέλλει εἰς τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυρὸς Θεοκλήτος ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον τὴν 4ην πρωϊνὴν τῆς 8ης τρέχοντος.

Ἡ πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ ἀειμνήστου Προκαθημένου, ἐπισυνβάσα δὴως ἀδοκίμως, ἐδημιούργησε αἰσθητὸν κενὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἐκκλησία δέεται ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῆς ἀναδείξεως ἀνταξίου τῶν περιστάσεων διαδόχου αὐτοῦ.

Τὸ σκῆνος τοῦ μεταστάντος ἐξετέθη ἀπὸ τῆς μεσημβρίας τῆς σήμερον εἰς λαϊκὸν προσκόνημα ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν.

Ἡ κηδεία θὰ τελεσθῇ τὴν Πέμπτην 11ην Ἰανουαρίου ὥραν 11ην πρὸ μεσημβρίας. Θὰ ἀποδοθῶσι τιμαὶ Πρωτοπυργοῦ ἐν ἐνεργείᾳ, θὰ παραστῶσι δὲ εἰς τὴν κηδείαν ὁ Βασιλεὺς, ἡ Κυβέρνησις καὶ τὸ Διπλωματικὸν Σῶμα».

Ἀκολούθως ἀπεφασίσθη ὅπως ἀποσταλῇ πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὸ κάτωθι τηλεγράφημα:

«ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1183

Πρὸς

τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἡ Ἱερά Σύνοδος μετὰ λύπης ἀγγέλλει ὑμῖν τὴν πρὸς Κύριον ἐκδημίαν Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κυροῦ Θεοκλήτου, γενομένην 8ην τρέχοντος. Κηδεία

τελεσθῆσεται 11ην τρέχοντος, ὥρα 11. Κατὰ τὴν ὥραν κηδείας τελεσθῶσιν ἐπιμνημόσυνοι δεήσεις εἰς ἅπαντας Μητροπολιτικούς Ναοὺς Ἱερῶν Μητροπόλεων. Παρακαλεῖσθε εὐρίσκεσθε Ἀθήνας ἡμέραν κηδείας διὰ συμμετοχὴν εἰς αὐτὴν μετὰ πάσης ἀρχιερατικῆς στολῆς.

Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Γ ε ρ μ α ν ό ς,
Προεδρεύων».

Τὴν εἰς Κύριον ἐκδημίαν τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἀνήγγειλεν ἡ Ἱερά Σύνοδος εἰς τὰς λοιπὰς Ὁρθοδόξους Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας διὰ τοῦ ἑξῆς τηλεγραφήματος:

«Μετὰ λύπης ἀγγέλλομεν ὑμῖν ὅτι προκαθήμενος Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας Ἑλλάδος Ἀρχιεπίσκοπος κυρὸς Θεοκλήτος μετέστη πρὸς Κύριον πρωϊνὰς ὥρας 8 Ἰανουαρίου ἐν Ἀθήναις ΣΤΟΠ Ἐκκλησία Ἑλλάδος στερηθεῖσα πεπνυμένον πρωθιεράρχου δέεται Κυρίου ὑπὲρ ἀναπαύσεως ψυχῆς αὐτοῦ σκηναῖς Ἁγίων ΣΤΟΠ Κηδεία τελεσθῆσεται 11ην τρέχοντος Ἀθήνας».

Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν ὠρίσθησαν τὰ ἑξῆς:

α) Ὅπως ἐκφωνήσῃ τὸν προσήκοντα λόγον κατὰ τὴν κηδείαν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς Μητροπόλεως, ἐντολῇ τῆς Ἱ. Συνόδου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Διονύσιος.

β) Ὅπως τὰς ταινίας τοῦ φερέτρου ἀνέχουν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Ἡλείας κ. Γερμανὸς καὶ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Κύριλλος.

γ) Ὅπως τὰ καθήκοντα τελετάρχου τῆς ὄλης πομπῆς ἀνετεθῶσι εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανόν.

3) Ὅπως τὸ πένθος τῆς Ἐκκλησίας φέρουν οἱ Σεβ. Συνοδικοί Σύεδροι Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰάκωβος, Κορινθίας, κ. Προκόπιος καὶ Κίτρους κ. Βαρνάβας μετὰ τῶν βοηθῶν Ἐπισκόπων Ἀουμακοῦ κ. Χρυσοστόμου, Κερνίτσας κ. Χρυσοστόμου καὶ Ἀχαΐας κ. Παντελεήμονος καὶ ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱεραῆς Ἀρχιεπισκοπῆς κ. Θεοκλήτος Ἀβραντινῆς.

Ἐν συνεχείᾳ ἀπεφασίσθη, ὅπως γνωστοποιηθῇ ἐγκαίρως τῷ Ὑπουργεῖῳ Ὁρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, ὅτι καθήκοντα τοποτηρητοῦ τοῦ κηδεύσαντος Ἀρχιεπισκοπικοῦ Ἐθνοῦ τῶν Ἀθηνῶν, συμφώνως τῷ ἰσχύοντι Νόμῳ «περὶ καταστατικοῦ χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἀνέλαβεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Γερμανός, ὡς πρῶτος τῇ τάξει ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, Πειραιῶς δὲ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Προκόπιος, παρακληθῆ δὲ τὸ αὐτὸ ὡς ἄνω Ὑπουργεῖον, ὅπως ἐνεργήσῃ δεόντως διὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ Σχετικοῦ Β. Διατάγματος περὶ συγκλήσεως τῆς Ἱεραρχίας διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ διαδόχου τοῦ ἐκλιπόντος Πρωθιεράρχου.

Τέλος ἡ Ἱ. Σύνοδος κατέλυσε εἰς τὸ παρεκλήσιον τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου ἐτέλεσε Τρισάγιον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἐκλιπόντος Πρωθιεράρχου, χοροστατῶντος τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Ἐθνοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Γερμανοῦ, συμπαραστατομένου ὑπὸ Συνοδικῶν Ἀρχιερέων.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Ἐνῶ ἡ ἀποθεραπεία τοῦ πρό τριμήνου ἀσθενήσαντος ἀοιδίου Ἀρχιεπισκόπου ἔβαινε ὁμαλῶς καὶ ὑπὸ οἰωνοὺς ἐνθαρρυντικοὺς διὰ τὴν πλήρη ἀποκατάστασιν τῆς κλονισθείσης υἰείας του, ἦλθεν ἀπροόπτως τὸ ἄγγελμα τοῦ θανάτου του ἐκ Βαρυμπόμπης, ὅπου πρό τινων ἡμερῶν εἶχεν ἀποσυρθῆ πρὸς ἀνάπαυσιν, κατὰ σύστασιν τῶν θεραπεύοντων ἰατρῶν του.

Τὸ μοιραῖον ἐπῆλθεν περὶ τὴν 3.45' πρωϊνὴν τῆς 8ης Ἰανουαρίου, παρὰ τὰς προσπάθειάς τοῦ εὐρισκομένου παρὰ τὴν κλίνην του ἱατροῦ κ. Σ. Παναγιωτοπούλου. Ὁ ἀειμνήστος Ἀρχιεπίσκοπος διετήρησε μέχρι τελευταίας στιγμῆς ἀκεραίαν τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ διαύγειαν, προαισθανθεὶς δὲ τὸ τέλος του ἐζήτησε νὰ τοῦ ἀφαιρεθῆ ἡ συσκευὴ ὀξυγόνου, μετ' ὀλίγον δὲ παρέδωκεν ἡρέμως τὸ πνεῦμά του.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἰδοποιηθέντες ὑπὸ τῶν συγγενῶν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κατέφθασαν εἰς Βαρυμπόμπην ὁ Προεδρεύων τῆς Ἱ. Συνόδου Σεβ. Μητροπολίτης Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Γερμανός, ὁ Συνοδικὸς Σύνεδρος Σεβ. Μητροπολίτης Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰάκωβος καὶ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Θαυμακοῦ κ. Χρυσόστομος. Εἴτα ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ Τρισάγιον ἐπὶ τῆς σοροῦ τοῦ ἐκδημήσαντος Ἀρχιεπισκόπου.

Ἀκολούθως τὸ ἱερὸν σκῆνωμα μετεφέρθη διὰ νεκροφόρου αὐτοκινήτου εἰς τὸ Ἀρχιεπισκοπικὸν Μέγαρον Ἀθηνῶν, ὅπου ἐταριχεύθη.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἡ σορὸς τοῦ ἀοιδίου Ἀρχιεπισκόπου μετεφέρθη εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν ἐν πομπῇ, ἀκολουθούντων τῶν ἐν Ἀθήναις παρεπιδημούντων Ἀρχιερέων, τῶν βοηθῶν αὐτοῦ Ἐπισκόπων καὶ πολλῶν κληρικῶν. Ἐν τῷ Ναῷ ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ κ. Χρυσόστομου Τρισάγιον, ἀκολούθως δὲ ἡ Σεπτὴ σορὸς ἐξετέθη εἰς προσκύνημα, ἐνῶ οἱ κώδωνες τῶν ἱ. Ναῶν τῆς Πρωτεύουσας ἤχουν πενθίμως. Ἐκ τῶν πρώτων προσῆλθεν καὶ προσεκύνησεν τὸ σεπτὸν Σκῆνωμα ὁ Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀργανισμῶν κ. Γρηγόριος Κασσιμάτης. Ἐν τῷ μεταξὺ πλήθη λαοῦ πληροφορηθέντα τὸν θάνατον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐξ ἀνακοινώσεων τῶν Ραδιοφωνικῶν Σταθμῶν προσήρχοντο εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν, ἔνθα ἐν μέσῳ βαθυτάτης συγκινήσεως προσεκύουν τὴν σεπτὴν σορὸν τοῦ ἀειμνήστου Προκαθημένου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ προσκύνημα τῆς σοροῦ συνεχίσθη καθ' ὅλην

τὴν διάρκειαν τῆς Δευτέρας καὶ μέχρι τῶν πρωϊνῶν ὥρῶν τῆς Πέμπτης. Χιλιάδες λαοῦ πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας προσῆλθον καὶ ἐν συγκινήσει ἠσπάσθησαν τὴν δεξιὰν τοῦ Σεπτοῦ νεκροῦ, ἀποτίοντες ὕστατον φόρον τιμῆς καὶ εὐλαβείας εἰς τὸν μελιχίον καὶ ἀγαθὸν Ἱεράρχην. Ἰδιαιτέρως συγκινητικαὶ ὑπῆρξαν αἱ ἐκδηλώσεις τῶν ἐπὶ τοῦτο ἀφιχθέντων ἐκ Πατρῶν, Καλαβρύτων καὶ Δημητσάνης εὐσεβῶν χριστιανῶν, οἵτινες ἐν βαθυτάτῃ συγκινήσει ἠσπάζοντο τὸν στοργικὸν ποιμένα δι' ὕστατην φοράν. Γενικῶς δ' εἰπεῖν πάνδημον ὑπῆρξεν τὸ πένθος διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας Κυροῦ Θεοκλήτου. Ἐντονος δ' ἐξεδηλώθη ἡ ἀγάπη καὶ ἡ εὐλάβεια τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ πρὸς τὸν σεπτὸν νεκρὸν.

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα, ἀπὸ τῆς ἀφίξεως εἰς τὸν ἱ. Ναὸν τοῦ Σεπτοῦ Σκηνώματος μέχρι τῆς κηδείας, τετραμελὴς τιμητικὴ φρουρὰ ἐξ Ἀρχιμανδριτῶν καὶ ἐγγάμων κληρικῶν παρέμενε πλησίον τοῦ νεκροῦ, ἐνῶ Διάκονοι ἀνεγίνωσκον, κατὰ τὰ εἰωθότα τὸ Ψαλτήριον καὶ τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον. Ἐξ ἄλλου καθ' ἐκάστην πρωΐαν ἐτελεῖτο ἐν τῷ ἱ. Μητροπολιτικῷ Ναῷ ἡ θεία Λειτουργία, χοροστατούντων ἐκάστοτε Σεβ. Μητροπολιτῶν καὶ Ἐπισκόπων. Πλεῖστοι ὡσαύτως Ἱεράρχαι ἐτέλεσαν ἐπὶ τῆς Σοροῦ τοῦ μεταστάντος Τρισάγιον.

Εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ τοῦ θανάτου τοῦ ἀοιδίου Προκαθημένου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἤρχισαν νὰ καταφθάνουν χιλιάδες τηλεγραφημάτων ἐξ ὅλων τῶν σημείων τῆς γῆς, τινὰ τῶν ὁποίων, κατ' ἐπιλογὴν, δημοσιεύονται εἰς ἄλλην στήλην τοῦ παρόντος τεύχους.

Ἐπίσης εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον καὶ εἰς τὸν Τύπον ἀπεστάλησαν δεκάδες ψηφισμάτων Ἰδρυμάτων, Ὁργανώσεων καὶ Δήμων, δι' ὧν διεδηλοῦτο τὸ πένθος αὐτῶν ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου.

Τὸ ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν ἀνοιγὲν βιβλίον συλλυπητηρίων προσῆλθον καὶ ἐνεγράφησαν οἱ ἐν Ἀθήναις παρεπιδημούντες Ἀρχιερεῖς, Ὑπουργοὶ καὶ Βουλευταί, Πρεσβευταί, Διπλωματικοὶ Ὑπάλληλοι ξένων Πρεσβειῶν, οἱ ἐν Ἑλλάδι ἐκπρόσωποι ξένων Ὀργανισμῶν, Ἀνώτατοι Δικαστικοί, Καθηγηταὶ Πανεπιστημίων καὶ ἄλλων Ἀνωτάτων Σχολῶν, ἀνώτατοι πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ὑπάλληλοι, ἐκπρόσωποι Συλλόγων καὶ Ἰδρυμάτων, Ἐπιστήμονες καὶ μέγας ἀριθμὸς Κληρικῶν καὶ λαϊκῶν.

Ο έκτελών χρέη τελετάρχου κατά την κηδείαν Σεβ. Μητροπολίτης Νικοπόλεως και Πρεβέζης κ. Στυλιανός υποδεχόμενος
έν τῷ Ἱ. Μητροπολιτικῷ Ναῶ τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα Παῦλον καὶ τὴν Α. Β. Υ. τὸν Διάδοχον Κωνσταντῖνον.

Η ΚΗΔΕΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Τῇ 11ῃ τρέχοντος μηνὸς καὶ περὶ ὥραν 11ην πρωϊνὴν ἐψάλλη εἰς τὸν Ἱερὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τῶν Ἀθηνῶν ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία τοῦ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος Πρωθυεράρχου, παρουσίᾳ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως Παύλου καὶ τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Διαδόχου Κωνσταντίνου, χοροστατοῦντος τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Γερμανοῦ, συμπαραστατομένου ὑπὸ πολλῶν Ἀρχιερέων, φερόντων τῆς ἀρχιερατικῆν αὐτῶν στολῆν.

Εἰς τὸν Ἱερὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν παρῆσαν ἀντιπροσωπεῖαι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῶν ἄλλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τοῦ Ἑπιτροπικοῦ Συμβουλίου, οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Κομμάτων, οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ξένων θρησκευτικῶν Δογμάτων, Βουλευταὶ, τὸ Διπλωματικὸν Σῶμα καὶ ἅπασαι αἱ Πολιτικαὶ καὶ Στρατιωτικαὶ Ἀρχαί.

Τὸν ἐπικηδεῖον λόγον εἶπεν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἄμβωνος, ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ ἐκ τῶν Συνοδικῶν Συνέδρων Σεβ. Μητροπολίτης Σερβίας καὶ Κοζάνης κ. Διονύσιος. Ὁ λόγος οὗτος δημοσιεύεται εἰς ἄλλην στήλην τοῦ παρόντος φύλλου.

Ἄμα τῇ ἀπολύσει τῆς Νεκρώσιμου Ἀκολουθίας ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Α.Β.Υ. ὁ Διάδοχος προσκυνήσαντες τὴν σεπτὴν σορὸν ἀπῆλθαν. Μεθ' ὃ ἐγένετο ἡ ἐκφορά τοῦ ἱεροῦ σκηνώματος, συμφώνως πρὸς τὸ ἐκδοθῆν ὑπὸ τοῦ Ἑπιτροπικοῦ Ἐσωτερικῶν πρόγραμμα, ἔχον ὡς ἀκολουθίας:

Τὴν 11-1-1962, ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 11.00 ψαλλῆσεται ἐν τῷ Ἱερῷ Καθεδρικῷ Ναῷ ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία τοῦ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ.

Τὴν 11ην π.μ. ὥραν θέλει ἀφίχθῃ εἰς τὸν Ναὸν ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς μετὰ τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Διαδόχου.

Θέλουσι παραστῆ εἰς τὸν Ναὸν: Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, ὁ Ἀντιπρόεδρος καὶ τὰ Μέλη τοῦ Ἑπιτροπικοῦ Συμβουλίου, οἱ Βουλευταὶ, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ Ἀποκρίσάριος καὶ Ἐξάρχος τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἀλεξανδρείας, οἱ Ἀντιπρόσωποι τῶν Ὁρθοδόξων Πατριαρχείων καὶ τῶν Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ὁ Ἐξάρχος τοῦ Παναγίου Τάφου, οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν ξένων Δογμάτων, οἱ πρόφρον Πρωθυπουργοί, οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Κομμάτων, οἱ Μεγαλόσταυροι τῶν Β. Ταγμάτων Σωτήρος, Γεωργίου Α' καὶ Φοίνικος.

Ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὁ Πρόεδρος, ὁ Εἰσαγγελεὺς καὶ τὰ μέλη τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ὁ παρ' αὐτῷ Γενικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας καὶ τὰ μέλη τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ὁ Γενικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας ἐπὶ τῆς Φορολογικῆς Δικαιοσύνης.

Ὁ Πρόεδρος καὶ ἡ Σύγκλητος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ὁ Πρύτανης καὶ ἡ Σύγκλητος τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὁ Πρύτανης καὶ ἡ Σύγκλητος τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου, ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Δημοσίων Ἑπηρεσιῶν, ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, ὁ Πρόεδρος καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν, ὁ Πρύτανης καὶ ἡ Σύγκλητος τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν, ὁ Πρύτανης καὶ ἡ Σύγκλητος τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, ὁ Πρύτανης καὶ ἡ Σύγκλητος τῆς Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, τὸ Ἀνώτατον Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον.

Οἱ Πρέσβεις καὶ οἱ Πρεσβευταὶ, οἱ Γενικοὶ Γραμματεῖς τῶν Ἑπιτροπείων καὶ τῆς Βουλῆς, οἱ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Διοικήσεως, ὁ Νομάρχης, ὁ Δήμαρχος καὶ τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον Ἀθηνῶν, οἱ Γενικοὶ Διευθυνταὶ τῶν Ἑπιτροπειῶν καὶ τῆς Βουλῆς, ὁ Διοικητὴς καὶ ὁ Ἑπιθεωρητὴς τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ὁ Διοικητὴς καὶ ὁ Ἑπιθεωρητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν, ὁ Διοικητὴς τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ὁ Διοικητὴς τοῦ Ὄργανισμοῦ Γεωργικῶν Ἀσφαλίσεων, ὁ Διοικητὴς καὶ ὁ Ἑπιθεωρητὴς τῆς Κτηματικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, οἱ Ἀνώτατοι Ταξίαρχοι τῶν Β. Ταγμάτων Σωτήρος, Γεωργίου Α' καὶ Φοίνικος, ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς Ἐφετών, ὡς καὶ οἱ ἐπίτιμοι ἰσβάθμιοι πρὸς τοὺς ὡς ἄνω Δημόσιοι λειτουργοί, ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς Πρωτοδικῶν, αἱ λοιπαὶ Πολιτικαὶ Ἀρχαὶ μετὰ τῶν ἀνωτέρων λειτουργῶν αὐτῶν.

Ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης, οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Γενικῶν Ἐπιτελείων Στρατοῦ, Ναυτικοῦ καὶ Ἀεροπορίας, ὁ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς Στρατοῦ, οἱ Ἀντιστράτηγοι, οἱ Ἀντιναύαρχοι καὶ Ἀντιπύραρχοι, ὁ Ἀντιστράτηγος Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς, οἱ ἐν ἀποστρατεία Ἀντιστράτηγοι, Ἀντιναύαρχοι καὶ Ἀντιπύραρχοι (ἐν στολῇ), οἱ Ἑπιπύραρχοι, Ἑπιναύαρχοι, Ἑπιπύραρχοι, οἱ Ἀρχηγοὶ τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος, τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ τοῦ Πυροσβεστικοῦ Σώματος, οἱ ἐν ἀποστρατεία Ἑπιπύραρχοι, Ἑπιναύαρχοι καὶ Ἑπιπύραρχοι (ἐν στολῇ), οἱ Ταξίαρχοι, αἱ ἀντιπροσωπεῖαι τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ κατὰ γῆν, θάλασσαν καὶ ἀέρα Στρατοῦ, Χωροφυλακῆς, Λιμενικοῦ Σώματος, Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ Πυροσβεστικῆς Ἑπηρεσίας, ὁ Διοικητὴς τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὄργανισμοῦ Τουρισμοῦ. Ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Σώματος τῶν Ἑλλήνων Προσκόπων μετὰ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως καὶ Γενικοῦ Ἐφόρου, ὁ Πρόεδρος καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Πανελληνίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου, ὁ Πρόεδρος καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν, ὁ Πρόεδρος καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Πανελληνίου Φαρμακευτικοῦ Συλλόγου, ὁ Πρόεδρος καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συμβολαιογραφικοῦ Συλλόγου Ἐφεσίων Ἀθηνῶν — Αἰγαίου, ὁ Πρόεδρος καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος, ὁ Πρόεδρος καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑνώσεως Ἑλλήνων Χημικῶν, ὁ Πρόεδρος καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Πανελληνίου Ὀδοντοιατρικοῦ Συλλόγου, οἱ Πρόεδροι καὶ τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν Ἐπιμελητηρίων, ἡ Διοίκηση τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιτεχνῶν Ἑλλάδος, ἡ Διοίκηση τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, ὁ Διευθυντὴς τοῦ ΟΔΕΠ, ὁ Διευθυντὴς τοῦ TAKE, ὁ Πρόεδρος τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν, οἱ Πρόεδροι τῶν ἀνεγνωρισμένων Λογοτεχνικῶν Σωματείων, οἱ Ἀντιπρόσωποι τοῦ Τύπου, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑνώσεως Ἑλλήνων ἀποστράτων Ἀξιωματικῶν, Ἀντιπροσωπεῖαι τῶν ἐφόδρων ἐκ μονίμων καὶ τῶν ἐφόδρων Ἀξιωματικῶν, τὸ Προεδρεῖον τῆς Ἐθνικῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας τῶν Ἀναπήρων καὶ Θυμάτων Πολέμου Ἑλλάδος, ὁ Πρόεδρος καὶ οἱ Ἀντιπρόεδροι τοῦ Π.Ι.Κ.Π.Α., Ἀντιπροσωπεῖαι τοῦ Σώματος τῶν Ἀδελφῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ τοῦ Σώματος Ἑλληνίδων Ὀδηγῶν, τὰ Προεδρεῖα καὶ τὰ μέλη τῶν Συμβουλίων τῶν Ἐπιστημονικῶν καὶ Ἐπαγγελματικῶν Ὄργανώσεων, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν, τὰ Προεδρεῖα καὶ τὰ μέλη τῶν Ἐργατικῶν Ὄργανώσεων, ἡ Ἐθνικὴ Ἑνώσις Βορείων Ἑλλήνων, τὰ Προεδρεῖα τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ ὀπλιτῶν, Ἀντιπροσωπεῖαι τῆς Ἑνώσεως Ἀγωνιστῶν Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως 1941-1944, οἱ Πρόεδροι καὶ τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν Συλλόγων καὶ Σωματείων καὶ αἱ Ὄργανώσεις Ἀλυτρώτων.

Οἱ κ.κ. Ἀντιπρόσωποι τῶν ξένων Κρατῶν, αἱ ἐν Ἑλλάδι Συμμαχικαὶ Ὄργανωτικαὶ Ἀποστολαί, αἱ Ἀποστολαὶ τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἡνωμένων Ἐθνῶν, ἡ Διεθνὴς Ἐπιτροπὴ

του 'Ερυθρού Σταυρού θέλουν κληθῆ, ὅπως παρευρεθῶσιν εἰς τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν.

Περιοχή: Διὰ τοὺς Πολιτικούς: Ζακέττα, ὑψηλὸς πῖλος ἢ βιθὸς χρώματος περιβολή. Διὰ τοὺς 'Αξιωματικούς τοῦ Στρατοῦ Ἑλλάδος, τοῦ Β. Ναυτικοῦ, τῆς Β. 'Αεροπορίας: Ἡ προβλεπόμενη παρὰ τῶν Στρατιωτικῶν Κανονισμῶν.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς νεκρώσιμου 'Ακολουθίας, ἡ σептὴ Σορὸς θέλει τοποθετηθῆ ἐπὶ κιλίβαντος.

Τὰς ταινίας θὰ ἀνέχουν Συνοδικὰ Μέλη, ὁ Ὑπουργὸς 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων καὶ εἰς 'Αντιστράτηγος ὀρισθησόμενος ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Στρατιωτικῆς 'Αρχῆς.

Ἡ ἐπικήδειος πομπή, ἐκκινουσα ἐκ τοῦ Ναοῦ, θέλει διέλθει διὰ τῶν ὁδῶν Ἐθαγγελιστρίας, 'Ερμοῦ, Πλατείας Συντάγματος, ὁδοῦ Γεωργίου τοῦ Α' καὶ Λεωφόρου Βασιλίσσης 'Αμαλίας καὶ καταλήξει εἰς τὸ Α' Νεκροταφεῖον.

Ἡ πομπὴ σχηματισθῆσεται ὡς ἑξῆς:

Ἀστυνομικὴ Δύναμις.—Μουσική.—'Ο ἕξων τὸ Γενικὸν Πρόσταγμα καὶ τὸ 'Επιτελεῖον αὐτοῦ.—Στρατιωτικὰ Τμήματα.—'Οι στέφανοι.—'Ο Σταυρὸς καὶ τὰ 'Ιερά 'Εξαπτέρυγα.—'Ο 'Ιερὸς Κλῆρος.—'Η 'Ιεραρχία.—'Η 'Ιερά Σύνοδος.—Τὰ παράσημα.—'Η ΣΟΡΟΣ ἐπὶ κιλίβαντος.—'Οι φέροντες τὸ πένθος Συνοδικοί.—'Οι βοηθοὶ 'Επίσκοποι καὶ ὁ Μ. Πρωτοσύγγελος τοῦ ἐκλιπόντος.—'Οι συγγενεῖς τοῦ Νεκροῦ.—'Ο 'Αντιπρόσωπος τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως.—'Ο Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, ὁ 'Αντιπρόεδρος καὶ τὰ Μέλη τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.—'Οι 'Εκπρόσωποι καὶ τὰ 'Εξάρχοι τῶν Πατριαρχείων, οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου 'Εκκλησιῶν καὶ οἱ 'Αρχηγοὶ ξένων δογμάτων.—'Οι Πρέσβεις καὶ οἱ Πρεσβευταὶ τῶν ἑνῶν Κρατῶν μετὰ τῶν Στρατιωτικῶν, Ναυτικῶν καὶ 'Αεροπορικῶν 'Ακολουθῶν.—'Οι διατελέσαντες Πρωθυπουργοί, οἱ 'Αρχηγοὶ τῶν Κομμάτων, οἱ Μεγαλόσταυροι τῶν Βασιλικῶν Ταγμάτων Σωτήρος, Γεωργίου Α' καὶ Φοίνικος.—'Οι Βουλευταί.—Τὸ Συμβούλιον τῆς 'Επικρατείας, ὁ 'Αρειὸς Πάγος, τὸ 'Ελεγκτικὸν Συνέδριον, οἱ Γενικοὶ 'Επιτρόποι τῆς 'Επικρατείας, ἡ 'Ακαδημία, οἱ Πρυτάνεις, αἱ Σύγκλητοι καὶ οἱ Καθηγηταὶ τοῦ 'Εθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν, τοῦ 'Εθνικοῦ Μετσόβιου Πολυτεχνείου τὸ 'Ανώτατον Συμβούλιον Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, τὸ Νομικὸν Συμβούλιον, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου 'Αθηνῶν.—'Οἱ Πρυτάνεις, αἱ Σύγκλητοι καὶ οἱ Καθηγηταὶ τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν.—'Οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Γενικῶν 'Επιτελεῶν 'Εθνικῆς Ἀμύνης, Στρατοῦ, Ναυτικοῦ καὶ 'Αεροπορίας, ὁ 'Αντιστράτηγος 'Αρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς, οἱ 'Αντιστράτηγοι, 'Αντιπύραρχοι καὶ 'Αντιπτεράρχοι ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ἀποστρατεία (ἐν στολῇ), καὶ οἱ 'Αρχηγοὶ τῶν Συμμαχικῶν Ἀποστολῶν.—'Οἱ Πρέσβεις καὶ οἱ Πρεσβευταί. 'Οἱ Γενικοὶ Γραμματεῖς τῶν Ὑπουργείων καὶ τῆς Βουλῆς. 'Οἱ Γενικοὶ 'Επιθεωρηταὶ Διοικήσεως. 'Ο Νομάρχης Ἀττικῆς καὶ οἱ Γενικοὶ Διευθυνταὶ τῶν Ὑπουργείων τῆς Βουλῆς. 'Οἱ Ὑποστράτηγοι, Ὑποναύαρχοι, Ὑποπτεράρχοι ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ἀποστρατεία (ἐν στολῇ), οἱ 'Αρχηγοὶ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος, καὶ τοῦ Πυροσβεστικοῦ Σώματος, οἱ Ταξίαρχοι.—'Ο Δήμαρχος Ἀθηναίων καὶ τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον.—'Ο Πρόεδρος καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς τῶν 'Εφετῶν.—'Οἱ Διοικηταὶ καὶ Ὑποδιοικηταὶ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν, Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, τῆς Κτηματικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ὁ Διοικητὴς τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὄργανισμοῦ Τουρισμοῦ.—'Αντιπροσωπεῖται Ἀνωτέρων Ἀξιωματικῶν ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ἀποστρατεία (ἐν στολῇ).—'Ο Πρόεδρος καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς τῶν Πρωτοδικῶν.—'Ο Διευθυνταὶ τῶν Ὑπουργείων κατὰ τὴν τάξιν αὐτῶν.—'Αντιπροσωπεῖται Κατωτέρων Ἀξιωματικῶν.—'Αντιπροσωπεῖται τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων Ἀττικῆς καὶ Ἀχαΐας.—'Αντιπροσωπεῖται τῶν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου προεδρευομένων Ἰδρυμάτων.—'Ο Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.—'Ο Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Σώματος τῶν Ἑλλήνων Προσκόπων μετὰ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως καὶ Γενικοῦ Ἐφόρου, ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ΑΔΕΔΥ, ὁ Πρόεδρος καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Πανελληνίου Ἱατρικοῦ Συλλόγου, ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τοῦ Ἱατρικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν, ὁ Πρόεδρος καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Πανελληνίου Φαρμακευτικοῦ Συλλόγου, ὁ Πρόεδρος καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συμβολαιογραφικοῦ Συλλόγου Ἐφεσίων Ἀθηνῶν-Αἰγαίου, ὁ Πρόεδρος καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος, ὁ Πρόεδρος καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑνώσεως Ἑλλήνων Χημικῶν, ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τοῦ Πανελληνίου Ὀδοντιατρικοῦ Συλλόγου, οἱ Πρόεδροι καὶ τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν Ἐπιμελητηρίων, ἡ Διοίκισις τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν Ἑλλάδος, ἡ Διοίκισις τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, ὁ Πρόεδρος τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν, οἱ Πρόεδροι τῶν ἀνεγνωρισμένων Λογοτεχνικῶν Σωματείων, οἱ Ἀντιπρόσωποι τοῦ Τύπου, ὁ Πρόεδρος καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑνώσεως Ἑλλήνων Ἀποστράτων Ἀξιωματικῶν, τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν ὁργανώσεων τῶν ἐφέδρων ἐκ μονίμων καὶ τῶν ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν, τὸ Προεδρεῖον τῆς Ἑθνικῆς Συνομοσπονδίας Ἀναπήρων καὶ Θυματῶν Πολέμου Ἑλλάδος, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ ἡ Διοίκισις τοῦ Σώματος τῶν Ἀδελφῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ὁ Πρόεδρος καὶ οἱ Ἀντιπρόεδροι τοῦ Π.Ι.Κ.Π.Α., τὸ Συμβούλιον τοῦ Σώματος Ἑλληνίδων Ὀδηγῶν, τὰ Προεδρεῖα καὶ τὰ μέλη τῶν Συμβουλίων τῶν Ἐπιστημονικῶν καὶ Ἐπαγγελματικῶν Ὄργανώσεων, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν, τὰ Προεδρεῖα καὶ τὰ μέλη τῶν Ἐργατικῶν Ὄργανώσεων, ἡ Ἑθνικὴ Ἐνωσις Βορείων Ἑλλήνων, τὰ Προεδρεῖα τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ ὀπλιτῶν, ἡ Διοίκισις τῆς Ἑνώσεως Ἀγωνιστῶν Ἑθνικῆς Ἀντιστάσεως 1941-1944, οἱ Πρόεδροι καὶ τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν Συλλόγων καὶ Σωματείων καὶ αἱ Ὄργανώσεις Ἀλυτρώτων.—Συντεταγμένοι Ἀντιπροσωπεῖται Ἀναπήρων πολέμου, Ἀδελφῶν Νοσοκόμων Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, Παλαιῶν Πολεμιστῶν, Προσκόπων καὶ Ὀδηγῶν.—'Αντιπροσωπεῖται Σωματείων καὶ Συλλόγων μετὰ λαβάρων.—Τμήματα Στρατοῦ, Μουσικῆ, Ἀστυνομικῆς Δύναμις.—'Ενεκεν ἐλλείψεως ἐπαρκούς χώρου ἐντὸς τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ, αἱ Ἀντιπροσωπεῖται τῶν Σωματείων καὶ Συλλόγων θέλουν παραμείνει ἐκτὸς τοῦ Ναοῦ εἰς τὴν Πλατείαν Μητροπόλεως, καταλαμβάνουσαι τὰς ὑπὸ τῶν ἐντεταλμένων ἀξιωματικῶν ὑποδειχθησομένας αὐταῖς ἐπὶ τόπου θέσεις.—Κατὰ τὴν Πομπὴν αἱ τῶν κεκλημένων ὁμῶδες θ' ἀκολουθῶσιν τὴν ἐν τῷ προγράμματι, καθωρισμένην τάξιν, ἡ μία ὀπισθεν τῆς ἄλλης καὶ εἰς πέντε βημάτων ἀπόστασιν ἀπ' ἄλληλων, τῶν ἀποτελούντων ἐκάστην ὁμάδα τασομένων ἐφ' ἑνὸς ἢ πλειοτέρων ζυγῶν ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν.—'Η τοιαύτη διάταξις δέον νὰ τηρηθῆ καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν τῆς Πομπῆς.—Βοηθοὶ τοῦ Τελετάρχου, πολιτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ἀξιωματικοὶ θέλουν παρακολουθῆ τὴν τῆρσιν τῆς τάξεως τῆς Πομπῆς.—Κυριαὶ δὲν θέλουν παραστῆ ἐν τῷ Ναῷ οὐδὲ ἀκολουθῆσιν τὴν Νεκρικὴν Πομπήν.—Μετὰ τὴν προσέλευσιν τῶν κεκλημένων εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναόν, τὰ ὄχημα αὐτῶν δέον νὰ κατευθυνθῶσι πρὸς τὸ Νεκροταφεῖον, ἐνθα καὶ θ' ἀναμένωσι κατὰ τὰς ὑποδείξεις τῆς Ὑπηρεσίας τῆς Τροχαίας Κινήσεως. Μόνον τὰ ὄχημα τῶν Ἀντιπροσωπεύων τῶν ἑνῶν Κρατῶν, τῶν μὴ προτιθεμένων νὰ παρακολουθῶσιν τὴν Πομπήν, θὰ παραμείνωσι παρὰ τὸν Ναόν, εἰς τὰς ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας Τροχαίας Κινήσεως ὑποδειχθησομένας θέσεις.

Εἰς τὸν μεταστάντα Πρωθυεράρχην ἀπεδόθησαν ὑπὸ τοῦ Κράτους τιμαὶ Πρωθυπουργοῦ ἐν ἐνεργείᾳ, ὁ δὲ Δῆμος Ἀθηναίων παρεχώρησε τιμῆς ἕνεκεν, κατόπιν σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, δωρεὰν τὸν πρὸς ταφὴν χώρον ἐν τῷ Α' Νεκροταφεῖῳ παραπλεύρως τῶν τάφων τῶν προκατεθόντων Ἀρχιεπισκόπων.

Καθήμενος τελετάρχου ἐτέλεσεν ὁ ἐκ τῶν Συνοδικῶν Συνέδρων Σεβ. Μητροπολίτης Πρεβέζης κ. Στυλιανός, βοηθούμενος ὑπὸ τῶν πρὸς τοῦτο ὀρι-

σθέντων Ἀρχιεπισκόπων.

σθέντων Ἀρχιμανδριτῶν. Τὸ πένθος τῆς Ἐκκλησίας ἔφερον οἱ Σεβ. Συνοδικοὶ Σύνοδοι Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰάκωβος, Κορινθίας κ. Προκόπιος καὶ Κίτρους κ. Βαρνάβας μετὰ τῶν βοηθῶν Ἐπισκόπων Θαυμακοῦ κ. Χρυσοστόμου, Κερνίτσης κ. Χρυσοστόμου καὶ Ἀχαΐας κ. Παντελεήμονος

Τὰς ταινίας τοῦ φερέτρου ἀνεῖχον οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ἡλείας κ. Γερμανός, Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλλων κ. Κύριλλος, ὁ Ὑπουργὸς Ὁρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Γρηγ. Κασιμάτης καὶ εἰς Ἀντιστράτηγος.

Τῆς σοροῦ φερομένης ἐπὶ κιλλίβαντος τηλεβόλου, προηγούμενο οἱ βαστάζοντες τὰ παράσημα τοῦ εἰς Κύριον ἐκδημήσαντος Ἀρχιεπισκόπου Ἀρχιμανδριτῆται καὶ μετ' αὐτοὺς ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου Πανος. Ἀρχιμανδριτῆς κ. Θεόκλητος Φιλιππαῖος, φέρων τὴν ἀρχιερατικὴν ράβδον τοῦ σεπτοῦ νεκροῦ καὶ ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου Πανος. Ἀρχιμανδριτῆς κ. Χρυσόστομος Δεληγιαννόπουλος φέρων τὴν ἀρχιερατικὴν μίτραν. Τῆς σοροῦ εἶποντο τὰ μέλη τῆς Ἱ. Συνόδου, ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Βασιλέως ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως καὶ οἱ λοιποὶ ἐπίσκοποι.

Ἡ ἐπικήδειος πομπὴ διὰ τῶν ὁδῶν Εὐαγγελι-

στρίας, Ἐρμοῦ, Πλατείας Συντάγματος, Βασ. Γεωργίου Α', Ἀμαλίας καὶ Ἀναπαύσεως ἔφθασε τὴν 1.30 μ.μ. ὥραν εἰς τὸ Α' Νεκροταφεῖον Ἀθηνῶν, ἐνθα ἐγένετο ὁ ἐνταφιασμός τοῦ σεπτοῦ σκήνου.

Ἐπὶ τοῦ τάφου κατετέθησαν δεκάδες στεφάνων. Ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων, ἀποχαιρετῶν τὸν Σεπτὸν νεκρὸν ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Τὴν στιγμήν ποῦ τὸ χῶμα τῆς Ἀττικῆς εἰσδέχεται τὸ σεπτὸν σου σκῆνος, ἡ Κυβέρνησις σου ἀπευθύνει τὸν ὑστατον χαριετισμὸν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Καὶ σοῦ ἐκφράζει τὰς βαθεῖας εὐχαριστίας τῆς Πατριδος, δι' ὅσα ἐπραξες κατὰ τὸν γήινον βίον σου ὑπὲρ αὐτῆς, καὶ τῆς Ἐκκλησίας, σαρκὸς καὶ ταύτης ἐκ τῆς σαρκὸς τῆς αἰωνίας Ἑλλάδος. Αἰωνία σου ἡ μνήμη».

Πρὸ τοῦ ἐνταφιασμοῦ ἐψάλη τρισάγιον. Κατὰ τὴν ταφὴν τμήμα Στρατοῦ ἔρριψε τὰς κεκανονισμένας βολὰς.

Ἐπελογίσθη ὅτι τὴν κηδεῖαν τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου παρηκολούθησαν ἐν βαθυτάτῃ συγκινήσει ἄνω τῶν 200.000 λαοῦ.

Ο ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΕΡΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ Κ' ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

«Ἀναστήσονται οἱ νεκροὶ καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις» (Ἦσ. κατ' 19).

Ὁκτὼ αἰῶνας πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωτῆρος, ὃς διὰ τοῦ ἑαυτοῦ θανάτου κατήργησε τοῦ θανάτου τὸ κράτος, ὁ «μεγαλοφωνότατος» Ἡσαΐας εὐαγγελίζεται τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν. Ἐν τῇ προφητικῇ αὐτοῦ ὁράσει βλέπει τὴν ἡμέραν Κυρίου, τὴν «μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ», ὅτε πάντες θὰ φανερωθῶμεν ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, «ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος πρὸς ἃ ἐπραξεν εἴτε ἀγαθὸν εἴτε κακόν». Εἰς τὸ διὰ γυμνῆς τῆς διανοίας βαθὺ καὶ ἀνερευνήτον μυστήριον τοῦ θανάτου ἐπιχέει ἀποκαλυπτικὸν φῶς ὁ θεόπνευστος λόγος τοῦ Προφήτου. Ὅντως «ἀναστήσονται οἱ νεκροὶ καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις».

Ἐπ' ἐλπίδι τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν καὶ ζωῆς τῆς αἰωνίου κεκοίμηται ὁ Πρωθυεράρχης τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ἀοιδίμος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Θεόκλητος. Ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἐν ἀναπαύσει γένηται ἀπὸ τῶν κόπων αὐτοῦ ὁ ἐπὶ ἡμῖν αἰῶνος διακονήσας τῇ στρατενομένη ἐπὶ τῆς γῆς Ἐκκλησίᾳ. Ἡμεῖς δὲ νῦν, ὁ Βασιλεὺς καὶ οἱ Ἄρχοντες, ὁ Κλῆρος καὶ ὁ Λαός, μετὰ τιμῶν, τῶν αἵτινες προσήκουσι, κηδεόμεν καὶ προπέμπομεν εἰς τὸν τάφον τὸ ἱερόν αὐτοῦ σκῆνος, ὃ τὸ πνεῦμα παρακελεύεται ἡμῖν διὰ τῶν λόγων ἐκείνων τοῦ Πατριάρχου: «Ἐγὼ προστίθεμαι πρὸς τὸν ἐμὸν λαόν· θάνατέ με μετὰ τῶν πατέρων μου...».

Ὁ ἀοιδίμος Ἀρχιεπίσκοπος Θεόκλητος, κατὰ κόσμον Παναγιώτης Παναγιωτόπουλος, ἐγεννήθη τῷ 1891 ἐν τῇ ἱστορικῇ πόλει τῆς Δημητσάνης, πατριδὶ πλειάδος Ἐπισκόπων τῆς Ἐκκλησίας ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις, ὧν πρῶτος ὁ μακάριος ἐκεῖνος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ε', ὁ διὰ μαρτυρικοῦ θανάτου τελειωθείς, ἐν δὲ τῇ παρεμβολῇ τῶν ἡρώων τοῦ Ἔθνους καὶ ἐν τῇ χορείᾳ τῶν ἱεροματύρων τῆς Ἐκκλησίας ἤδη κατατεταγμένος. Τὰ στοιχειώδη γράμματα καὶ τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν ἐν Δημητσάνῃ διδάχθεις καὶ λαβῶν, ἐσπούδασεν εἶτα ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ τὴν ἱεράν τῆς Θεολογίας Ἐπιστήμην. Ὑπηρετήσας κατ' ἀρχὰς παρὰ τῷ Γενικῷ Ἐκκλησιαστικῷ Ταμείῳ, ἐκάθη τῷ 1914 μοναχός, μετονομασθεὶς Θεόκλητος, ἔλαβε δὲ τὴν ἱερωσύνην παρὰ τοῦ θείου αὐτοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Φθιώτιδος Ἰακώβου, χειροτονηθεὶς διάκονος μὲν τῷ 1914, πρεσβύτερος δὲ τῷ 1917 καὶ ὑπηρετήσας παρ' αὐτῷ ὡς ἱεροκλήρυξ περὶ τὴν δεκαετίαν. Τῷ 1923 διορίσθη Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1924 ἐχειροτονήθη βοηθὸς Ἐπίσκοπος παρὰ τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν, ὑπὸ τὸν τίτλον τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Σταυρουπόλεως, κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1931 ἐξελέγη Μητροπολίτης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας, κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1944 ἐξελέγη κατασταθεὶς Μητροπολίτης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πατρῶν καὶ τέλος κατ' Ἀύγουστον τοῦ 1957 ἐκλήθη ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον.

Ἡ ἐκφορά τοῦ σεπτοῦ σκηνώματος.

'Επληροφόρησε τὴν διακονίαν αὐτοῦ καὶ δὴ καὶ ἐν ἡμέραις συμφορᾶς τῆς Πατρίδος καὶ θλίψεως τῆς 'Εκκλησίας, τὸ ἑαυτοῦ καθῆκον μὴ παραβᾶς καὶ ὅπερ ἐκάστοτε ἠδύνατο νὰ πράξῃ μὴ παραλείψας. Καὶ οἷος μὲν ὁ μακαρία τῇ λήξει γενόμενος ὑπῆρξε καὶ τί τὸ ἔργον αὐτοῦ, γνωρίζουσι πάντες ὃ τε λαὸς καὶ ὁ κλήρος τῆς 'Εκκλησίας, διόπερ ἐγὼ τὸν περὶ τούτων λόγον, ἵνα κατὰ τὸν ἀρχαῖον 'Αθηναῖον εἶπω, «μακρογορεῖν ἐν εἰδόσιν οὐ βουλόμενος, ἕασω». 'Ομολογουμένως δὲ ἐγένετο ἀνὴρ, κεκοσμημένος διὰ πολλῶν ἀρετῶν, μάλιστα δὲ διὰ τῆς πραότητος καὶ ἐπιεικειᾶς. 'Εκδημῶν ἀπὸ τοῦ κόσμου τούτου, ἠδύνατο κατὰ τὸν μακάριον Παῦλον νὰ λέγῃ «... ἐγενήθημεν ἡπιοὶ ἐν μέσῳ ὑμῶν». 'Ο λόγος τοῦ μεγάλου 'Αποστόλου, «τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις», ἐπραγματώθη ἐν τῷ βίῳ τοῦ αἰοιδίμου ἀνδρός, ὥστε νὰ ἀνήκῃ καὶ εἰς τοῦτον ὁ μακαρισμὸς καὶ ἡ ἐπαγγελία τοῦ Θεανθρώπου 'Ιησοῦ, διδάσκοντος ἐπὶ τοῦ ὄρους: «Μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν».

'Οσίως βιώσας καὶ θεοφιλῶς ποιμάνας τὴν 'Εκκλησίαν, ὁ ἀειμνηστος 'Αρχιεπίσκοπος Θεοκλήτος ἐπλήρωσε τὸ κοινὸν χρέος καὶ πορεύεται σήμερον τὴν μακαρίαν ὁδόν. Συνακολουθεῖ αὐτῷ ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ, ὅποια τις ἂν ᾖ, εἰς ἡμᾶς δὲ ἀπολείπεται ἡ μεγάλη εὐθύνη, ἵνα ποιμάνωμεν τὴν 'Εκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Οἱ καιροὶ εἶναι εἴπερ ποτε καὶ ἄλλοτε χαλεποὶ καὶ κρίσιμοι, ὥστε, ἵνα παραπλησίως πρὸς τὸν ἀρχαῖον λόγον εἶπω, «κινδυνεύουσιν ὅσοι τυγχάνουσιν ὀρθῶς ἀπτόμενοι ποιμαντορίας λεληθέναι τοὺς ἄλλους, ὅτι οὐδὲν ἄλλο αὐτοὶ ἐπιτηδεύουσιν ἢ ἀποθνήσκειν τε καὶ τεθνάναι». Μνεῖα καὶ μελέτη θανάτου εἶναι ὁ βίος παντὸς πιστοῦ, μάλιστα δὲ τῶν ποιμένων τῆς 'Εκκλησίας καὶ τῶν ἀρχόντων τῆς Πολιτείας, οἵτινες ὑπέχουσιν εὐθύνας ὑπὲρ τῶν ἰδίων αὐτῶν ἁμαρτημάτων καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων.

«'Ο γὰρ ἀληθῶς ἀρχων», διδάσκει ὁ Μέγας Βασίλειος, «οὐκ ἐκ τῶν ἔξωθεν συμβόλων γνωρίζεται, οἷον πορφύρας, χλανίδος καὶ διαδήματος, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἔχειν τὴν ἀρχικὴν ἀρετὴν». Ἔστι δὲ διὰ τοὺς ποιμένας καὶ δὴ καὶ τοὺς τῆς 'Εκκλησίας ἀρχικὴ ἀρετὴ τό, κατὰ τὸν ἱερόν Φώτιον, «... μὴ λιπεῖν τὴν πατρῶαν τάξιν, ἣν ἡμᾶς οἱ πρόγονοι, δι' ὧν ἐπραξαν, κατέχειν παραδεδώκασιν». Ἡ 'Εκκλησία εἶναι θεσμός παραδόσεως, ἐν δὲ τῇ παραδόσει ταύτῃ ὀφεί-

λομεν νὰ ἀναζητήσωμεν τὸν τρόπον τῆς πνευματικῆς διοικήσεως τῶν λαῶν καὶ συμφώνως πρὸς ταύτην νὰ ρυθμίσωμεν τὰς σχέσεις αὐτῆς, δηλονότι τῆς 'Εκκλησίας, πρὸς τὴν Πολιτείαν. Αἱ σχέσεις αὗται ἐν τῇ 'Ελληνικῇ ἱστορίᾳ καὶ τῇ ζωῇ τῆς 'Ορθοδοξίας διεμορφώθησαν καθ' ἕλως ἰδιάζοντα τρόπον, ὅστις δὲν δύναται νὰ ἀγνοῆται ἐπὶ ζημίᾳ ἀμφοτέρων καὶ δὴ καὶ τῆς Πολιτείας. Διότι ὑπὲρ πᾶσαν ἐγκόσμιον σχέσιν, ἡ 'Εκκλησία εἶναι τὸ αἰώνιον καθεστὼς τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾗ, ἔξω πάσης πολιτικῆς ἐννοίας, ἐνοῦνται οἱ πιστοὶ οἱ καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην εἰς ἐν ἡθικὸν σῶμα, τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ δύναμις τῆς 'Εκκλησίας, ὡς θείου καθιδρύματος, τεθεμελιωμένου ἐπὶ τὴν πέτραν τῆς πίστεως εἰς τὸν 'Ιησοῦν Χριστόν, κατὰ τὴν δι' ἀποκαλύψεως ὁμολογίαν τοῦ 'Αποστόλου Πέτρου, εἶναι μεγάλη καὶ ἀκατανίκητος, μάλιστα δὲ ὅταν διώκεται. «Οὐδὲν γὰρ 'Εκκλησίας ἰσχυρότερον», ἀναφωνεῖ ὁ ἱερός Χρυσόστομος, «τοῦ οὐρανοῦ ὑψηλότερα ἐστὶ τῆς γῆς πλατυτέρα ἐστίν· οὐδέποτε γηρᾷ ἀεὶ δὲ ἀκμάζει. Διὰ τοῦτο τὸ στερεὸν αὐτῆς καὶ ἀσάλευτον δηλοῦσα ἡ Γραφή, ὄρος αὐτὴν καλεῖ». Ἡ 'Εκκλησία εἶναι ἡ κιβωτὸς τῆς σωτηρίας· ἐντὸς τῆς 'Εκκλησίας ἐσώθησαν οἱ λαοὶ καὶ σώζονται, οὐ μόνον ὡς πιστοὶ διὰ τῆς θείας χάριτος, ἀλλὰ καὶ ὡς ἔθνη καὶ ὡς φυλαί, διότι ἡ ἐνότης τῆς πίστεως συντηρεῖ καὶ προάγει τὴν ἐθνικὴν ἐνότητα.

'Αλλ' ὑπὲρ πάντα ταῦτα ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ διὰ χειρῶν τῶν ἱερέων τελεσιουργεῖται τὸ μέγα καὶ ἁγιώτατον Μυστήριον τῆς θείας Ἐδωχαριστίας, εἰς κοινωνίαν τῶν πιστῶν καὶ εἰς «ἀντίδοτον τοῦ μὴ ἀποθανεῖν». Τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Κυρίου, ὅπερ μεταλαμβάνομεν εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον, εἶναι ἐντὸς ἡμῶν τὸ σπέρμα τῆς ἀναστάσεως. Τὸ θεϊώτατον τοῦτο Μυστήριον ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ πέντε ἔτη ἐτέλει ἐπὶ τῆς ἁγίας τραπέζης ὁ ἐκδημήσας πρὸς τὸν κατὰ τὴν θεῖαν Λειτουργίαν προσφέροντα καὶ προσφερόμενον καὶ προσδεχόμενον καὶ διαδιδόμενον. Καὶ ἡμεῖς μὲν δεόμεθα, ἵνα ἡ μνήμη τοῦ 'Αρχιεπισκόπου Θεοκλήτου ἡ ἀγήρωσ καὶ αἰωνία ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ, οὗτος δέ, τὴν μακαρίαν ὁδὸν πορευόμενος, χαίρει, τὸ σπέρμα τῆς ἀναστάσεως ἐν ἑαυτῷ κατέχων καὶ τὴν βεβαίαν ἐλπίδα ἐπὶ τὴν ἐξανάστασιν τῶν νεκρῶν «ἀναστήσονται γὰρ οἱ νεκροὶ καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις». Ἀμήν.

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπεστάλησαν πολλὰ συλλυπητήρια τηλεγραφήματα. Τὴν συμμετοχὴν των εἰς τὸ πένθος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἐξέφρασαν ἔναι τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ τῶν ἀφιχθέντων ἐνταῦθα πρὸς παρακολούθησιν τῆς κηδείας τοῦ αἰοδίου Ἀρχιεπισκόπου Ἀντιπροσωπειῶν. Ὡσαύτως ἐξεδόθησαν καὶ ἀπεστάλησαν πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον δεκάδες ψηφισμάτων, τινὰ τῶν ὁποίων, κατ' ἐπιλογὴν, δημοσιεύονται ἄλλαχού τοῦ παρόντος.

Τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου:

Κατόντων πληροφορηθέντες ἐκδημίαν προσφιλοῦς ἡμῖν ἀδελφοῦ αἰοδίου Ἀρχιεπισκόπου Θεοκλήτου, ἐκλεκτῆς πρωθιεραρχικῆς φυσιογνωμίας, ἐδεήθημεν συνοδικῶς Κυρίῳ ἀναπαῦσαι μακαρίαν ψυχὴν αὐτοῦ σκηναῖς ἀγίων, καταπέμψαι παραμυθίαν θλιβομένη ἀδελφῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀναδείξαι ἀντάξιον διάδοχον. Πατριαρχικὴ ἀντιπροσωπεία παραστῆ κηδεῖαν.

Πατριάρχης Ἀθηνῶν

ὑπὸ τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας:

Πληροφορηθέντες μετὰ στασιν ἀγαπητοῦ ἡμῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Κυροῦ Θεοκλήτου εὐχόμεθα ὀλοφύχως, ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἀναπαύσῃ αὐτὸν ἐν σκηναῖς δικαίων.

Ὁ Ἀλεξανδρείας Χριστοφόρος

ὑπὸ τῆς Α. Θ. Μακαριότητος τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας ἀπεστάλη τὸ ἀκόλουθον συλλυπητήριον γράμμα πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Γερμανόν, Τοποτηρητοῦ τοῦ χηρεύσαντος Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου:

Τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Κυρίῳ Γερμανῷ,
Τοποτηρητῇ τῆς Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος.

Εἰς Ἀθήνας

Σεβασμιώτατε,

Ἡ ἀγγελία τῆς πρὸς Κύριον ἀποδημίας τοῦ ἐν τοῖς Μακαριστοῖς Κυροῦ Θεοκλήτου, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος ἕως τῆς χθὲς διατελέσαντος, προσφιλεστάτου δὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ καὶ τιμωτάτου Συλλειτουργοῦ τῆς Ἡμῶν Μετρούπολιτος, γενομένου, προξένησε ἡμῖν τε καὶ πάσῃ τῇ περὶ ἡμᾶς σεβαστῇ Ἱεραρχίᾳ τοῦ Ἀγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἀντιοχείας, ὡς καὶ σύμπαντι τῷ καθ' ἡμᾶς κλήρῳ καὶ λαῷ, βαθυτάτην θλίψιν, θλίψιν ἐπὶ τῷ χωρισμῷ ἀδελφοῦ ἀγαπητοῦ, Προέδρου τῆς Ἀυτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ ἡρωϊκοῦ ἀγωνιστοῦ τῆς Ὀρθοδοξίας.

Κατὰ χάρος δέ, ἅπαντες θερμὰ ἀναπέμψομεν δεήσεις πρὸς τὸν Κύριον τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, καὶ τὸν Θεὸν τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός, ὅπως τὸ

μὲν σεπτὸν σκῆνος τοῦ Μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἀναπαύσῃ ἐν τόπῳ ἀναψύξεως, τὴν δὲ Μακαρίαν αὐτοῦ ψυχὴν τάξῃ ἐν χώρα ζώντων, ἐν σκηναῖς δικαίων.

Συμμετέχοντες δὲ ὁμοθύμως τῷ πένθει τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὄσπαστον καθήκον πρὸς τὸν ἐκλιπόντα Ποιμέναρχην ἐκπληροῦντες, ἀποστέλλομεν Ἀντιπροσωπεῖαν ἐξ Ἀρχιερέων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ἵνα ἐκπροσωπήσῃ τὴν Ἡμῶν Μετρούπολιτα καὶ τὴν περὶ ἡμᾶς Ἱερὰν Σύνοδον ὡς καὶ πᾶσαν τὴν Ἐκκλησίαν Ἀντιοχείας κατὰ τὴν Νεκρώσιμον Ἱερὰν Ἀκολουθίαν καὶ τὴν ἐκφορὰν τοῦ σεπτοῦ σκηνώματος τοῦ Μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Τὰ θερμὰ συλλυπητήρια τοίνυν, τῆς Ἡμῶν Μετρούπολιτος καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἀντιοχείας, ἐπὶ τῇ ἐπωδύνῳ ἀπωλείᾳ τοῦ δεινοῦ τούτου οἰακοστρόφου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διαβιβάζοντες τῇ Ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι, ὡς Τοποτηρητῇ τοῦ Θρόνου, τῇ λοιπῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, καὶ συμπάσῃ τῇ ἀδελφικῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος, εὐχόμεθα ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος, ἀναδείξῃ ἐν καιρῷ εὐθέτῳ, ἀντάξιον διάδοχον τοῦ ἐκλιπόντος Προκαθημένου τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας,

καὶ διατελοῦμεν τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος ἀδελφός ἐν Χριστῷ ἀγαπητός

† Ὁ Ἀντιοχείας Θεοδόσιος

Ἐν Δαμασκῷ τῇ 9 Ἰανουαρίου
Σωτηρίου Ἔτους α' λξ β'.

Τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων:

Κατόντων δεξάμενοι ἀγγελίαν τελευτῆς αἰοδίου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Θεοκλήτου συλλυποῦμεθα ἐκ βαθέων ἀδελφῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπορφανισθῆσιν πεπνυμένον Προκαθημένον αὐτῆς. Δεόμεθα Κυρίῳ ἀναπαῦσαι μακαρίαν αὐτοῦ ψυχὴν ἐν χώρα ζώντων μετὰ δικαίων. Ἀναδείξαι ἄξιον διάδοχον αὐτοῦ.

Πατριάρχης Βενέδικτος

Τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς:

Ἐξ ὀνόματος Κλήρου πληρώματος Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς ὑποβάλλω Ἱερᾷ Συνόδῳ Ἐκκλησίᾳ Ἑλλάδος ἔκφρασιν βαθυτάτης συμπαθείας ἐπὶ ἐκδημίᾳ πρὸς Κύριον Ἀρχιεπισκόπου Κυροῦ Θεοκλήτου. Κύριος ἀναπαύσῃ ψυχὴν αὐτοῦ ἐν σκηναῖς δικαίων, ἀναδείξῃ ἄξιον αὐτοῦ διάδοχον ἐπ' ἀγαθῷ Ἐκκλησίας Ἑλλάδος, Ἀδελφός ἐν Κυρίῳ.

Ἀμερικῆς Ἰάκωβος

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἰωαννουπόλεως:

Ἐπιθυμῶν θερμὰ συλλυπητήρια ἐπὶ θανάτῳ Ἀρχιεπισκόπου Θεοκλήτου. Ἀναπαῦσαι Κύριος μακαρίαν αὐτοῦ ψυχὴν.

Ἰωαννουπόλεως Νικόδημος

Τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀπαιλείας:

Βαθύτατα συγκεκρινημένος προῶρω ἐκδημήσει εἰς Κύριον Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Θεοκλήτου ἐκφράζω εἰλικρινῆ συλλυπητήρια Ἐκκλησίαν Ἑλλάδος δεόμενος Κύριος ἀναδείξει νέον δεξιὸν οἰακοστρόφον αὐτῆς.

Ἀπαμείας Ἰάκωβος

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀξώμης:

Συμπαθέστατα συλλυπητήρια ἐπὶ ἀπολείᾳ Μακαριστοῦ Θεοκλήτου. Ἀναπαῦσαι Κύριος ψυχὴν αὐτοῦ. Φανίσει Ἐκκλησίαν ἀναδείξει διάδοχον ἀντάξιον περιστάσεων.

Ἀξώμης Νικόλαος

Τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Φιλλανδίας:

Ἐπιπεσοῦσαν θλίψιν τῇ Ἁγίᾳ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος καὶ προσευχόμεθα διὰ τὴν ψυχὴν τῆς αὐτοῦ Μακαριότητος τοῦ Θεοκλήτου

Ἀρχιεπίσκοπος Πααβάλ

Τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου τοῦ Μαλαμπάρ:

Ἐκφράζομεν τὴν βαθυτάτην θλίψιν ἐγὼ καὶ ἡ Ἐκκλησία τῶν Ἰνδιῶν. Ἐγκαρδίως συλλυπούμεθα προσευχόμενοι ὑπὲρ τῆς ἁγίας ψυχῆς του.

Βασίλειος Καθολικός

Τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Ρωμαιο-Καθολικῶν Σύρου:

Ἐπὶ ἀπροσδοκίῳ θανάτῳ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Θεοκλήτου ὑποβάλλομεν ἡμῖν θερμότητα συλλυπητήρια. Πανοικτίρμων Θεὸς κατατάξῃ αὐτὸν σκηναῖς ἁγίων.

Γεώργιος Ξερόπουλος
Ἐπίσκοπος Καθολικῶν Σύρου.

Τοῦ Κεντρικοῦ Ἰσραηλιτικοῦ Συμβ. Ἑλλάδος:

Ἐπὶ ἀδοκίῳ ἀπολείᾳ ἁγίου Προϋπεράρχου Θεοκλήτου ἡμέτερον συμβούλιον ὑποβάλλει θερμότητα συλλυπητήρια.

Κεντρικὸν Ἰσραηλιτικὸν Συμβούλιον Ἑλλάδος

Τοῦ Πρωτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης:

Σύνγκλητος Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης συμμετέχουσα πένθος Ἐκκλησίας ἐπὶ ἐκδημήσει εἰς Κύριον Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Θεοκλήτου ἐκφράζει βαθύτατα συλλυπητήρια.

Πρότανις Ἰωάννης Κορωνάιος

Τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν:

Ἡμετέρα Θεολογικὴ Σχολὴ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὑποβάλλει θερμὰ συλλυπητήρια ἐπὶ τῇ εἰς Κύριον ἐκδημίᾳ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κυροῦ Θεοκλήτου σεβαστοῦ καὶ προσφιλοῦς τροφίμου αὐτῆς.

Κοσμήτωρ Ἰωάννης Καρμίρης

Τοῦ Δημάρχου Πειραιῶς:

Ἐπὶ θλιβερῷ ἀγγέλματι τῆς πρὸς Κύριον ἀποδημίας Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κυροῦ Θεοκλήτου ὑποβάλλομεν εὐσεβήτως θερμότητα συλλυπητήρια πόλεως Πειραιῶς καὶ ἔμοῦ.

Παῦλος Γ. Ντεντιδάκης
Δήμαρχος Πειραιῶς.

Τοῦ Δημάρχου Μυτιλήνης:

Διερμηνεύσαντες αἰσθήματα θλίψεως Μυτιληναϊκοῦ λαοῦ ἐπὶ ἀδοκίῳ θανάτῳ Μακαριστοῦ Προκαθημένου Ἐκκλησίας Ἑλλάδος κυροῦ Θεοκλήτου ὑποβάλλομεν θερμὰ συλλυπητήρια. Κύριος ἀναδείξει ἀντάξιον αὐτοῦ διάδοχον κυβερνήσῃ ἱερὰν ὀλκάδα νομᾶς σωτηρίους.

Δήμαρχος Μυτιλήνης Ἀπόστολος Ἀποστόλου.

Τῆς Κ. Ε. Δ. Κ. Ε.:

Ἐπὶ ἀποδημίᾳ εἰς Κύριον τετιμημένου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κυροῦ Θεοκλήτου ὑποβάλλομεν θερμότητα συλλυπητήρια Δήμων καὶ Κοινοτήτων Ἑλλάδος.

Πρόεδρος ΚΕΔΚΕ
Δημήτριος Χατζηγιάννης

Τῆς Τοπικῆς Ἐνώσεως Δήμων - Κοινοτήτων Ροδόπης:

Ἐπὶ θανάτῳ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κυροῦ Θεοκλήτου ἀναλωθέντος ἐπιηρείαν Ἐκκλησίας καὶ Ἔθνους ἀπευθύνομεν ἐγκαρδία συλλυπητήρια.

Δημ. Μπλέτσας
Δήμαρχος Κομοτηνῶν καὶ Πρόεδρος Τοπικῆς Ἐνώσεως Δήμων καὶ Κοινοτήτων Ροδόπης.

Τῆς Γεν. Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος:

Ἐργατικὴ τάξις καὶ Διοικήσεις ΓΣΕΕ συμμετέχουσαι εἰς βαρῦτα πένθος Ἐκκλησίας Ἑλλάδος ἐπὶ τῇ εἰς Κύριον ἐκδημίῳ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Θεοκλήτου ἐκφράζουσι βαθύτατα συλλυπητήρια

Φώτης Μακρῆς
Γενικὸς Γραμματεὺς ΓΣΕΕ

Τοῦ Βουλευτοῦ κ. Παρθενιάδου:

Ἐπὶ ἐκδημίῳ εἰς Κύριον Προκαθημένου Ἐκκλησίας μας βαθύτατα τεθλιμμένος ὑποβάλλω εἰλικρινῆ συλλυπητήρια.

Ν. Παρθενιάδης
Βουλευτὴς Δωδεκανήσου

Τῆς Ἐνώσεως Συνακτῶν Ἡμερησίων Ἐφημερίδων Ἀθηνῶν:

Ἡ Ἐνωσις Συνακτῶν Ἡμερησίων Ἐφημερίδων Ἀθηνῶν βαθύτατα συγκεκρινημένη δι' ἀδοκίῳ ἀποδημίας εἰς Κύριον Σεπτοῦ Προκαθημένου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας Θεοκλήτου πολλὰς προσενεργάντος

Ο ΤΥΠΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΕΤΑΣΤΑΝΤΟΣ

Ἡ Ἐκκλησία ὑφίσταται νέαν δοκιμασίαν διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Θεοκλήτου. Ἐντὸς διαστήματος ὀκτὼ ἐτῶν, 1949-1957, ἡ ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἐθρήνησε τὴν ἀπώλειαν τριῶν προκαθημένων τῆς τῶν ἀειμνήστων Δαμασκηνοῦ, Σπυρίδωνος καὶ Δωροθέου, ἤδη δέ, μόλις 53 μῆνας μετὰ τὴν ἐκλογὴν του, θρηνεῖ καὶ τὴν ἀπώλειαν τετάρτου. Ἦτο ἡρεμὸς καὶ νουεχῆς, κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ὀρθοξομένων, ὁ ἐκδημήσας εἰς Κύριον Ἀρχιερεὺς. Ἄλλ' ἤτο, ἐπὶ πλέον, μορφωμένος, κατεῖχε πλήρως τὰ ἐκκλησιαστικὰ θέματα καὶ διέθετε σημαντικὴν πείραν διὰ τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας. Εἶχεν ὅλας τὰς ἀρετὰς τοῦ ἀγαθοῦ λευίτου, ἠγωνίσθη διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τοῦ κλήρου καὶ τὴν ὑψώσιν τῆς ποιότητος τοῦ στάθμης καὶ ἐβοήθησε τοὺς πιστοὺς δι' ὅλων τῶν μέσων τὰ ὅποια διέθετε. Δὲν ἠτύχησε νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς Ἐκκλησίας, ὥστε αὐτὴ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς συγχρόνου ἐποχῆς. Ἄλλ' ἐπεχείρησε καὶ ἐπέτυχε νὰ πραγματοποιήσῃ ὀρισμένας μεταβολάς, αἱ ὅποια συνιστοῦν σοβαρὸν βῆμα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς καλύτερουσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Ἐὰν ἡ ἀδυσώπητος μοῖρα δὲν τοῦ ἐκοπτε τὸ νῆμα τῆς ζωῆς, ἀσφαλῶς θὰ κατάρθωνε νὰ πραγματοποιήσῃ καὶ ἄλλας ἐπιωφελεῖς μεταρρυθμίσεις. Κλήρος καὶ χριστεπώνυμον πλήρωμα αἰσθάνονται βαθυτάτην θλίψιν διὰ τὸν ἀδόκητον θάνατον τοῦ προκαθημένου. Εὐχονται δὲ καὶ ἐλπίζουν, ὅπως ἡ Ἱεραρχία ἐκλέξῃ διάδοχόν του ἱκανὸν νὰ κρατήσῃ μετὰ σιβαράς χεῖρας τὸ πηδάλιον τῆς Ἐκκλησίας.

(«Καθημερινή» 9-1-62)

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐστερήθη ἀπὸ χθὲς τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς. Ὁ θάνατος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Θεοκλήτου ὑπῆρξεν ἀναμφισβητήτως ἀπώλεια ἐνὸς ἱεράρχου, τὸν ὅποιον διέκρινεν ἡ σεμνότης, ἡ ἀγαθότης καὶ πρὸ παντός τὸ συντηρητικὸν καὶ διαλλακτικὸν πνεῦμα. Μετὰ αὐτὰ τὰ προσόντα ἠγγήθη ἐπὶ μίαν τετραετίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀντιμετώπισε πλεῖστα ὅσα σοβαρὰ καὶ δυσχερῆ προβλήματα. Τὸ ἦθος καὶ αἱ ψυχικαὶ ἀρεταὶ του ἀφίνουν ἀξιόλογον ἀνάμνησιν τοῦ ἐκλιπόντος, ὡς σεμνοῦ καὶ ἀγαθοῦ ἱεράρχου. Ἄς εἶναι ἐλαφρὸν τὸ χῶμα ποῦ θὰ τὸν σκεπάσῃ. Ἡ ἐλπίς τώρα ὅλων τῶν Ἑλλήνων εἶναι ὅπως ὁ διάδοχός του, τὸν ὅποιον θὰ κληθῇ νὰ ἀναδείξῃ ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἑλλάδος, εἶναι ΑΝΤΑΞΙΟΣ τὸσον εἰς πραότητα, προσήλωσιν πρὸς τὴν πίστιν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ σύνεσιν, ὅσον καὶ εἰς ἦθος τοῦ ἐκλιπόντος λευικοῦ Λευίτου.

(«Βῆμα» 9-1-62)

Ἀγωνιζόμενος τὸν ἀγῶνα τὸν καλόν, ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς πίστεως, καὶ ἐν πλήρει ἀκμῇ ἡλικίας καὶ δράσεως, ἀπεβίωσε χθὲς ὁ Προκαθημένος τοῦ Ἑλληνικοῦ

ὑπηρεσίας Ἐκκλησίαν καὶ Ἔθνος ὑποβάλλει ὑμῖν θεομὰ συλλυπητήρια

Ὁ Πρόεδρος Ἀλέξ. Θεοδοσόπουλος
Ὁ Γεν. Γραμματ. Λεων. Πετρομανιάτης

Τοῦ Ἀσύλου Ἀνιάτων Πατρῶν:

Παρακαλοῦμεν εὐσεβῶς δεχθῆτε ἐγκάρδια συλλυπητήρια Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τροφίμων Ἀσύλου Ἀνιάτων Πατρῶν ἐπὶ θλιβερῶ ἀγγέλματι θανάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Θεοκλήτου, ὅστις μετὰ πατρικῆς στοργῆς περιέβαλεν Ἰδρυμα ἀνιάτων Πατρῶν.

Τὸ Διοικ. Συμβούλιον

Σημειώσεις: Λόγω τοῦ ἐπείγοντος δημοσιεύονται ὅσα ἐκ τῶν τηλεγραφημάτων εἶχον φθάσει εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον μέχρι τῆς 10-1-1962.

Ὁρθοδόξου Ἐθνίου, Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος, Κυρὸς Θεοκλήτος Παναγιωτόπουλος. Βλῆθεις πρὸ καιροῦ ἀπὸ τὰ βέλη νόσου δυσίατου, δὲν κατάρθωσας, παρὰ τὰς φροντίδας τῆς ἐπιστήμης, νὰ ἀποτρέψῃ τὸ καιρῖον πλήγμα, τὸ ὅποιον ὠδήγησε τὸν ἀπὸ Πατρῶν σεπτὸν Πιομενάρχην εἰς τὸν τάφον. Γενικὴ εἶναι ἡ γνώμη, ὅτι ὁ θάνατος τοῦ Θεοκλήτου συνιστᾷ μίαν πραγματικὴν ἀπώλειαν τῆς Ἐκκλησίας. Ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἔνθεον ἀγάπην καὶ ζῆλον πρὸς τὸ ὑψηλὸν ἔργον ποῦ τοῦ ἀνετέθη, μετὰ τὴν εἰς Κύριον ἀποδημίαν τοῦ προκατόχου του ἀπὸ Λαρίσης ἀοιδίμου Δωροθέου Κοτταρᾶ, ἀφιέρωθη, ψυχῇ, πνεύματι καὶ σώματι, εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ διοικητικοῦ, ποιμαντορικοῦ καὶ ἀποστολικοῦ ἔργου του, ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ ὁποίου καὶ ἠναλώθη. Εὐχόμενοι, ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς κατατάξῃ αὐτὸν ἐν κόλποις Ἀβραάμ, ἀναμνηνομεν, ὅπως, ὡς διάδοχος αὐτοῦ ἀναδειχθῇ ὁ ἀξιώτερος, ἔργω λόγῳ καὶ ἠθικῶ ἀναστήματι, μεταξὺ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἱεραρχῶν μας, ἐπ' ἀγαθῶ τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδοξίας.

(«Ἐθνικὸς Κήρυξ» 9-1-62)

Ὀλίγα ὥραι μᾶς χωρίζουν ἀπὸ τῆς στιγμῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ σκήνωμα τοῦ Κυροῦ Θεοκλήτου, τοῦ ἐπὶ 14 ἔτη περιπότου, ποιμάναντος τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑπαρχίας Πατρῶν καὶ μοχθήσαντος ὑπὲρ αὐτῆς, θὰ ἀποτεθῇ εἰς τὴν τελευταίαν του κατοικίαν. Μοιραῖον ὅμα καὶ αὐτὸς, τοῦ ἀμειλίχτου νόμου τῆς φθορᾶς παντὸς ζῶντος ὀργανισμοῦ, τὴν θνάμιν τοῦ ὁποίου οὐδεὶς θνητὸς δύναται νὰ ἀποφύγῃ, ὑπέκυψε εἰς τοὺς κόπους, τοὺς μόχθους καὶ τὰς ἐκ ποικίλων αἰτίων συγκινήσεις, τὰ ὅποια εἶναι οἱ ἀπαραίτητοι σύντροφοι παντὸς εὐσυνειδήτου ἀξιωματοῦχοῦ καὶ μάλιστα τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἀυτοκεφάλου Ἐκκλησίας μας.

Τέσσαρα, μόλις, ἔτη ἀπὸ τῆς ἀνόδου του εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν Ἐθρὸν τῶν Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος, ἤρκεσαν διὰ τὰ πλήξωσιν θανασιμίου τὸν κατὰ τὸ μᾶλλον ἡ ἦττον ἰσχυρὸν ὀργανισμὸν του.

Διότι, ὅσον μεγαλύτεραν δραστηριότητα ἀνέπτυξεν καὶ ὅσον περισσότερον καθισταντο ἐμφανεῖς αἱ διοικητικαὶ ἱκανότητες του, εἰς εὐρύτεραν κλίμακα, τόσο ἠξίωσεν ἡ κατ' αὐτοῦ ἀντίδρασις εἴτε τῶν ἀσπόνδων, δῆθεν, φίλων του, εἴτε τῶν ἀναποφεικτῶν ἐχθρῶν πάσης δράσεως, τοῦτέστι τῶν δυνάμεων ἐκείνων τοῦ σκότους, τῶν ὁποίων μοναδικὰ ὅπλα εἶναι ἡ δολιότης καὶ ἡ ὑπουλος κατασκευοφάντησις παντὸς τιμίου καὶ ἠθικοῦ ἀξιωματοῦχοῦ.

Ἰδιαίτερος ὅταν, ὁ καθ' οὐ βάλλουσιν, ἴσταται πολὺ ὑψηλὰ καὶ εἶναι βέβαιον, ὅτι οὗτος δὲν δύναται νὰ ἐξισωθῇ πρὸς αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀντιμετώπισῃ δι' ὁμοίων μέσων ἢ καὶ διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς Δικαιοσύνης, ἀκόμη, τὸ μὲν λόγῳ τῆς Χριστιανικῆς καλοκαγαθίας καὶ μακροθυμίας του, τὸ δὲ κηδόμενος τῆς σοβαρότητος τοῦ ἀξιώματός του καὶ ἀξιοπρεπείας του, τὸν πλήττουν ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς οἱ παντοειδεῖς καὶ ἀδίστακτοι κερδοσκόποι ἢ ἔστοι καὶ ἀνυπόμονοι φιλοδοξίαι.

Ἦτο, λοιπὸν μοιραῖον νὰ ὑποκύψῃ ταχέως ὁ ἀειμνήστος Ἱεράρχης εἰς τὰ πλήγματα αὐτὰ, ἐναντι τῶν ὁποίων οὗτος ἀντέτασσε μόνον τὴν μακρόθυμον συγγνώμην του, πρὸς ὅσους τὸν ἐπείκραναν, τὴν ἀναμφισβήτητον, δι' ὅσους τὸν ἐγνώρισαν ἐκ τοῦ πλησίον, πραότητα τοῦ χαρακτῆρος του, καὶ τὴν ἀνεξίμακίαν του, τὴν ἀγάπην του πρὸς ὅλα τὰ πνευματικὰ τέκνα του.

Πιστὸς τηρητῆς τῶν Εὐαγγελικῶν καὶ ἀποστολικῶν κηρυγμάτων, ἐφρόντιζεν, ὅσον τῷ ἦτο δυνατόν περισσότερον, νὰ ποιῇ τὸ καλὸν χωρὶς πομπῶδεις ἐκδηλώσεις, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ἢ ἀριστερά, τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ χεῖρ του!!

Πολλοὶ εἶναι καὶ ἐκ τῶν συμπολιτῶν μας ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἐκλαυσαν καὶ θὰ τὸν κλαύσουν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, διότι διὰ τοῦ θανάτου του ἀπώλεσαν ἓνα ἀφανῆ εὐεργέτην ταν.

Ἰδιαίτερος, ὅμως, ἡ πόλις τῶν Πατρῶν ἐστερήθη ἐνὸς πραγματικοῦ καὶ ἐνθέρμου φίλου τῆς. Καὶ θὰ ἀποτελῇ διὰ τὴν αἰωνίαν μνήμην του τίτλον ἀναμφισβήτητον τὸ ἐνδιαφέρον, τὸ ὅποιον οὗτος ἐπεδείξατο ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς ἐνταῦθα ἐγκαταστάσεως του ὡς Μητροπολίτου, διὰ τὴν προώθησιν καὶ ἀποπεράτωσιν τοῦ νέου Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου,

Συnergασθείς μετ' αὐτοῦ ἐπὶ 14 συνεχῆ, περίπου, ἔτη ἐνταῦθα ἄλλὰ καὶ μεταγενεστέρως μέχρι ἐσχάτων, χάριν τοῦ εἰρημένου σκοποῦ, εἶμαι εἰς θέσιν, ὑπὲρ πάντα ἄλλον, νὰ γνωρίζω ποίας προσπάθειάς κατέβαλε διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τούτου καὶ ποίους κόπους σωματικούς καὶ πνευματικούς, ὁποίας ψυχικάς δοκιμασίας, ἀλλὰ καὶ ταπεινώσεις ἀκόμη ὑπέστη, ἐν τῇ προσπάθειά του νὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀρμοδίων ἢ νὰ κατανικήσῃ τὴν ἀδιαφορίαν ἢ καὶ τὴν ἠθελημένην ἀντίδρασιν, ἀκόμη, πολλῶν, εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῶν ὁποίων ἐδικαιούτο νὰ ἐλπίζῃ ἢ καὶ νὰ ἀξιοῖ ταύτην ἐν ὄνοματι τῆς πόλεως.

Ἄρκει νὰ γνωσθῇ ὅτι, ἐπὶ μίαν διετίαν, ἐπραγματοποίησε περὶ τὰ εἴκοσι ταξίδια εἰς Ἀθήνας, δαπάναις του πάντοτε, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου δι' οὗ ἐξησφαλίσθησαν τὰ οικονομικὰ μέσα, χάρις εἰς τὰ ὁποία ἀπροσκόπτως προχραεῖ ἤδη τὸ ἐν λόγῳ ἔργον.

Δὲν ἠτύχησε νὰ ἐγκαινιάσῃ αὐτός, ὡς ἤλπιζε καὶ ἠύχετο, τὸν νέον Ναὸν τοῦ Πρωτοκλήτου, αἱ πρὸς τὸν Ὑψιστον, ὅμως, ἰκεταίαι του, εἰμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ εἶναι ἀτέρονες διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἐπιτελουμένου ἔργου καὶ ἡ ἅγια ψυχὴ του θὰ αἰσθάνηται ὑψίστην ἀγαλλίαν, ἐφ' ὅσον θὰ βλέπῃ πλησιάζον πρὸς τὸ τέρμα τοῦ τῷ ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον τόσον ἐμόχθησεν οὗτος.

Ὅθεν, δικαίως θὰ παραμείνῃ αἰωνία ἡ μνήμη του εἰς τοὺς Πατρινοὺς!

N. I. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Δικηγόρος

(«Νεολόγος» Πατρῶν 11-1-62)

«Μὲ τὸν θάνατον τοῦ Μακαριωτάτου Θεοκλήτου, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐξέλιπε μίαν ἐξέχουσα ἐκκλησιαστικὴ φυσιογνωμία. Ὁ Θεόκλητος Παναγιωτόπουλος τοῦ Σπυριδωνος (κατὰ κόσμον Παναγιώτης), ἐγεννήθη ἐν Δημητσάνῃ τὸ 1891. Ἐσπούδασε θεολογίαν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, ἀριστεύσας. Ἐχειροτονήθη διάκονος τῷ 1914 καὶ τὸ 1917 πρεσβύτερος. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1914 μέχρι τοῦ 1923 διετέλεσεν ἱεροκλήρυξ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Φθιώτιδος, τὸ 1923-1924 Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἑλλάδος, τὸ δὲ 1924 ἐχειροτονήθη βοήθης Ἐπίσκοπος Σταυρουπόλεως. Τὸ 1931 ὠνομάσθη Μητροπολίτης Αἰγιαλείας καὶ Καλαβρύτων, μετατεθεὶς εἰς τὴν Μητρόπολιν Πατρῶν τὸ 1944.

Ἐκτοτε ἐτίμησε τὸν Θρόνον τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου μέχρι

τοῦ ἔτους 1957, ὅτε ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Μείζονος Συνόδου Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος.

Ὁ Θεόκλητος, εὐμοιρῶν ἀρτιωτάτης μορφώσεως, κατώρθωσε νὰ ἀναδειχθῇ ἱκανὸς ἐκκλησιαστικὸς ρήτωρ καὶ ἀκούρατος ἱεράρχης. Παράλλῃως πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς του ὡς λειτουργοῦ τοῦ Ὑψίστου, ὁ Θεόκλητος, ὡς Μητροπολίτης Πατρῶν, ἀπεκάλυψε τὰς σπανίας διοικητικὰς αὐτοῦ ἀρετὰς διὰ τῆς, σοβαρᾶς τῇ χειρὶ, διοικήσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων τῆς Μητροπόλεως, γεγονός, ὅπερ ἀπετέλεσε τὸν ἰσχυρότερον τίτλον διὰ τὴν μετέπειτα, τὴν 7ην Αὐγούστου 1957, ἐκλογὴν του ὡς Προκαθημένου τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ αἰοδιμου Δαροθέου.

Ἡ Πόλις τῶν Πατρῶν θὰ διατηρήσῃ ἀγήρω τὴν μνήμην αὐτοῦ, διότι, χάρις εἰς τὴν ἀκαμάτον καὶ ἐπίμονον δραστηριότητά του, εὐρέθη λύσις, εἰς τό, ἀπὸ πολλῶν δεκαετηρίδων, ἄλυτον πρόβλημα τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου. Ἀνήκει εἰς τὸν Θεόκλητον ἡ τιμὴ τῆς ἐξευρέσεως τῶν οικονομικῶν πόρων δι' ἐλαφροτάτης ἐπιβαρύνσεως ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρευματός καὶ οὕτω ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου συνεχίζεται ἀπροσκόπτως καὶ προβλέπεται ὅτι συντόμως τοῦτο θὰ ἀχθῇ εἰς ἀποπεράτωσιν.

Ὡς Προκαθημένος τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐκλήθη νὰ ἐπιλύσῃ σοβαρότατα ζητήματα ἐκκλησιαστικά, τὰ ὁποία ἐτάρασσον τὴν γαλήνην τῆς Ἑκκλησίας. Διέθεσεν ὀλόκληρον τὴν δραστηριότητά του καὶ ἐπέτυχε σειράν μέτρων, σπουδαιότερον τῶν ὁποίων ἦτο τὸ ἀμετάθετον τῶν Μητροπολιτῶν, ἡ ἐξῆψωσις τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου, ἡ δημιουργία Ἑκκλησιαστικῶν Σχολῶν, ἡ προβολὴ νέων κληρικῶν, ἡ ἀποστολὴ ἱεροκλήρυκων εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἡ ἐπάνδρωσις τῶν ἐνοριῶν, αἰτινες ἀπὸ μακροῦ παρέμενον κεναὶ ἐφημερίων, εἰς τρόπον ὥστε οἱ κάτοικοι τῶν ἀκριτικῶν περιοχῶν τῆς Χώρας νὰ μὴ δύνανται νὰ ἐκπληροῦν τὰ θρησκευτικὰ τῶν καθήκοντα καὶ νὰ μὴ δέχωνται τὰς εὐλογίας τῆς Ἑκκλησίας.

Τοιοῦτος ἐν ἀδρόταταις γραμμαῖς ὁ ἐκλιπὼν Ἱεράρχης, ἄνθρωπος ὅχι τόσον τῆς σκέψεως, ἀλλὰ τῆς ἐντόνου δράσεως ὑπῆρξεν ὁ καταλληλότερος διὰ τὸν Θρόνον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, διὰ τὴν ἐν γενεῇ δὲ πολιτείας αὐτοῦ, τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ζήλου του, τῆς βαθυτάτης εὐσεβείας του καὶ τῆς ἀκαμάτου ἐργατικότητος καὶ δραστηριότητος του, ἀπεκάλυψεν ἑαυτὸν πρότυπον ἀληθοῦς καὶ ἀνωτέρας ἠθικῆς»

(«Πελοπόννησος» Πατρῶν 9-1-62)

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

Ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τῆς εἰς Κύριον ἐκδημίας τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ προκατόχου ἡμῶν

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

ποιμάναντος καὶ κλεισαντος τὸν Ἀποστολικὸν Θρόνον τοῦ Πρωτοκλήτου Ἀποστόλου Ἀνδρέου ἐπὶ μίαν δεκαπενταετίαν Ἀποφασίζομεν ὅμως:

- 1) Ἀναπεμφθῆ δέησις ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς του ὑφ' ἡμῶν καὶ τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου παρουσία τῶν Ἀρχῶν τῆς Πόλεως εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναόν.
- 2) Κατατεθῆ στέφανος ὑφ' ἡμῶν ἐκ μέρους τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως εἰς τὴν σεπτὴν σορὸν αὐτοῦ.
- 3) Ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια τοῦ Κλήρου καὶ τῶν πιστῶν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως τῇ Ἀγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ καὶ τοῖς οικείοις τοῦ μεταστάντος.
- 4) Ἀντιπροσωπεῖα τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως παραστῆ εἰς τὴν κηδείαν αὐτοῦ.
- 5) Οἱ κώδωνες τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως κρουσθῶσι πενθίμως τὴν πρωίαν τῆς 8ης Ἰανουαρίου καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐξοδίου Ἀκολουθίας αὐτοῦ.

6) Δημοσιευθῆ τὸ παρὸν εἰς τὸν ἡμερήσιον Τύπον τῆς πόλεως καὶ εἰς ὄνομα ἐφημερίδας τῆς πρωτευούσης.

Ἐν Πάτραις τῇ 8 Ἰανουαρίου 1962

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Πατρῶν ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἡ Σύγκλητος τοῦ Ἐ. Μ. Πολυτεχνείου ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ αἰμνιότατου Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος

ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

ἀνδρὸς πολυτίμου ὑπηρεσίας προσεγγυκόντος εἰς τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Ἑκκλησίαν ψηφίζει:

- 1) Νὰ ἀναρτηθῇ μεσίστιος ἡ σημαία τοῦ Ἰδρύματος ἐπὶ τριήμερον.
 - 2) Νὰ παρακολουθήσῃ τὴν ἐκφορὰν ἡ Σύγκλητος.
 - 3) Νὰ σταλῶσι, συλλυπητήρια γράμματα πρὸς τὴν Ἱεράν Σύνοδον καὶ τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος καὶ
 - 4) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν διὰ τοῦ Τύπου.
- Ἐν Ἀθῆναις τῇ 8 Ἰανουαρίου 1962.

Ὁ Πρύτανης

ΚΥΡ. ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΣ

Οἱ Σύγχελητικοί:

ΑΛ. ΠΑΠΙΑΣ, Δ. ΠΙΠΙΑΣ, Ε. ΚΟΚΚΙΝΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΣ, Ε. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ, Θ. ΚΟΥΤΙΟΥΜΖΕΛΗΣ, Φ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Κ. ΠΑΠΑ-ΓΩΑΝΝΟΥ, Γ. ΣΤΡΙΓΚΟΣ, Κ. ΜΠΙΡΗΣ, Ι. ΓΑΖΟΠΟΥΛΟΣ, Α. ΣΦΗΚΑΣ

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς
ΑΓΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ

✱

Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν συνελθούσα ἐκτάκτως σήμερον 8ην Ἰανουαρίου 1962 ἡμέραν Δευτέ-

ραν και ώρα 11 π.μ. επί τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τῆς εἰς Κύριον ἐκδημίας τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν και Πάσης Ἑλλάδος.

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

και τὴν βαθυτάτην αὐτῆς θλίψιν ἐκδηλώσασα ἐπὶ τούτῳ

Ψηφίζει ὁμοφώνως:

1) Νὰ ἀποστείλῃ συλλυπητήρια τηλεγραφήματα εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν και τοὺς συγγενεῖς τοῦ εἰς Κύριον ἐκδημησαντος Πρωθιεράρχου.

2) Νὰ συνοδεύσῃ σύσσωμος ἡ Σχολὴ τὴν ἐκφορὰν.

3) Νὰ διατεθῶσιν ἀντὶ στεφάνου δρχ. 1.000 διὰ τοὺς ἀπόρους φοιτητὰς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς.

4) Νὰ διακοπῶσι τὰ μαθήματα κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας και

5) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν ψήφισμα διὰ τοῦ Τύπου.

Ὁ Κοσμητὸς

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΜΙΡΗΣ

**

Ἡ Συνέλευσις τῶν Καθηγητῶν τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν συνελθούσα ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν και Πάσης Ἑλλάδος.

ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

ἀνδρὸς πολυτίμου ὑπηρεσίας προσεγγόντος εἰς τὸ Ἔθνος και τὴν Ἐκκλησίαν Ψηφίζει:

1) Νὰ ἀναρτηθῇ μεσίστιος ἡ σημαία τῆς Σχολῆς ἐπὶ τριήμερον.

2) Νὰ παρακολουθήσῃ τὴν ἐκφορὰν ἀντιπροσωπεῖα τῆς Συνελεύσεως.

3) Νὰ σταλῶσι συλλυπητήρια γράμματα πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον και τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος και

4) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν διὰ τοῦ Τύπου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9ῃ Ἰανουαρίου 1962

Ὁ Πρόεδρος Ν. ΡΟΥΣΣΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς Γ. ΔΑΔΙΩΤΗΣ

**

Ἡ Σύγκλητος τῆς Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν και Πάσης Ἑλλάδος.

ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

προσεγγόντος πολυτίμου ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν και τὸ Ἔθνος.

Ψηφίζει:

1) Νὰ ἀναρτηθῇ μεσίστιος ἡ σημαία τῆς Σχολῆς ἐπὶ τριήμερον.

2) Νὰ παρακολουθήσῃ ἡ Σύγκλητος τὴν κηδείαν τοῦ μεταστάντος.

3) Νὰ σταλῶσι συλλυπητήριοι ἐπιστολαὶ πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον και τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος.

4) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν διὰ τοῦ Τύπου.

Ὁ Πρόεδρος Ι. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

Οἱ Συγκλητικοὶ Σ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ — ΣΤΡΑΤΗΣ Δ. ΖΑΚΥΘΗΝΟΣ, Μ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ, Ι. ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ.

**

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἐκκλησ. Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης συνελθὼν ἐκτάκτως σήμερον ἐπὶ τῷ ἀγγέλματι τῆς πρὸς Κύριον μεταστάσεως τοῦ μακαριστοῦ Προέδρου αὐτοῦ και Πατρὸς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν και Πάσης Ἑλλάδος

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

πολυτίμου ὑπηρεσίας προσεγγόντος πρὸς τὸ Φιλανθρωπικὸν τοῦτο Καθίδρυμα τῆς Ἐκκλησίας, τὸ ὅποιον περιέβαλε διὰ τῆς ἀπείρου στοργῆς αὐτοῦ ὁμοφώνως ἀποφασίζει:

1) Νὰ παρακολουθήσῃ τὰ μέλη αὐτοῦ τὴν κηδείαν.

2) Νὰ ὑψωθῇ ἡ σημαία τοῦ Ἰδρύματος μεσίστιος μέχρι και τῆς ἡμέρας τῆς κηδείας.

3) Οἱ τρόφιμοι τοῦ Ὁρφανοτροφείου νὰ μετασχοῦν τοῦ προσκυνημάτων τῆς σοροῦ τοῦ μεταστάντος.

4) Νὰ κατατεθῇ ὑπὲρ τῆς Στέγης τοῦ Ἐργαζομένου Ὁρφανοῦ ποσὸν δρχ. δέκα χιλιάδων (10.000) ἀντὶ στεφάνου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰανουαρίου 1962.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

† Ὁ Ἀρχαῖος ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
ΘΕΟΔ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

**

Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συνεχόμενον ὑπὸ βαθυτάτης δόδυνης, ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας τοῦ ἀιδίμου Προέδρου αὐτοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν και Πάσης Ἑλλάδος.

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

Ψηφίζει ὁπως:

1) Ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος και τοὺς οικείους τοῦ ἀειμνήστου Πρωθιεράρχου.

2) Ἀναρτηθῇ ἐπὶ τριήμερον μεσίστιος ἡ σημαία ἐν τοῖς Κεντρικοῖς Γραφείοις και τοῖς Ἰδρύμασι τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἀργήσῃσι δὲ τὰ Γραφεῖα αὐτῆς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας.

3) Παρακολουθήσῃσι τὴν κηδείαν τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου, τὸ προσωπικὸν τοῦ Ὁργανισμοῦ και οἱ τρόφιμοι τῶν Φοιτητικῶν Οἰκοτροφείων και Σχολῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

4) Χορηγηθῇ εἰς μνήμην αὐτοῦ ὑποτροφία ἐνὸς ἔτους εἰς ἀπορον φοιτητὴν τῆς Θεολογίας, ἐκ τῶν διαμενοντων ἐν τῷ Θεολογικῷ Οἰκοτροφείῳ τῆς Ἀποστ. Διακονίας.

5) Δημοσιευθῇ τὸ παρὸν εἰς τὸν Τύπον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰανουαρίου 1962.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Κεντρ. Συμβουλίου

† Ὁ Σερβίων και Κοζάνης ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς

Καθηγητῆς ΑΝΔΡ. ΦΥΤΡΑΚΗΣ

**

Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τοῦ Ὁργανισμοῦ Διοικήσεως Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας (Ο.Δ.Ε.Π.) συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τῆς πρὸς Κύριον μεταστάσεως τοῦ προέδρου αὐτοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν και Πάσης Ἑλλάδος

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

προσεγγόντος πολυτίμου ὑπηρεσίας πρὸς τὸν Ο.Δ.Ε.Π. διαδύλοι τὴν βαθεῖαν αὐτοῦ θλίψιν ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ ἀειμνήστου διακεκριμένου Ἱεράρχου και σεβαστοῦ Προέδρου αὐτοῦ και Ψηφίζει:

1) Νὰ παρακολουθήσῃ τὴν κηδείαν αὐτοῦ σύσσωμον, ὡς και τὸ Προσωπικὸν τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

2) Νὰ ἀργήσῃσι τὰ Γραφεῖα τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας.

3) Νὰ ἀναρτηθῇ μεσίστιος ἡ σημαία εἰς τὸ Κατάστημα τῶν Γραφείων τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. μέχρι τῆς ταφῆς.

4) Νὰ κατατεθῇ εἰς μνήμην αὐτοῦ ἀντὶ στεφάνου ποσὸν δρχ. δέκα χιλιάδων (10.000) ὑπὲρ τοῦ παρὰ τῷ Τ.Α.Κ.Ε. Λογαριασμοῦ Προικοδοτήσεως θυγατέρων ἀπόρων Ἱερέων.

5) Νὰ διερμηνευθῶσι πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος τὰ συλλυπητήρια τοῦ Σώματος και

6) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν διὰ τοῦ τύπου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰανουαρίου 1962.

ΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΟΔΕΠ

**

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως και Ἀρωγῆς Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου τῆς Ἑλλάδος (ΤΑΚΕ) συνελθὼν σήμερον εἰς ἐκτάκτον συνεδρίασιν ἐπὶ τῷ ἀγγέλματι τῆς εἰς Κύριον μεταστάσεως τοῦ Μακαριωτάτου

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ Προέδρου αὐτοῦ

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

προσενεγκόντος μεγίστας ὑπηρεσίας εἰς τὸ TAKE καὶ τοὺς ἡσφαλισμένους ἐφημερίους ἐκφράζει τὴν βαθυτάτην αὐτοῦ ὀδύνην ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ καὶ

Ψηφίζει:

- 1) Νὰ ἀναρτηθῇ ἐπὶ ὀκταήμερον μεσίστιος ἢ σημαία εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Ὄργανισμοῦ.
- 2) Νὰ παραστῇ κατὰ τὴν κηδεῖαν καὶ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν ἐκφορὰν τοῦ σεπτοῦ σκηνώματος.
- 3) Νὰ ἀργήσῃ τὰ γραφεῖα τοῦ Ὄργανισμοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδεῖας καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ TAKE νὰ παρακολουθήσῃ ταύτην.
- 4) Νὰ κατατεθῇ στέφανος.
- 5) Νὰ ἐκφρασθῶν τὰ συλλυπητήρια τοῦ Σώματος εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον καὶ τοὺς οἰκείους τοῦ μεταστάτου.
- 6) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν διὰ τοῦ Τύπου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰανουαρίου 1962

Ὁ Προεδρεύων

† Ὁ Μαντινεῖας καὶ Κυνουρίας ΓΕΡΜΑΝΟΣ

Τὰ Μέλη

Ὁ Διευθύνων Σύμβουλος: Κ. Σ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

**

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 8ην Ἰανουαρίου 1962 τὸ Πολυμελὲς Συμβούλιον τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

Ἀποφασίζει:

- 1) Νὰ διακοποῦν αἱ ἐργασίαι τῶν γραφείων καὶ τὰ μαθήματα τῆς Σχολῆς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδεῖας.
- 2) Νὰ συνοδεύσῃ τὴν ἐκφορὰν τοῦ σεπτοῦ σκηνώματος τὸ Συμβούλιον, τὸ Προσωπικὸν Διοικήσεως, ὁ Διευθυντής, οἱ Καθηγηταὶ καὶ οἱ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς καὶ τοῦ Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου.
- 3) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν διὰ τῶν ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων.

ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΛΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

**

Ἡ Ἐφορεία τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσός» συνελθούσα ἐκτάκτως ἐπὶ τῇ θλιβερᾷ ἀναγγελίᾳ τῆς εἰς Κύριον ἐκδημίας τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος.

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

καὶ ἐκδηλώσασα τὴν βαθυτάτην θλίψιν αὐτῆς καὶ τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου

Ἐψηφίσασα:

- 1) Νὰ ἀποστείλῃ συλλυπητήρια τηλεγραφήματα εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ τοὺς συγγενεῖς τοῦ ἐκδημήσαντος Ἱεράρχου.
- 2) Νὰ ἀναρτήσῃ μεσίστιον τὴν σημαίαν τοῦ Συλλόγου.
- 3) Νὰ διατεθῇ βραβεῖον χιλίων δραχμῶν εἰς μνήμην τοῦ αἰδιόμου Ἀρχιεπισκόπου κατὰ τὰς ἐξετάσεις τῶν σχολῶν ἀπόρων παιδῶν καὶ
- 4) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν διὰ τοῦ Τύπου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰανουαρίου 1962

Ὁ Πρόεδρος Καθηγ. ΘΡΑΣ. ΣΤ. ΒΑΗΣΙΔΗΣ

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς Καθηγ. ΓΕΡ. Ι. ΚΟΝΙΑΡΗΣ

**

Τὸ Γενικὸν Συμβούλιον τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος συνελθὼν σήμερον ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος

ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

ἀναλωθέντος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας

Ψηφίζει ὅπως:

- 1) Παρακολουθήσῃ τὴν κηδεῖαν αὐτοῦ.

2) Ἀναρτηθῇ μεσίστιος ἢ σημαία τῆς Τραπεζῆς μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς κηδεῖας αὐτοῦ.

3) Διατεθῇ εἰς μνήμην αὐτοῦ τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 30.000 (τριακόνα χιλιάδων) ὑπὲρ τοῦ Βασιλικοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰανουαρίου 1962

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου

Διοικητῆς τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ΞΕΝ. ΖΟΛΩΤΑΣ

**

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος

ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

Ψηφίζει ὅπως:

- 1) Ἀκολουθήσῃ τὴν κηδεῖαν.
- 2) Διατεθῇ εἰς μνήμην αὐτοῦ τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 25.000 ὑπὲρ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς Ἀποκατάστασιν Ἀπόρων Κορασίδων.
- 3) Ἀνακουωθῇ τὸ παρὸν ψήφισμα διὰ τοῦ Τύπου καὶ υποβληθῇ πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰανουαρίου 1962.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος. ΔΗΜ. Ε. ΧΕΛΜΗΣ

**

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος συνελθὼν εἰς ἐκτακτὸν συνεδρίαν ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος

ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

Ψηφίζει:

- 1) Νὰ ἀναρτηθῇ μεσίστιος ἢ σημαία τῆς Τραπεζῆς μέχρι καὶ τῆς ἡμέρας τῆς κηδεῖας.
- 2) Νὰ παρακολουθήσῃ τὸ Διοικ. Συμβούλιον καὶ ἡ Διοίκηση τῆς Τραπεζῆς τὴν κηδεῖαν.
- 3) Νὰ διατεθῇ παρὰ τῆς Τραπεζῆς εἰς μνήμην αὐτοῦ τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 10.000 ὑπὲρ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς Ἀποκατάστασιν Ἀπόρων Κορασίδων.
- 4) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν ψήφισμα εἰς τὸν Τύπον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰανουαρίου 1962

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου

Διοικητῆς τῆς Α.Τ.Ε. ΝΙΚ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Ὁ Γραμματεὺς Ν. ΚΑΤΣΟΥΛΗΣ

**

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰανουαρίου 1962 ἡμέραν Δευτέραν, ἢ Διοικοῦσα τὸ Ὄφθαλμιατρεῖον Ἐπιτροπῇ, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν κ.κ.: 1) Ἑρρ. Σιάσση, Ἀκαδημαϊκοῦ καὶ ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Ἀντιπροέδρου αὐτῆς, 2) Εὐγενίου Φωκᾶ, Πρυτάνεως Παν/μίου Ἀθηνῶν, μέλους, 3) Γεωργ. Κοσμετάτου, Ἀκαδημαϊκοῦ καὶ ὁμοτίμου Καθηγητοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν μέλους καὶ γραμματέως, 4) Χρήστου Σγουρίτσα, Τακτικοῦ Καθηγητοῦ Νομικῆς Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν, μέλους 5) Ἰωάν. Χαραμῆ, Τακτικοῦ Καθηγητοῦ Ἱατρικῆς Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν, μέλους Δ. Ἐπιτροπῆς καὶ Διευθυντοῦ τοῦ Ἰδρύματος, συνελθούσα ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ ἀγγέλματι τῆς πρὸς Κύριον μεταστάσεως τοῦ μακαριστοῦ Προέδρου αὐτῆς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

ἀκούσασα τοῦ Προεδρευόντος Ἀντιπροέδρου κ. Ἑρρ. Σιάσση ἐξάραντος τὰς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ Ἔθνος καὶ τὸ Ἴδρυμα πολυτίμους ὑπηρεσίας καὶ συμβολὴν τοῦ μεταστάτου Ὁμοφώνως ψηφίζει:

- 1) Νὰ ὑψωθῇ μεσίστιος ἢ σημαία τοῦ Ὄφθαλμιατρείου ἐπὶ 5θήμερον.
- 2) Νὰ παρακολουθήσῃ τὴν κηδεῖαν ὁ Ἀντιπρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἰδρύματος.
- 3) Νὰ σταλῶσι συλλυπητήρια γράμματα εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον.
- 4) Νὰ ἐκφρασθῶσιν εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ αἰδιόμου

άνδρες τὰ συλλυπητήρια τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἰδρύματος.

5) Νὰ δημοσιευθῆ τὸ παρὸν ψήφισμα εἰς 4 ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας («Καθημερινή», «Βῆμα», «Ἔστια», «Νέα»).

Ἡ Διοικοῦσα τὸ Ὁφθαλμιατρεῖον Ἐπιτροπῆ

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

ΕΡΡ. ΣΚΑΣΣΗΣ

Τὰ Μέλη

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΦΩΚΑΣ, ΓΕΩΡΓ. ΚΟΣΜΕΤΑΤΟΣ,
ΧΡ. ΣΓΟΥΡΙΤΣΑΣ, ΙΩΑΝΝ. ΧΑΡΑΜΗΣ.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς ὑπὸ τὴν Ὑψηλὴν Προστασίαν τῶν Α.Α.Μ.Μ. τῶν Βασιλέων («ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ») συνελθούσα ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος.

ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

διατελέσαντος Μέλους τῆς Μεγάλῃς Ἐπιτροπῆς τῆς Βασιλικῆς Προνοίας καὶ μεγίστας ὑπηρεσίας προσεγγόντος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἔθνος ἡμῶν

Ἀπεφάσισεν ὅπως:

α) Τὰ μέλη αὐτῆς παρακολουθήσωσι τὴν ἐκφορὰν τοῦ ἐκλιπόντος.

β) Ἀναρτηθῆ ἐπὶ τριήμερον μεσίσιος ἢ σημαία εἰς τὰ Κεντρικὰ Γραφεῖα, τὰς Παιδοπόλεις καὶ τὰ λοιπὰ Ἰδρύματα τῆς Βασιλικῆς Προνοίας.

Σταλῶσι συλλυπητήρια γράμματα πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάτους.

δ) Δημοσιευθῆ τὸ παρὸν διὰ τοῦ Τύπου.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 9ῃ Ἰανουαρίου 1962

Η ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

**

Τὸ Γνωμοδοτικὸν Συμβούλιον Καταθέσεων παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος, συνελθὼν εἰς ἐκτακτον συνεδριῶν ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ τοῦ θανάτου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος.

ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

προσεγγόντος πολυτίμου ὑπηρεσίας ὡς Προέδρου αὐτοῦ Ἀποφασίζει:

1) Νὰ παρακολουθῆ τὸ Συμβούλιον τὴν κηδεῖαν αὐτοῦ.

2) Νὰ ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια πρὸς τὴν Ἱεράν Σύνοδον.

3) Νὰ δημοσιευθῆ τὸ παρὸν διὰ τοῦ Τύπου.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 8ῃ Ἰανουαρίου 1962

Κατ' ἐντολὴν τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Καταθέσεων

Ὁ Γραμματεὺς ΗΛ. ΤΣΑΠΑΡΑΣ

Διευθυντὴς Ἑθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

**

Ἐν Ἀθῆναις σήμερον τὴν 8ην Ἰανουαρίου 1962, περὶ ὧραν 11ην π.μ., ἐν τῇ αἰθούσῃ Συνεδριάσεων τοῦ ἐν Καλλιθέᾳ κτιρίου τῆς Σιβιτανιδείου Σχολῆς καὶ κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Ἀντιπροέδρου αὐτοῦ, συνελθὼν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ταύτης, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 1, παρ. 6γ. τοῦ Διατάγματος τῆς 4-11-1927 «περὶ Ὁργανισμοῦ τοῦ Δ.Σ. τῆς Σιβιτανιδείου Σχολῆς» εἰς ἐκτακτον Συνεδριάσιν καὶ εὐρεθὲν ἐν ἀπαρτίᾳ, ἀπεφάσισε παμψηφεί τὴν ἐκδοσὶν τοῦ κάτωθι ψηφίσματος, εισηγούμενου τοῦ Ἀντιπροέδρου αὐτοῦ, Προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Κωνστ. Κανιᾶ.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἰδρύματος «ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΕΙΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΩΝ καὶ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ» συνελθὼν ἐκτάκτως, ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ τοῦ θανάτου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος.

ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

ἐκ Διαθήκης ἰσοβίου Προέδρου τοῦ Συμβουλίου τούτου, ὅπερ ἐστερήθη, οὐ μόνον τῆς πεφωτισμένης Προεδρίας καὶ διευθύνσεως τῶν συνεδριάσεων του, ἀλλὰ καὶ τῆς πατρικῆς στοργῆς, μεθ' ἧς περιέβαλλε τὴν Σχολήν.

Ἀποφασίζει:

1) Νὰ ἀναρτηθῆ μεσίσιος ἢ σημαία τῆς Σχολῆς μέχρι

τῆς ἐσπέρας τῆς ἡμέρας τῆς ταφῆς αὐτοῦ.

2) Νὰ διακοπῆ ἡ λειτουργία τῆς Σχολῆς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ταφῆς.

3) Ἀντὶ καταθέσεως στεφάνου, νὰ ἀπαλλαγῆ τῶν διδασκτρων ἐν τῇ Σιβιτανιδείῳ Σχολῇ, εἰς ἐπιμελῆς καὶ ἄπορος μαθητῆς ταύτης, καταγόμενος ἐκ τῆς ἰδιαίτερας Πατρίδος ἀποβιώσαντος Ἀρχιεπισκόπου Δημητσάνης

4) Τὰ Μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου νὰ συνοδεύσωσι τὴν ἐκφορὰν.

Μεθ' ὃ ἐτέρου θέματος μὴ ὑπάρχοντος λύεται ἡ Συνεδρίασις.

Ἐφ' ὃ συνετάγη τὸ παρὸν εἰς διπλοῦν καὶ ὑπογράφεται ὡς ἑπεται:

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Δ. Συμβουλίου

Τὰ Μέλη

Ὁ Γραμματεὺς

**

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Τριαντείου Σχολῆς Πατρῶν, συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

καὶ ἀκούσαν τοῦ Προέδρου αὐτοῦ ἐξάραντος τὰς ἀρετάς, τὴν προσωπικότητα καὶ ἰδιαίτερας τὴν ἐπὶ 14ετίαν δρᾶσιν τοῦ ἐκλιπόντος ὡς Προέδρου τῆς Σχολῆς, πρὸς προαγωγὴν καὶ εὐδῶσιν τοῦ ἔργου αὐτῆς

Ἀποφασίζει:

1) Νὰ ἀναρτηθῆ μεσίσιος ἢ σημαία ἐν τῷ κτιρίῳ τῆς Σχολῆς μέχρι καὶ τῆς ἡμέρας τῆς κηδεῖας τοῦ ἐκδημήσαντος.

2) Νὰ ἀργήσῃ ἡ Σχολὴ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδεῖας.

3) Νὰ ἐκπροσωπηθῆ τὸ Συμβούλιον διὰ τοῦ Προέδρου αὐτῆς Σεβασμιωτάτου κ.κ. Κωνσταντίνου.

4) Νὰ ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον καὶ τοὺς οἰκείους τοῦ μεταστάτους ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου.

5) Νὰ δημοσιευθῆ τὸ παρὸν εἰς τὰς ἐνταῦθα ἐφημερίδας Νεολόγος, Πελοπόννησος καὶ Ἡμέρα καὶ εἰς τὰς ἐν Ἀθῆναις Ἀκρόπολιν καὶ Καθημερινήν.

Ἐν Πάτραις τῇ 8ῃ Ἰανουαρίου 1962

Ὁ Πρόεδρος † Ὁ Πατρῶν ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς ΙΩΑΝ. ΣΕΜΠΙΟΣ

**

Ὁ Σύλλογος τῶν Καθηγητῶν τῆς Τριαντείου Σχολῆς Πατρῶν συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος.

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

καὶ ἀκούσας τοῦ Προέδρου αὐτοῦ, Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς, ἐξάραντος τὰς ἀρετάς τὴν προσωπικότητα καὶ ἰδιαίτερας τὴν ἐπὶ 14ετίαν δρᾶσιν τοῦ ἐκλιπόντος, ὡς Προέδρου τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Σχολῆς, πρὸς προαγωγὴν καὶ εὐδῶσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρυτοῦ τῆς Σχολῆς.

Ἀποφασίζει

1) Ν' ἀναρτηθῆ μεσίσιος ἢ σημαία ἐν τῷ κτιρίῳ τῆς Σχολῆς μέχρι καὶ τῆς ἡμέρας τῆς κηδεῖας τοῦ ἐκδημήσαντος.

2) Νὰ ἀργήσῃ ἡ Σχολὴ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδεῖας.

3) Νὰ ἐξάρῃ τὸ ἔργον τοῦ μεταστάτους εἰς τοὺς μαθητὰς εἰς τῶν καθηγητῶν τῆς Σχολῆς.

4) Νὰ ἐκπροσωπηθῆ ὁ Σύλλογος τῶν Καθηγητῶν καὶ οἱ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδεῖας.

5) Νὰ κατατεθῆ στέφανος ἐπὶ τῆς σοροῦ ἐκ μέρους τῶν καθηγητῶν καὶ μαθητῶν τῆς Σχολῆς.

6) Νὰ ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια εἰς τοὺς οἰκείους τοῦ μεταστάτους.

7) Νὰ δημοσιευθῆ τὸ παρὸν εἰς τὰς ἐνταῦθα ἐφημερίδας «Νεολόγος», «Πελοπόννησος» καὶ «Ἡμέρα» καὶ τὰς ἐν Ἀθῆναις «Βῆμα» καὶ «Καθημερινή».

Ἐν Πάτραις τῇ 8ῃ Ἰανουαρίου 1962.

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ
ΤΗΣ ΤΡΙΑΝΤΕΙΟΥ ΣΧΟΛΗΣ ΠΑΤΡΩΝ

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Σώματος Ἑλληνίδων Ὁδηγῶν συνελθὼν εἰς ἑκτάκτως συνεδρίασιν ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τῆς εἰς Κύριον ἀπαδημίας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΑΗΤΟΥ

Ψηφίζει ὅπως:

- 1) Ἀναρτηθῆ μεσίσιος ἢ σημαία εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ «Σώματος Ἑλληνίδων Ὁδηγῶν».
- 2) Ἀντιπροσωπεία τοῦ Σώματος Ἑλληνίδων Ὁδηγῶν παρακολουθήσῃ τὴν κηδεῖαν.
- 3) Ἐκφρασθῶσι συλλυπητήρια εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον.
- 4) Κατατεθῶσιν εἰς μνήμην αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ Εἰδικοῦ Κλάδου τοῦ Σώματος Ἑλληνίδων Ὁδηγῶν δρχ. 1.000 καὶ
- 5) Δημοσιευθῆ τὸ παρὸν διὰ τοῦ Τύπου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰανουαρίου 1962.

Ἡ Πρόεδρος

Ε. ΤΣΙΜΠΟΥΚΗ

Ἡ Γεν. Γραμματεὺς κ.ά.α.

Μ. ΣΑΛΒΑΡΑΗ

**

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ἑλληνίδων, συνελθοῦσα ἑκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος.

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΑΗΤΟΥ

τοῦ ὑψίστας ὑπηρεσίας προσεγγόντος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἔθνος.

Ψηφίζει:

- 1) Νὰ παρακολουθήσῃ τὴν κηδεῖαν τὰ Μέλη τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ε.Σ.Ε.
- 2) Νὰ διατεθῆ τὸ ποσὸν τῶν 1.000 (χιλίων) δραχμῶν ὑπὲρ τῶν φιλανθρωπικῶν σκοπῶν τοῦ Ε.Σ.Ε.
- 3) Νὰ ἀναρτηθῆ μεσίσιος ἢ σημαία τοῦ Ἰδρύματος.
- 4) Νὰ ἀργήσῃ τὰ γραφεῖα τοῦ Ε.Σ. Ε. τὴν ἡμέραν τῆς κηδεῖας.
- 5) Νὰ ἀποσταλῶσι συλλυπητήρια ἐπιστολαὶ καὶ τὸ παρὸν ψήφισμα πρὸς τὴν Ἱεράν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἐκλιπόντος Πρωθυεράρχου.
- 6) Νὰ δημοσιευθῆ τὸ παρὸν ψήφισμα διὰ τοῦ Τύπου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9ῃ Ἰανουαρίου 1962

Ἡ Πρόεδρος ΕΛΜΙΝΑ Ν. ΠΑΝΤΕΛΑΚΗ

Ἡ Γενικὴ Γραμματεὺς ΕΙΡΗΝΗ Ι. ΜΠΟΓΔΑΝΟΥ

**

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Οἰκοδομικοῦ Συνεταιρισμοῦ Προσωπικοῦ Ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν «Ὁ Αἴτωσ Θεοκαήτοσ» Σ.Π.Ε., συνελθὼν ἑκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τῆς πρὸς Κύριον μεταστάσεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος.

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΑΗΤΟΥ

διαδηλοῖ τὴν βαθυτάτην θλίψιν αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ αἰδίου διακεκριμένου Ἱεράρχου καὶ

Ψηφίζει:

- 1) Νὰ παρακολουθήσῃ σύσσωμον τὴν κηδεῖαν αὐτοῦ,
- 2) Νὰ κατατεθῆ ἀντὶ στεφάνου τὸ ποσὸν τῶν 1.000 δραχμῶν ὑπὲρ τῶν σκοπῶν τοῦ Ὀρφανοτροφείου Βουλιαγμένης.
- 3) Νὰ ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια πρὸς τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν, τὴν Ἱεράν Σύνοδον ὡς καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάσαντος καὶ
- 4) Νὰ δημοσιευθῆ τὸ παρὸν διὰ τοῦ Τύπου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9ῃ Ἰανουαρίου 1962

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον

**

Ἡ Πάγκριος Ἐπιτροπὴ συνελθοῦσα ἑκτάκτως ἐπὶ τῷ ἀδοκίμῳ θανάτῳ τοῦ Προέδρου αὐτῆς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΑΗΤΟΥ

Ψηφίζει ὅπως:

- 1) Εἰς μνήμην αὐτοῦ διατεθῶσι δρχ. δέκα χιλιάδες (10,000)

ὑπὲρ τοῦ εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν ὑπαγομένου Ἐκκλησιαστικοῦ Ὀρφανοτροφείου Βουλιαγμένης καὶ

2) Σταλῶσι συλλυπητήρια ἐπιστολαὶ εἰς τοὺς συγγενεῖς τοῦ ἀποβιώσαντος.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ὁ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν

Ἀντιπρόεδρος ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΒΕΡΩΦ-ΤΟΣΙΤΣΑΣ

Ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας καὶ Ὀρησκευμάτων

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ

Τὸ Ἰσόβιον Ἰδιωτικὸν Μέλος ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

**

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Σώματος Ἑλλήνων Προσκόπων συνελθὼν ἑκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος

ΘΕΟΚΑΗΤΟΥ

προσεγγόντος πολυτίμου ὑπηρεσίας εἰς τὸ Ἔθνος τὴν Πολιτείαν καὶ εἰς τὸ Σῶμα Ἑλλήνων Προσκόπων

Ἀποφασίζει:

- α) Νὰ ἀναρτηθῆ μεσίσιος ἢ σημαία τοῦ Σώματος Ἑλλήνων Προσκόπων μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς κηδεῖας.
- β) Νὰ παρακολουθήσῃ τὴν ἐκφορὰν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Σώματος Ἑλλήνων Προσκόπων.
- γ) Νὰ ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον καὶ εἰς τοὺς οἰκείους τοῦ ἐκλιπόντος.
- δ) Νὰ δημοσιευθῆ τὸ παρὸν διὰ τοῦ Τύπου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰανουαρίου 1962

Ὁ Πρόεδρος ΜΙΧ. Ν. ΣΟΦΙΑΝΟΣ

Ὁ Γ.Γραμματεὺς ΠΑΝ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ Ἀντ' γος ἐ.ά.

**

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς «Πανελληνίου Ὀργανώσεως Προστασίας Μητέρας-Παιδιοῦ» συνελθὼν ἑκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ Πρωθυερέως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ὁποίου τελεῖ ἡ Ἔνωσις.

Ψηφίζει:

- 1) Νὰ ἀκολουθήσῃ σύσσωμον τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τὴν Σεπτῆν Σορὸν του.
- 2) Νὰ ἀναρτηθῆ μεσίσιος ἐπὶ τριήμερον ἢ σημαία εἰς τὸν Α' Βρεφικὸν Σταθμὸν.
- 3) Νὰ διατεθῶσι δρχ. 1.000 ὑπὲρ τοῦ Β' Βρεφικοῦ Σταθμοῦ.
- 4) Νὰ δημοσιευθῆ τὸ παρὸν διὰ τοῦ Τύπου.

Ἡ Πρόεδρος Μ. ΓΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ Γραμματεὺς Β. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

**

Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ ἐν Ἀθήναις Συλλόγου Αἰγιαλέων τιμῶν τὴν μνήμην τοῦ εἰς Κύριον ἐκδημήσαντος Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος

ΘΕΟΚΑΗΤΟΥ

ἀνυπολογίστους παρασχόντος ὑπηρεσίας κατὰ τὴν ὑπερδωδεκαετῆ ποιμαντορικὴν του περίοδον ὡς Μητροπολίτου Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὰς δραματικὰς στιγμὰς τοῦ ἐπηκολούθησαν τὴν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν σφαγὴν τῶν Καλαβρυτινῶν

Ψηφίζει:

- 1) Συλλυπεῖται θερμότεα τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τοὺς οἰκείους του.
- 2) Διαθέτει εἰς μνήμην του καὶ ὑπὲρ Φιλανθρωπικοῦ σκοποῦ δρχ. 1.000.
- 3) Ἀποφασίζει ὅπως σύσσωμον τὸ Δ. Συμβούλιον παρακολουθήσῃ τὴν ἐκφορὰν τῆς σοροῦ του.
- 4) Τὸ παρὸν ψήφισμα δημοσιευθῆτω διὰ τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων τῶν Ἀθηνῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰανουαρίου 1962.

Ὁ Πρόεδρος

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀνεγέρσεως τοῦ ἐν Πάτραις νέου Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου συνελθοῦσα ἐκτάκτως σήμερον ἐπὶ τῇ ἐξόχῳς θλιβερᾷ ἀγγελίᾳ τῆς εἰς Κύριον ἐκδημήσεως τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος καὶ πρώην Πατρῶν.

ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

καὶ ἀκούσασα τῶν Προέδρου καὶ Γραμματέως αὐτῆς, οἵτινες ἐξῆρον τὴν προσωπικότητα τοῦ θανόντος καὶ τὴν μεγίστην συμβολὴν αὐτοῦ εἰς τὴν προσπάθειαν τοῦ ἔργου τῆς, τὸ ὅποιον μὲ ἰδιάζουσαν στοργὴν περιέβαλεν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς ἐνθρονισέως Του εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον τῶν Πατρῶν καὶ διὰ τὸ ὅποιον τὰ μέγιστα ἐμόχθησε καὶ ἐνδιεφέρθη μέχρι τῆς τελευταίας πνοῆς Του.

Ψηφίζει:

1) Ἐκφράζει τὴν βαθιτάτην λύπην τῶν Μελῶν τῆς διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐξόχου τούτου ἀνδρὸς καὶ τὴν μεγάλην δι' αὐτὴν ἀπόλειαν τοῦ μεταστάντος μεγάλου προστάτου τοῦ ἔργου τῆς.

2) Ἀνακηρύσσει τοῦτον Μέγαν Εὐεργέτην τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ ὑπὸ ἀνέγερσιν νέου Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου.

3) Νὰ ἐκπροσωπηθῇ προσηκόντως εἰς τὴν κηδεῖαν τοῦ θανόντος καὶ νὰ κατατεθῇ βαρῦτιμος στέφανος ἐπὶ τῆς σοροῦ του.

4) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν διὰ τοῦ ἐγγωρίου καὶ ἀθηναϊκοῦ Τύπου καὶ νὰ διαβιβάσῃ ἀντίγραφον τούτου εἰς τοὺς οἰκείους τοῦ μεταστάντος.

Ἐν Πάτραις τῇ 8 Ἰανουαρίου 1962

Ὁ Πρόεδρος † Ὁ Πατρῶν ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς ΝΙΚΟΣ Ι. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Τὰ Μέλη

**

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ ἐν Νέᾳ Σμύρνῃ Ἀσύλου Ἁγ. Ἀνδρέου συνελθὼν ἐκτάκτως σήμερον τὴν 8-1-1962 εἰς τὰ Γραφεῖα αὐτοῦ, ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τῆς πρὸς Κύριον Μεταστάσεως τοῦ Μακαριστοῦ Προέδρου, Πατρὸς καὶ Προστάτου τοῦ Ἰδρύματος.

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

ἀκούσαν τοῦ Προεδρεύοντος Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀχαΐας κ. Παντελεήμονος, ἐξάραντος τὴν πρὸς τὸ Ἰδρυμα ἰδιαιτέραν στοργὴν καὶ τὰς πρὸς αὐτὸ πολυτίμους ὑπηρεσίας τοῦ Μεταστάντος, οἵτινες ὁ βίος ἠγαλώθη εἰς τοὺς ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους ἀγῶνας.

Ὁμοφώνως ψηφίζει:

1) Νὰ ὑψωθῇ μεσίστιος ἐπὶ 8ῆμερον ἡ σημαῖα τοῦ Ἰδρύματος.

2) Νὰ παρακολουθήσῃ σύσσωμον τὸ Δ. Σ. τὴν κηδεῖαν.

3) Νὰ διέλθουν εἰς προσκύνημα πρὸ τοῦ σκηνώματος ἀπασαι αἱ μαθήτριά καὶ τὸ Προσωπικὸν τοῦ Ἰδρύματος.

4) Νὰ ἀναρτηθῇ ἡ εἰκὼν τοῦ πρὸς Κύριον μεταστάντος εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ Ἰδρύματος.

5) Νὰ ἀργήσῃ ἡ Σχολὴ σήμερον καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδεῖας.

6) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν εἰς τὰς ἐφημερίδας «Καθημερινή», «Βῆμα» καὶ «Ν. Σμύρνη» καὶ

7) Νὰ ἐπιδοθῇ τὸ παρὸν εἰς τοὺς οἰκείους τοῦ μεταστάντος.

Ὁ Πρόεδρος. Ὁ Γραμματεὺς. Τὰ Μέλη.

**

Τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς Παμπεριαικῆς Ἐνώσεως Ἀναστηλώσεως Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἁγίας Τριάδος Πειραιῶς, συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῇ εἰς Κύριον ἐκδημίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος

ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

Μεγάλου Εὐεργέτου τῆς Ἐνώσεως

Ἀποφασίζει:

1) Νὰ παρακολουθήσῃ ἐν Σώματι τὴν ἐκφορὰν τοῦ Σεπτοῦ Λειψάνου.

2) Νὰ τελέσῃ ἐν καιρῷ εὐθέτω τὸ προσῆκον εἰς τὴν Ἱερὰν αὐτοῦ μνήμην μνημόσυνον.

3) Νὰ διαβιβάσῃ εἰς τοὺς οἰκείους τὰ συλλυπητήρια γράμματα.

Ἐν Πειραιεὶ τῇ 8 Ἰανουαρίου 1962

Ὁ Πρόεδρος

ΜΙΑΤ. Δ. ΠΟΥΡΗΣ

Ὁ Γ. Γραμματεὺς

Σ. ΡΕΚΟΥΜΗΣ

**

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἰδρύματος Πειραικοῦ καὶ Φιλανθρωπικοῦ Ναοῦ Ἁγίας Δικατερίνης συνελθοῦσα σήμερον ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας τοῦ μακαριστοῦ Προέδρου αὐτοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος.

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

ἐπιδείξαντος ἰδιαιτέραν μέριμναν ὑπὲρ τῶν φιλανθρωπικῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος τούτου, ὁμοφώνως ἀποφασίζει:

1) Νὰ ὑψωθῇ μεσίστιος ἡ σημαῖα τοῦ Ἰδρύματος μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς κηδεῖας.

2) Νὰ παρακολουθήσουν τὰ μέλη αὐτοῦ τὴν κηδεῖαν.

3) Νὰ ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια πρὸς τοὺς οἰκείους τοῦ μεταστάντος.

4) Νὰ κατατεθῶσιν εἰς μνήμην τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου χίλια δραχμαὶ (1.000) ὑπὲρ τοῦ Χατζηκυριακείου Ὀρφανοτροφείου Θηλέων Πειραιῶς.

Ἐν Πειραιεὶ τῇ 8ῃ Ἰανουαρίου 1962

Ὁ Προεδρεύων Ἀρχιμανδρίτης Γ. ΔΕΛΕΓΚΑΣ Τὰ Μέλη

**

Τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΗΘΙΚΗΣ ΕΞΥΨΩΣΕΩΣ, συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τῆς εἰς Κύριον ἀποδημίας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος.

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

ὅστις περιέβαλε μὲ στοργὴν τὸ ἔργον τῆς Ἐνώσεως, θέσας ταύτην ὑπὸ τὴν προστασίαν του. Ἀποφασίζει:

1) Ὅπως τὸ Δ. Συμβούλιον παραστῇ εἰς τὴν κηδεῖαν τοῦ μεταστάντος.

2) Ὅπως διαθέσῃ εἰς μνήμην του δραχμὰς 5.000 ὑπὲρ τοῦ Ἰδρύματος «Νέα Ζωή».

3) Ὅπως ἐκφρασθῶσιν τὰ συλλυπητήρια τοῦ Δ. Συμβουλίου εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ εἰς τοὺς οἰκείους τοῦ μεταστάντος.

4) Ὅπως δημοσιευθῇ τὸ παρὸν διὰ τοῦ Τύπου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8ῃ Ἰανουαρίου 1962

Ἡ Πρόεδρος ΧΑΡ. ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ Γεν. Γραμματεὺς ΦΙΓ. ΒΑΚΑΤΑΤΣΗ

**

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς ΠΑΝΑΡΚΑΔΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος, ἐπιφανοῦς τέκνου τῆς Ἀρκαδίας Ἀποφασίζει:

1) Ὅπως παρακολουθήσῃ τὴν κηδεῖαν αὐτοῦ.

2) Ὅπως διατεθῇ εἰς μνήμην αὐτοῦ ἐκ τοῦ ταμείου τῆς Ὀμοσπονδίας ποσὸν δρχ. 5.000 δι' ὑποτροφίαν ἀπόρου Ἀρκαδὸς σπουδαστοῦ.

3) Ὅπως δημοσιευθῇ τὸ παρὸν ψήφισμα διὰ τοῦ Τύπου καὶ ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ τὴν οἰκονόγειαν τοῦ μεταστάντος.

Ἀθῆναι 8 Ἰανουαρίου 1962

Ὁ Πρόεδρος ΗΛΙΑΣ ΜΑΡΙΟΠΟΥΛΟΣ

Καθηγητῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς ΤΗΛ. Β. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

**

Τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ Ἑλληνοαμερικανικοῦ Ἐπιμορφωτικοῦ Ἰνστιτούτου συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῇ εἰς Κύριον

ἀποδημίας τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος.

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

Προέδρου δὲ τῆς Ἐπιτροπῆς Μορφωτικῶν Ἀνταλλαγῶν αὐτοῦ
Ψηφίζει καὶ Ἀποφασίζει ὅπως:

- 1) Σύσσωμον τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ Ἐπιμορφωτικοῦ παρακολουθήσῃ τὴν κηδεῖαν τοῦ εἰς Κύριον Μεταστάτους.
- 2) Καταθέσῃ στέφανον ἐπὶ τῆς ἱερᾶς Αὐτοῦ σοροῦ.
- 3) Ἀνερτήσῃ μεσίστιον τὴν σημαίαν τῶν Μορφωτικῶν τοῦ Κέντρου.
- 4) Καθιερώσῃ μίαν ὑποτροφίαν ἐτησίως εἰς τὰς Σχολὰς τοῦ Ἐπιμορφωτικοῦ εἰς μνήμην Αὐτοῦ.
- 5) Συμβάλῃ εἰς τὴν περισυλλογὴν καὶ προβολὴν τοῦ δημιουργικοῦ Αὐτοῦ ἔργου.

Ἀθῆναι τῆ 9-1-1962

Ὁ Πρόεδρος Δ. ΓΟΝΤΙΚΑΣ

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς Δ. ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ

**

Ἡ Ἐφορεία τοῦ Γηροκομείου Πειραιῶς συνελθοῦσα ἐκτάκτως σήμερον τὴν 8ην τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1962 ἐπὶ τῷ Ὀλιβεροῦ ἀγγέλματι τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας τοῦ Μακαριστοῦ Προέδρου ταύτης Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος.

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

ἀκούσασα τοῦ Ἀντιπροέδρου ταύτης ἐξάραντος τὴν πρὸς τὸ Ἰδρυμα ἰδιαιτέραν στοργὴν καὶ τὰς πρὸς αὐτὸ πολυτίμους ὑπηρεσίας τοῦ ἐκδημήσαντος, οὕτινος ὁ βίος ἠναλώθη εἰς τοὺς ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους ἀγῶνας.

Ὁμοφώνως ψηφίζει:

- 1) Ὅπως εἰς ἐνδειξιν συμμετοχῆς τοῦ Ἰδρύματος εἰς τὸ βαρὺ τοῦτο πένθος ἀναρτηθῇ μεσίστιος ἢ σημασία τοῦ Ἰδρύματος μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς κηδείας.
- 2) Ὅπως ἀκολουθήσῃ αὐτῇ σύσσωμος τὴν κηδεῖαν τοῦ ἐκδημήσαντος Προέδρου τῆς.
- 3) Ὅπως ἡ εἰκὼν τοῦ ἀναρτηθῇ ἐν τοῖς Γραφείοις τοῦ Ἰδρύματος καὶ
- 4) Ὅπως τὸ παρὸν δημοσιευθῇ διὰ τοῦ Τύπου.

Η ΕΦΟΡΕΙΑ

**

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου «Ἡ Στέγη τοῦ Ἐργαζομένου Ὀρφανοῦ» συνελθὼν ἐκτάκτως σήμερον ἐπὶ τῷ Ὀλιβεροῦ ἀγγέλματι τῆς πρὸς Κύριον Μεταστάτους τοῦ Ἐπιτροπῆ Προέδρου τοῦ Συλλόγου καὶ Πατρός

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

προσενεγκόντος ἀνεκτιμητὸς ὑπηρεσίας πρὸς τὸ Φιλανθρωπικὸν τοῦτο Ἰδρυμα.

Ὁμοφώνως ἀποφασίζει:

- 1) Νὰ ὑψωθῇ ἡ σημαία τοῦ Ἰδρύματος μεσίστιος μέχρι καὶ τῆς ἡμέρας τῆς κηδείας

2) Νὰ παρακολουθήσωσι τὰ μέλη αὐτοῦ τὴν κηδεῖαν.

3) Νὰ μετάσχωσι τοῦ προσκηνήματος τῆς σοροῦ τοῦ μεταστάτους οἱ τρόφιμοι τοῦ Συλλόγου.

4) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν εἰς τὰς ἐφημερίδας καὶ νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τοὺς οἰκείους τοῦ μεταστάτους.

Ἐν Ἀθῆναις τῆ 8 Ἰανουαρίου 1962

Ἡ Πρόεδρος Ε. ΤΖΟΑΝΟΥ

Ἡ Γραμματεὺς Μ. ΚΟΥΤΙΟΥΦΑ

**

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΑΝΤΙ-ΑΛΚΟΟΛΙΚΗΣ ΣΤΑΤΥΡΟΦΟΡΙΑΣ συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ Ὀλιβεροῦ ἀγγέλματι τοῦ Σανάτου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος

ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

Ψηφίζει ὅπως:

- 1) Ἀκολουθήσῃ τὴν κηδεῖαν.
- 2) Διατεθῇ εἰς μνήμην αὐτοῦ τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 1.000 ὑπὲρ τῶν ἀπύρων οἰκογενειῶν τῶν ἀλκοολικῶν, ἀντὶ στεφάνου.

Ἐν Ἀθῆναις τῆ 8 Ἰανουαρίου 1962

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου

ΘΩΜΑΣ ΚΑΤΣΑΚΟΣ

Νομιάτρος Ἀττικῆς

**

Ἡ Ἐφορεία τοῦ ΟΙΚΟΥ ΤΥΦΛΩΝ Καλλιθέας συνελθοῦσα ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ Ὀλιβεροῦ ἀγγέλματι τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας τοῦ ζοιδίου Προέδρου ταύτης Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος.

ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

ἐπιδείξαντος στοργὴν πρὸς τὸ Ἰδρυμα καὶ προνεγκόντος αὐτῷ πολυτίμους ὑπηρεσίας

Ὁμοφώνως ψηφίζει:

- 1) Νὰ ἀναρτηθῇ μεσίστιος ἢ σημαία εἰς τὰς ἐν Καλλιθέᾳ Σχολὰς τοῦ Οἴκου Τυφλῶν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς κηδείας αὐτοῦ.
- 2) Νὰ παρακολουθήσωσι τὴν κηδεῖαν τὰ μέλη τῆς Ἐφορείας.
- 3) Νὰ ἀναρτηθῇ ἡ εἰκὼν τοῦ μεταστάτους εἰς τὸ ἐν Καλλιθέᾳ Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως τοῦ Ἰδρύματος καὶ
- 4) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν ψήφισμα διὰ τοῦ ἡμερησίου Τύπου.

Ἐν Ἀθῆναις τῆ 8 Ἰανουαρίου 1962

Ὁ Ἀντιπρόεδρος Κ. ΣΗΜΑΝΤΗΡΑΣ

Ὁ Σύμβ.-Γραμματεὺς ΣΠΗΛΙΟΣ ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ Ν' ΑΠΟΒΗ, ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΜΑΣ

«Χαμαί πέσεν δαίδαλος αὐλά...». Αὐτὴ ἦτο ἡ θριαμβικὴ ἐπιφώνησις τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῶν ἀποστόλων τοῦ νέου δόγματος διὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἰδέαν, κατὰ τοὺς χρόνους τῶν τριῶν Μεγάλων Ἱεραρχῶν.

Ἐπρόκειτο ὅμως περὶ πλάνης, καὶ περὶ γενικεύσεως ἀνακριβοῦς. Διότι εἶχον μὲν καταρρεύσει εἰς συντρίμματα τὸ Ὀλύμπια δώματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Δωδεκαθέου καὶ εἶχεν ἐκτριβῆ καὶ διαλυθῆ, «ὡς χνοὺς ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς», ὁ λῆρος τῆς λατρείας τῶν εἰδώλων. Ἐπέζη ὅμως ἀνοπλος ὁ Ἑλληνικός λόγος. Καὶ ἐπενδύομενος τὰς εὐαγγελικὰς πτέρυγας, μετουσιῶτο ἐν τῷ πνεύματι τοῦ Θεοῦ Λόγου εἰς δυνάμιν πανσθενῆ, διὰ τὴν ἀναγέννησιν τοῦ κόσμου καὶ τὴν πνευματικὴν ἡγεμονίαν τοῦ ἀνθρώπινου γένους.

Πολλοὶ ὑπῆρχον ὅμως οἱ βραδυποροῦντες εἰσέτι, καὶ οἱ ὅποιοι δὲν εἶχον ἐννοήσει καὶ δὲν εἶχον ἀντιληφθῆ, τί παρήχθη, ἐν τῷ κόσμῳ. Πολλοὶ ἐκεῖνοι, διὰ τοὺς ὁποίους ὁ μέγας Πάν δὲν εἶχεν ἀποθάνει καὶ δὲν εἶχεν ἐξαφανισθῆ ἀκόμη εἰς τὸ βάθος τῆς φύσεως καὶ οἱ ὅποιοι, μὴ δυνάμενοι νὰ ἐξυψωθοῦν ἕως τὴν ἀλήθειαν τοῦ Χριστιανικοῦ κηρύγματος, ἐνησμενίζοντο εἰς τὰ σκότη τῆς δαιμονολατρείας, ἐντὸς τῶν ὁποίων εἶχον ἐθισθῆ. Πολλοὶ ὅσοι, εἴτε ἀπὸ ἀδράνειας, εἴτε ἀπὸ τὴν δυνάμιν τῆς παραδόσεως, εἴτε καὶ ἀπὸ ἀτροφίαν τῆς πνευματικῆς τῶν αἰσθήσεως, ἐπέμενον ἰσχυρογνώμωνως εἰς τὸ παρελθόν, καὶ ἀπέπτυνον τὴν ἀποκαλυφθεῖσαν ἀλήθειαν, διὰ τῆς ὁποίας ἐσφυρηλατεῖτο ἡ νέα ἀνθρωπότης. Καὶ τυφλοὶ «τόν τε νοῦν τὰ τ' ὄμματα» ἴσταντο καταπάγιοι ἐπὶ τῆς πέτρας τῆς ἀσεβείας καὶ δὲν ἔβλεπον τὸ νέον ἱστορικὸν οἰκοδόμημα, πὺρ ὑποῦτο πάμφοτον ἐπάνω εἰς τὰ ἐρείπια τοῦ παλαιοῦ κόσμου.

Καὶ τοῦ νέου αὐτοῦ οἰκοδομήματος μεγαλοφυεῖς καὶ μεγαλοῦργοι ἀρχιτέκτονες ὑπῆρξαν οἱ τρεῖς Ἱεράρχαι, οἱ θαμβωτικῆς οὗτοι αἴγλης «φωστήρες τῆς τρισηλίου Θεότητος».

Ἀπαράμιλλος ὑπῆρξεν ἡ δρᾶσις των. Δι' αὐτῶν ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία ἀπέβη Ἑλληνοχριστιανικὴ. Καὶ ἡ γλῶσσα τοῦ Πλάτωνος, πτεροφυήσασα ἐκ νέου, ἐνεδύθη νέαν ἀλκὴν καὶ ἀπέδιδεν ἐξαισιῶς τὰ ὑψηλότερα τοῦ Χριστιανισμοῦ νοήματα. Καὶ ἐμουουργοῦντο δι' αὐτῆς ὑπέροχοι ὕμνοι καὶ ἀριστουργηματικῆς ὑφῆς καὶ δυνάμειος ρητορεύματα. Ἑλληνιστὶ οὗτοι κατεκλήλουν ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος τὸν λαὸν τῆς Κων(σταντινῆ) πόλεως καὶ τῆς Ἀντιοχείας. Ἑλληνιστὶ ἐχρησμάδουν τὰς χριστιανικὰς ἀληθείας. Ἑλληνιστὶ προσηλύτιζον τοὺς μουμένους πιστοὺς. Καὶ Ἑλληνιστὶ ἐμυσταγόγουν τοὺς νεοφωτιστοὺς εἰς τὴν

νέαν θρησκείαν, διὰ τῆς ὁποίας ἐδημιουργεῖτο νέα συνείδησις καὶ ἐνεουργεῖτο καὶ μετεσχηματίζετο ὁ κόσμος.

Κρίσιμος κατὰ πάντα ἦτο ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ἐδρασαν. Ἦτο ἐποχὴ τροποποιήσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ὁ ὁποῖος διὰ τοῦ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου ἠγωνίσθη ἀπεγνωσμένως ν' ἀναζωπυρωθῆ καὶ ν' ἀναζήσῃ. Καὶ ναὶ μὲν, ἀπὸ τοῦ μεγάλου ἡδὴ Κωνσταντίνου, αἱ ἐπίλεκτοι κοινωνικαὶ τάξεις ἀπελούοντο εἰς τὰ ζωογόνα νάματα τῆς νέας θρησκείας καὶ περιβάλλοντο τὸ «φῶς ὡς ἰμάτιον» ἀπὸ τὴν ἀστεϊρευτον πηγὴν τῶν δημιουργικῶν τῆς δυνάμεως. Ἄλλ' ἡ Πόλις τῆς Παλλάδος, «τὸ δαιμόνιον πολίεθρον, αἱ λιπαραὶ καὶ ἰοστέφανοι Ἀθῆναι» τοῦ Πινδάρου, προσηνατολίζοντο πρὸς τὸ παρελθόν, καὶ προσέκειντο ἀκόμη στερρῶς εἰς τοὺς ἀρχαίους βωμούς. Καὶ ἄνδρες σοφοὶ καὶ περίοπτοι, ὅπως ὁ Λιβάνιος, ἀντεμάχοντο κρατερῶς καὶ ἀκάμπτως τὴν νέαν Ἐκκλησίαν. Καὶ ἡ θεανδρική προσωπικότης τοῦ σταυρωθέντος καὶ ἀναστάντος Χριστοῦ ἦτο ἀδύνατον νὰ κατανοηθῆ ἀπὸ τὸν γνωσιμαχοῦντα ὀρθολογισμόν τους, ὡς ἀποκάλυψις τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ, καὶ ὡς γένεσις τοῦ νέου Ἀδάμ καὶ νέας πνευματικῆς γενεᾶς.

Ἡ Χριστιανικὴ στρατιὰ εἶχεν ἀνάγκην στρατηγῶν ὑπερόχων, διὰ τὴν τελεσφόρον διεξαγωγὴν τῶν ἀγῶνων τῆς, πρὸς δημιουργίαν τῶν νέων μορφῶν τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς πὺρ ἐβεβαίουν τὴν αἰωνίαν ἀξίαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ νέα κοινωνία ἔπρεπε νὰ ἐμψυχωθῆ, νὰ ἐμπεδωθῆ εἰς τὸν ἐσωτερικὸν τῆς καθαρίας καὶ νὰ ἐνισχυθῆ εἰς τὴν δημιουργικὴν ἐκπολιτιστικὴν τῆς πορείαν. Ὑπῆρχεν ἀνάγκη πνευματικῶν ὁδηγῶν καὶ καθηγεμόνων, πὺρ ἡ προφητικὴ των ἐνόρασις καὶ μεγαλοφυΐα νὰ κατανοήσῃ τὰ νέα πεπρωμένα τοῦ κόσμου. Καὶ νὰ διαβλέψῃ, ὅτι ὁ Ἑλληνικός λόγος προώρισται ν' ἀποβῆ τὸ ἀδαμάντινον καὶ θεότευκτον ξίφος, διὰ τὸν θρίαμβον καὶ τὴν παγκόσμιον ἐπιβολὴν τοῦ Θεοῦ Λόγου. Καὶ ὅτι πρὸς τοῦτο, ἔδει ν' ἀνασταλῆ καὶ νὰ καταπαύσῃ ὁ δεινὸς ἀγὼν, ὁ ὁποῖος ἕως τότε διεξήγετο μεταξὺ τῶν προμάχων τῆς Ἑλληνικῆς ιδέας καὶ τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὅτι ἐπεβάλλετο ἀντὶ τῆς ἀλληλομαχίας ἡ ἀμοιβαία κατανόησις καὶ συμφιλίωσις.

Καὶ διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ἐβεβαιώθη πασιδῆλως ὅτι τὸ προφητικὸν στοιχείον εἶναι αἰώνιον, καὶ πηγὴ δημιουργικῆς ἐμπνεύσεως διὰ τὴν ζωὴν. Καὶ ὅτι ἡ προφητικὴ ἐνόρασις ἀποτελεῖ τὴν ὑψηλοτέραν

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ*

4. Με αὐτὴν τὴν ἀθάνατον καλλιτεχνικὴν καὶ λατρευτικὴν δημιουργίαν τῶν βυζαντινῶν μας προγόνων, ἡ ὁποία ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν βαθυτέραν οὐσίαν τῆς ἀγίας μας Ὁρθοδοξίας», ὕμνησαν οἱ Πατέρες μας τὸν Ἐδλογοῦντὸν Κύριον καθ' ὅλας τὰς ἱστορικὰς καμπὰς τῆς πολυκινδύνου ζωῆς τοῦ Γένους. Πατριάρχαι καὶ Ἀυτοκράτορες, Πρωτοφάλται καὶ Λαμπαδάριοι, Κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, Ἱεροφάλται Καθεδρικοῦ Ναὸν μεγαλοπόλεων, ἀλλὰ καὶ πτωχικῶν Ναύσκων τῶν Ἑλληνικῶν χωριῶν, καὶ μαζὶ μὲ αὐτοὺς καὶ ὁ σεμνὸς τοῦ Ἁγίου Ἐλισσαίου ὑμνωδὸς Ἀλέξ. Παπαδιαμαντῆς, ἔφαλλαν διὰ μέσου τῶν αἰῶνων τοὺς γλυκοτάτους αὐτοὺς ὕμνους, «τὰ τραγοῦδια τοῦ Θεοῦ»,

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 21 τοῦ προηγουμένου τεύχους.

φιλοσοφικὴν γνῶσιν. Αὐτὴν τὴν σημασίαν, ἐκτὸς τῆς πολλαπλῆς ἄλλης ἀξιολογήσεως των, ἐνέχουν διὰ τὴν ἐποχὴν των—ἀλλὰ καὶ διὰ πᾶσαν ἐποχὴν—οἱ τρεῖς Μεγάλοι Ἱεράρχαι. Καὶ οὕτω πρέπει νὰ ἐρμηνευθῆ ὁ περιλάλητος πρὸς τοὺς νέους λόγους τοῦ Μ. Βασιλείου «ὅπως ἂν ἐξ Ἑλληνικῶν ὠφελοῖντο λόγων» «Καθάπερ φυτοῦ—λέγει—οἰκεία μὲν ἀρετὴ τῷ καρπῷ βρῦειν ὠραίῳ, φέρει δὲ τινα κόσμον τὰ φύλλα τοῖς κλάδοις περισειόμενα, οὕτω δὴ καὶ ψυχῆ, προηγουμένως μὲν καρπὸς ἢ ἀλήθεια· οὐκ ἄχαρι, γε μὴν οὐδὲ τὴν θύραθεν σοφίαν περιβεβλησθαι, οἷον τινα φύλλα, σκέπην τε τῷ καρπῷ καὶ ὄψιν οὐκ ἄωρον παρεχόμενα».

Ἐπὲροχος ἀληθῶς ὕμνος τοῦ Ἑλληνοῦ λόγου, τὸν ὁποῖον οἱ τρεῖς Ἱεράρχαι κατενόουν ὡς παιδαγωγὸν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὡς ποδηγετοῦντα καὶ παρασκευάζοντα αὐτὸν νὰ δεχθῆ τὴν ἀλήθειαν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Διότι ἦτο καὶ θ' ἀπομεινὴ ἢ ρωμαλεωτέρα ἐκδήλωσις τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦ, ἀσύγκριτος εἰς βάθος ἐννοιῶν, ἀκατάβλητος εἰς ἰσχύν, καὶ ἀνέφικτος εἰς λεπτότητα διανοημάτων καὶ εἰς θεϊότητα ἐκφράσεως. Τὸν ἐθεώρουν λοιπὸν ὡς δῶρον Θεοῦ καὶ ὡς προοδοποιὸν τοῦ Χριστοῦ, διότι «Κύριος δίδωσι σοφίαν καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα γνῶσις» (Παρ. 3.5). Καὶ ἀπέβησαν οὕτω οἱ ὑπέροχοι θεμελιωταὶ τοῦ Ἑλληνοχριστιανισμοῦ. Καὶ οἱ μεγάλοι δραματισταὶ μιᾶς νέας πνευματικῆς ζωῆς καὶ δράσεως διὰ τὸν Ἑλληνισμόν. Καὶ δι' αὐτοὺς διδάσκαλοι καὶ εὐεργέται συμπάσης τῆς ἀνθρωπότητος.

Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἡ ἑορτὴ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, οἱ ὁποῖοι καὶ ὡς ἑξοχοὶ ρήτορες, καὶ ὡς συγγραφεῖς σοφώτατοι, — καὶ ὡς παρασχόντες ἑαυτοὺς τύπον καὶ ὑπογραμμὸν ἀρετῆς—ἐκλείσαν τὴν Ἐκκλησίαν μας, ὑπῆρξε πάντοτε μεγάλη τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας καὶ Παιδείας πανήγυρις, διὰ τῆς ὁποίας ἐβεβαιούντο ὁ ἄρμονικὸς σύνδεσμος θρησκείας καὶ Ἐπιστήμης. Καὶ ὅμως οἱ κενόσπουδοι νεωτερισταί, ἀπὸ τινων ἐτῶν, κατήγγησαν

ὅπως τοὺς ἀνόμαζεν ὁ «Κύρ-Ἀλέξανδρος». Ἐκεῖ, πρὸ παντός, εἰς τὸν Ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, ποὺ καθηγήσαν ὁ πόνος καὶ οἱ λογμοὶ τόσων γενεῶν, εἰς «τὴν Ἁγία Σοφία» τῶν θούλων, μὲ τὴν ὑπέροχον σκηνογραφίαν τῆς βυζαντινῆς λατρείας ἄριστα ὀργανωμένης, καὶ μὲ ὄλην τὴν αἰγλήν καὶ σεμνοπρέπειαν... «Ὅταν ἐσήμεναι ἡ Ἁγία Σοφία, τὸ μέγα Μοναστήρι, μὲ τετρακόσια σήμαντρα καὶ ἐξηνταδὸ καμπάνες...» — «ὦ, τίς θὰ παραστήσῃ τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν λαμπρότητα μιᾶς Βυζαντινῆς λειτουργίας εἰς τὴν Μεγάλῃν Ἐκκλησίαν! Κατὰ τοὺς χρόνους, τοῦλάχιστον, τοῦ Ἰουστινιανοῦ, συμφώνως πρὸς εἰδήσεις τῶν «Νεαρῶν», ἡ μεγάλη Ἐκκλησία διετήρει 25 ψάλτας καὶ 100 βοηθοὺς καὶ Ἀναγνώστας, ἐπὶ 1000, ἐν συνόλω, Κληρικῶν, ἀνωτέρων καὶ κατω-

καὶ τὴν ἑορτὴν ταύτην ὡς καθολικὴν τῆς ἑλληνικῆς Παιδείας ἑορτὴν, καθιερωμένην ὑπὸ γενεῶν ὀλοκλήρων. Καὶ τοῦτο, παρὰ τὴν κραυγαλέαν μαρτυρίαν τῆς ἱστορίας, ὅτι ἡ Ἐπιστήμη μόνη ἀδυνατεῖ νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ μέγα ἔργον τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς διαπλάσεως τῶν ἀνθρώπων. Μόνον δὲ τὸ Ἐθνικὸν μας Πανεπιστήμιον, κατ' ἔθος κρατοῦν ἀπαραβάτως ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του, γεραίρει πάντοτε καὶ τιμᾷ πρεπόντως τὴν ἁγίαν μνήμην τῶν μεγάλων αὐτῶν Πατέρων, ποὺ δὲν ὑπῆρξαν μόνον θρησκευτικοὶ διδάσκαλοι, ἀλλὰ καὶ δημιουργοὶ νέων μορφῶν ζωῆς, ποὺ ὑψώθησαν μετάρσιοι ἕως τοὺς ἐβδόμους οὐρανοῦς τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς τελειώσεως.

Εἶναι ἄραγε ἐπάναγκες νὰ τονίσωμεν—διὰ μίαν ἀκόμη φοράν—τὴν ἀνεκτίμητον ἡγετικὴν προσφοράν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας διὰ τὴν Ἐθνικὴν μας ἀποκατάστασιν; Καὶ ὅτι αὐτὴ ἐκράτησεν πάντοτε ὑψηλὰ τὸ λάβαρον τῶν ἐθνικῶν μας ἐλπίδων καὶ ἐπὶ τέσσαρας ὀλοκλήρους αἰῶνας στυγνοτάτης δουλείας ἐχάλκευε ἀδιαλείπτως καὶ ἐμορφοποιεῖ, διὰ τῆς λειτουργικῆς τῆς ζωῆς, τὴν ἐθνικὴν μας συνείδησιν;

Πιστεύομεν ὅχι. Διότι ὁ κ. Κασιμάτης εἶναι ἐκλεκτὸς ἐν ἐκλεκτοῖς. Καὶ ὑπὲρ πάντα ἄλλον κατανοεῖ, πόσον συμβάλλει ὁ σεβασμὸς τῆς Ἐθνικῆς μας Παραδόσεως εἰς τὴν ὀρθὴν κατανόησιν τοῦ παρόντος καὶ εἰς τὴν ὑγιᾶ θεμελίωσιν τοῦ μέλλοντος. Ἀλλὰ καὶ ὅτι τῆς παιδείας σκοπὸς εἶναι ἡ καθόλου μόρφωσις τοῦ παιδὸς ἢ διάπλασις τοῦ χαρακτῆρος του· ὁ συναπαρτισμὸς τοῦ ἀνθρώπου ὡς ὄντος ἠθικοῦ.

Εἴμεθα βέβαιοι διὰ τοῦτο, ὅτι θ' ἀνασυνδέσῃ τὸ τόσον ἀμελετήτως διακοπὴν νῆμα τῆς αἰωνοβίου Παραδόσεως. Καὶ ὅτι θ' ἀποκαταστήσῃ καὶ πάλιν τὴν ἑορτὴν τῶν τριῶν μεγάλων Ἱεραρχῶν ὡς καθολικὴν ἑορτὴν τῆς Παιδείας μας.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

τέρων! Ἀμυδρὰν ἰδέαν τῆς γοητείας, τὴν ὁποῖαν, ἡσκει εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀκροατῶν ἢ Β.Μ., λαμβάνει τις ἐκ τῶν λόγων τῶν Πρέσβειων τοῦ Ἡγεμόνος τῆς Ρωσίας Βλαδιμίρου, οἱ ὅποιοι εἶχον ἐπισκεφθῆ κάποτε τὴν Βασιλεύουσαν καὶ ἔμειναν ἐκπληκτοὶ εἰς τὸ ἄκουσμά της. «Ἐνομίσαμεν — διηροῦντο κατόπιν— ὅτι μετεκομίσθημεν εἰς τοὺς οὐρανούς. Χορὸς ἀγγέλων καταβαίνων ἐξ οὐρανοῦ, ἔψαλλεν ὑπὸ τοῦ θόλου τῆς Ἀγίας Σοφίας μετὰ τῶν Ἑλλήνων ψαλτῶν!» Καὶ μόνον τῆς μελωδικῆς αὐτῆς Τέχνης τὸ ἀκρόαμα ἤρκεσε διὰ νὰ ἐλκύσῃ καὶ βαρβάρους εἰς Χριστόν! Πόσοι Ὁρθροὶ δακρυβρεκτοὶ καὶ αἱματόβρεκτοὶ Ἑσπερινοὶ! Πόσαι λειτουργίαι κατανυκτικαὶ καὶ παννυχίδες ἀκάθιστοι, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ λαὸς «ὄρθοστάδην» προσήχεται, μετὰ ᾠδὰς ἐπιθυμίας πρὸς τὸν Παντοκράτορα Κύριον ἐπὶ τοῖς θριάμβους τῶν Βυζαντινῶν Ἀδοκράτορων, ἢ «ἀνέγραφε τὰ νικητήρια» πρὸς τὴν «Ἐπέμαχον Στρατηγόν» τοῦ Γένους, εἰς ὧρας ἐθνικῶν πατηγυρισμῶν! Διὰ τῆς θείας αὐτῆς μουσικῆς διημενεύθη καὶ ὁ σπαραγμὸς τῆς αἱμασσοῦσης ἐθνικῆς ψυχῆς εἰς στιγμὰς πικρῶν ταπεινώσεων καὶ ἐθνικοῦ πένθους. Μετὰ αὐτὴν ἐψάλη ἡ τελευταία, διακοπεῖσα δέ, Θεία Λειτουργία κατὰ τὴν ἀποφράδα τῆς Ἀλώσεως ἡμέραν, τὴν ὁποῖαν ἐπηκολούθησεν ἡ μακρὰ νῆξ τῆς δουλείας 400 ἔτων! Καὶ αὐτὴ, τέλος, συνώδευσε τὴν σπονδὴν τῶν δακρυῶν τοῦ δουλωθέντος Γένους τῶν Ἑλλήνων. Ἠμοῦσε νὰ ἀκουσθῆ καὶ τότε ἡ βαρυστένακτος ψαλμικὴ στρόφη, τὴν ὁποῖαν μάλιστα τόσον ἠδονόπως ἐτόνισεν ὁ Χουρμούζιος: «Πῶς ἄσομεν τὴν ᾠδὴν Κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας;», ἢ ἀκριβέστερον διὰ τὴν περίπτωσίν μας, ὅπερ καὶ πικρότερον: ἐπὶ γῆς ἡμετέρας μὲν, πλὴν δορυαλώτου!... Τὸ παράπονον τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς μετουσιώοντο εἰς τὰς ἐμμελεῖς προσεσχάς, ἀναπεμπομένης καὶ πάλιν διὰ τῆς παρηγόρου μουσικῆς τῶν πατέρων μας, ἢ ὅποια (καθ' ἣν ὦραν ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ μιναρέ ὑψόντο πεντάκις τῆς ἡμέρας προκλητικῶς καὶ ἐδόνει τοὺς αἰθέρας τῆς κατακτηθείσης Ἑπταλόφου ἢ φωνῆ τοῦ Μονεζίνη, σκορπιζούσα τῆς φρίκης τὰ εἰρηγία εἰς τὸν ἀδούλωτον σκλάβον), αὐτὴ καὶ τότε ἐστάλαζε τὸ βάλαμον τῆς θείας παρηγορίας εἰς τὴν καρδίαν τοῦ μεγαλομάρτυρος λαοῦ—«Δαυὶδ τῶν ἐθνῶν καὶ Ἰὼβ τῆς Οἰκουμένης»— Καὶ — τί σύμπτωσις! — ὅπως καὶ ὁ σήμερον τιμώμενος ὑπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἅγιος Μηνᾶς ὁ ἐπιλεγόμενος Καλλικέλαδος, εἰς τὸ κορυφωμα τοῦ μαρτυρίου του ὕμνος πρὸς τὸν Θεὸν ἀνέμελπε, ψάλλον: «Ἴδε, Κύριε, τὴν ταπεινώσίν μου καὶ τὸν κόπον μου»... Ναί! Διότι ἐγνώριζον καὶ οἱ Ἕλληνες νὰ ζοῦν διὰ τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποθνήσκουν χάριν τῶν διδύμων τούτων ἰδανικῶν, καὶ μάλιστα, «ἄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν τῷ Κυρίῳ» (Ἐφεσ. 5,19). Καὶ τοῦτο «θεοσπενύστω λογικῇ»! Διότι ἦντλον δύναμιν μυστηριώδη ἀπὸ τὴν ἁρμονικὴν λατρείαν των, ὥστε ἡ Φυλὴ νὰ ἀνθέξῃ καὶ ἐπιβιώσῃ,

ἀλλὰ καὶ νὰ μεγαλοουργήσῃ, σημειώσασα τὴν μεγαλειότεραν ἀνιούσαν τῆς Ἰστορίας της!

Ἴδου «τὸ ἀθάνατον ποιητικὸν καὶ μουσικὸν μεγαλούργημα», τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Βερναρδάκη, «ἐδωροφόρησε τὸ Βυζάντιον εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν», διατηρούμενον μέχρι σήμερον μετὰ φανατικὴν εὐλάβειαν εἰς τὸν Πάνσεπτον Πατριαρχικὸν Ναὸν τοῦ Φαναρίου, τὸ ὁποῖον (Φανάριον) δὲν «ἔσβυσε» παρ' ὄλας τὰς καταγίδας τῆς Ἰστορίας. Καὶ ἡ καθ' ἑκάστην δὲ πρωίαν μετάδοσις ἀνὰ τοὺς αἰθέρας, διὰ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ἀθηνῶν, τῆς ἀπαλῆς μελωδίας τοῦ «Σὲ ὕμνομεν», ἢ ὅποια πόσα εἰρηγία δὲν σκορπιζεῖ ἀναλαούσα εἰς τὴν μνήμην μας ἡμέρας ἐκκλησίας τῆς προγονικῆς Μουσικῆς κληρονομίας! καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ σημερινὸν «Μουσικὸν Συμπόσιον» τοῦ Πανελλ. Συλλόγου Ἱεροψαλτῶν, ἐκείνης τῆς φωνῆς ἀντίλαλον ἀποτελοῦν.

5. Τῆς ἰδίας ἐκείνης παραδόσεως θεματοφύλακες καὶ συνεχισταὶ ἐτάχθησαν καὶ οἱ σημερινοὶ Ἱεροψάλται μας, πρὸς τὴν συμπαθῆ τάξιν τῶν ὁποίων θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἀπευθυνθῶ ἐν κατακλείδι:

Τιμὴ εἰς σᾶς, προσφιλεῖς ἐν δημοσίᾳ λατρεία συνδιάκονοι, «Κατώτεροι» καὶ ὑμεῖς καὶ «ἔξω τοῦ Βήματος κληρικοί», διάδοχοι δὲ ἐνός Ρωμανοῦ καὶ Κουκουζέλου, ἐνός Ραιδεστηνοῦ καὶ Ἰακώβου Ναυπλιώτου, διὰ νὰ περιορισθῶ εἰς τὴν μνείαν τούτων μόνον ἐκ τῆς πλειάδος τῶν κλεινῶν διδασκάλων καὶ μαϊστόρων τοῦ μουσικοῦ Βυζαντίου. Κρατήσατε ὑψηλὰ καὶ μετ' εὐλάβειαν τὴν Τέχνην σας, ὡς τέχνην ἱερὰν καὶ προσευχητικὴν. Πελορία ἢ εὐθύνη, πού σᾶς βαρύνει! Μετὰ δέος προσεγγίζοντες εἰς τὸ ἀναλόγιον καὶ ψιθυρίζοντες ἐν κατανόξει: «Κύριε, τὰ χεῖλή μου ἀνοίξεις καὶ τὸ στόμά μου ἀναγγελεῖ τὴν ἀἴνεσίν σου», ἀνερχόμενοι κατόπιν εἰς τὸ στασιδί σας μετὰ συναίσθησιν τῆς ἀποστολῆς σας, ὡς εἰς ἄμβωνα ἱερὸν (ἀφοῦ, ἄλλως τε, παλαιότερον, ὡς εἶναι γνωστὸν, ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος ἔψαλλον οἱ Ψάλται). Πρὸς τὴν τῆς Θ. Λατρίας καὶ τῆς Ὑμνωδίας τῆς σεπτῆν κιβωτῶν «φανετώμηδα μὴ ὡς χεῖρ ἀμυήτων»! Τὸ περιλάλητον μουσικὸν πρόβλημα τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι, ἐν τελευταία ἀναλύσει, πρόβλημα ἐκτελεστικῶν τῆς πατροπαράδοτου μουσικῆς, καταλλήλως μορφωμένων καὶ πολυτρόπως ἐνθαρρυνόμενων. Καλλιφῶνοι καὶ πεπειραμένοι, ἀλλὰ καὶ εὐλαβεῖς ἐκτελεσταὶ τῆς ἰ. ὕμνωδίας, μετὰ ἀνωτερότητα ἤθους, «μετὰ προσηκοσύνης εὐλαβείας, φόβω πολλῷ συνεσταλμένοι καὶ εὐλαβεῖα κερσοσημένοιοι», ὡς τονίζει ὁ ἰ. Χρυσόστομος, «ψάλλοντες συνετώς», κατὰ τὸν Προφητάρακτα (Ψ. 46,8) καὶ «φωναῖς αἰσίσαις» (ἢ «ὄσαις») κατὰ τὸν ἀρχαῖον ἐπιλόγιον ὕμνον, οὐχὶ δὲ «βοαῖς ἀτάκτοις», κατὰ τὸν σχετικὸν ἰ. Κανόνα, ἀλλὰ μετὰ προσοχὴν καὶ ἀνάλογον πνευματικὴν ἀνάτασιν, «μὴ ρεμβομένης τῆς καρδίας» κατὰ τὸν Θεοφύλακτον, διὰ νὰ μὴ ἔχη ἐφαρμογὴν εἰς σᾶς ἢ τοῦ γνωστοῦ τρο-

παρίον (τοῦ γ' ἤχου) θλιβερά διαπίστωσης: «π ο λ λ ά κ ι σ τ ῆ ν ὑ μ ν ω δ ί α ν ἐ κ τ ε λ ῶ ν, ε ὑ ρ έ θ η ν τ ῆ ν ἀ μ α ρ τ ί α ν ἐ κ π λ η ρ ῶ ν, τ ῆ μ ἔ ν γ λ ῶ σ σ η ἄ σ μ α τ α φ θ ε γ γ ῶ μ ε ν ο ς, τ ῆ δ ἔ ψ η χ ῆ ἄ τ ο π α λ ο γ ι ζ ῶ μ ε ν ο ς...», οὔτε τὸ τοῦ «ἀγίου τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων» (Ἀλ. Παπαδιαμάντη) ὁμιλοῦντος, μὲ πόνον ψυχῆς, δι' ἓνα «οὐλαμὸν ἀκαταρτίστων ἱεροψαλτῶν, οἱ ὅποιοι δὲν ξεύρουν τί λέγουν». Εἴσοδον εἰς τὸν Ναὸν τῆς ἱ. αὐτῆς Τέχνης δύνανται νὰ ἔχῃ μόνον ὑμνωδός, ἀπὸ τὰς χορδὰς τῆς ψυχῆς τοῦ ὁποίου ἀναδίδονται ἀρμονίαι πολὺ γλυκύτεραι ἀπὸ ἐκείνας, πὸν παράγει ὁ λάρυγξ του, ἡ δὲ ψαλμωδία του ὡς ἀνάβλυσμα ἀναγεννημένης καρδίας, καὶ ὡς θυμίαμα ἐνῶδες ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ Εὐλόγητοῦ Κυρίου ἀνερχεται, βοηθοῦσα καὶ τὸν πιστὸν εἰς λατρευτικὴν ἔξαρσιν. Καὶ μόνον Ἱεροφάντης συνεργαζόμενος μὲ πνεῦμα σεβασμοῦ καὶ πειθαρχίας πρὸς τοὺς προϊσταμένους του κληρικούς, οἱ ὅποιοι ἔχουν βεβαίως τὸ πρόσταγμα ἐν τῇ λατρείᾳ, καὶ δὴ πρὸς τὴν Προϊσταμένην Ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχὴν δικαιούμενος ὁμοῦ παραλλήλως νὰ ἀναμένη μεταχειρίσιν στοργικὴν ἀπὸ μέρους τῆς τελευταίας, τῆς διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ὡς «Μητὸς Ἐκκλησίας» χαρακτηριζομένης, τῆς ὁποίας —στοργικῆς μεταχειρίσεως — νὰ προσπαθῇ πάντοτε νὰ ἀποβαίῃ ἀξίως. Διότι ἀφόβως δυνάμεθα νὰ ὑποστηρίξωμεν, χωρὶς προφητικὰς ἀξιώσεις, ὅτι, ἐὰν ἐξακολουθήσῃ ὑφισταμένη ἢ παροῦσα κατάστασις ἢ μᾶλλον ἀκαταστασία, μὲ τὴν παρατηρουμένην, ἔστιν ὅτε, ἀδιαφορίαν καὶ —διατὶ νὰ τὸ ἀποκρύψωμεν; — τὴν ὑπὸ τινῶν ἐξ ἡμῶν τῶν κληρικῶν ἐπιδεικνυομένην ἀστοργίαν πρὸς τοὺς Ἱεροφάντας, ἔτι δὲ καὶ τὴν μουσικὴν ἀναρχίαν καὶ τὸν ἐρασιτεχνισμόν, τὰς τάσεις μοντερνισμοῦ καὶ τὰς ὑπόπτους «ἀνανεώσεις» καὶ «ἐπισκευὰς» τῆς Β.Μ. ὁποιασδήποτε μορφῆς, (εἴτε κανταδοειδοῦς εἴτε ἀμανοειδοῦς) αἱ ὁποιαὶ διαφθείρουν τὸ μουσικὸν αἶσθημα, μετ' ὀλίγα ἔτη, τῶν μὲν Ναῶν μας τὰ ἀναλόγια θὰ ἐρημωθοῦν, ἡ δὲ πατροπαράδοτος μουσικὴ, μὲ τὴν ἀνίερρον αὐτὴν κακομεταχειρίσιν, θὰ σβύσῃ καὶ θὰ χαθῇ... Ἄς προσέξωμεν ὅλοι: Εἰς τοὺς κρισίμους καὶ διαβρωτικούς τούτους καιροὺς, εἰς τοὺς ὁποίους ἐλάχιστα πράγματα ἀντέχουν, διότι ἡ κοσμοπολιτικὴ καταιγὶς καὶ τῆς ὕλιστικῆς ἀρνήσεως ἢ πλημμυρὶς ἀπειλοῦν τὰ πάντα νὰ κατακλύσουν, χρέος ἐπιτακτικὸν προβάλλει, νὰ συσπειρωθῶμεν οἱ πάντες, Κληρικοί καὶ λαϊκοί, ἀρχόντες καὶ ἀρχόμενοι, περίξ τῆς Ἁγίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας μὲ τοὺς τρισυγίους θεσμούς, καὶ ὡς ἐν ἄλλῃ Κιβωτῷ νὰ περισώσωμεν τὰ ὄσια καὶ τὰς παραδόσεις τῆς Φυλῆς, μία τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ἡ ἱερὰ μουσικὴ. Ἄς ἀγαπήσωμεν μὲ ὅλην τὴν θερμὴν μας καὶ αὐτὴν καὶ τοὺς ἀξίους ἐκτελεστάς της. Ὅλοι ὅσοι πονοῦμεν διὰ τὸ κατάντημα καὶ ποθοῦμεν τὴν διόρθωσιν, ὀφείλομεν νὰ βοηθήσωμεν τὴν Διοικοῦσαν Ἐκκλησίαν, ὥστε νὰ ρυθμίσῃ ἅ π α ξ διὰ π α ν τ ὄ ς, μὲ χεῖρα σιβαρὰν καὶ ἄτρομον, χωρὶς ἡμίμετρα καὶ προχειροῦς λύσεις, τὸ χρονίσαν τοῦτο ζήτημα, τὸ ὁποῖον εὐτονχῶς

τὴν ἀπασχολεῖ ἐπ' ἐσχάτων, ἐπιβάλλουσα τὴν ἐν τῇ λατρείᾳ ὁμοιόμορφον ὑμνωδίαν κατὰ τὸ πατροπαράδοτον σύστημα τῆς Β.Μ., ὁπότε θὰ σημειωθῇ καὶ ἡ ποθητὴ μουσικὴ ἀναγέννησις μὲ τὴν στροφὴν πρὸς τὰ ὀπίσω τὴν δημιουργικὴν, δεδομένου ὅτι καὶ ἡ Μουσικὴ «καινοουργεῖται παλινδρομοῦσα εἰς τὸ πρῶτον». Δὲν πρόκειται περὶ παρωνυχίδος. Ἄς μὴ κατανήσωμεν εἰς ἔσμον εὐτελῶν γραικύλων, ἀπεμπολούντων τὰς παραδόσεις καὶ πωλούντων τὰ πνευματικὰ «προτοτόμια» τῆς Ὁρθοδοξίας «ἀντιπινακίου φακῆς». Ἡ πρὸς τὰ ἀτίμητα αὐτὰ ἐθνικοθηρησκευτικὰ θέσμιμα περιφρόνησις θὰ σημάη κάποτε κλονισμόν αὐτῆς τῆς ὑποστάσεως τοῦ Ἔθνους, φθορὰν ἀνεπαρόρθωτον, τοῦτ' αὐτὸ συμφορὰν ἐθνικὴν. Διότι αἱ παραδόσεις, ἔχουν μίαν βιολογικὴν σχεδὸν δύναμιν, δύναμιν ἐπιρροῆς ἐπὶ τῆς συνεχείας καὶ διατηρήσεως τῆς ζωῆς. Γεραρὸς Πρωθιεράρχης, πρὸ τινῶν μόλις ἐτῶν, ἔρηξε φωνὴν καὶ μὲ αἰθθητικὴν ὑποψήφου καὶ δάκρυα Ἱερεμίου, ἐτόνισε πρὸς τοὺς Πανελλήνας: «Ἄλλοίμονον εἰς τοὺς λαοὺς, οἱ ὅποιοι διαγράφουν τὰς παραδόσεις τῶν, καὶ μάλιστα παραδόσεις μακραίωνας, ὡς αἱ ἐλληνικαί». Οἱ τοιοῦτοι —δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν— δὲν θὰ ἀργήσουν νὰ διαγραφῶν ἀπὸ τὸν χάρτην καὶ νὰ ἐκλείψουν ἀπὸ τὴν σκηνὴν τῆς Ἱστορίας.

Ἄδελφοί συνέλληρες, Ὁρθόδοξοι ἀδελφοί. Στῶμεν καλῶς! Ἡ φωνὴ τῶν τάφων ἐπιτάσσει, μὲ τὸν ἀντίλαλον τοῦ Πνεύματος: «Στήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις» (Β' Θεσ. 2,15).

Πρωτοσ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΓΙΑΛΟΥΡΗΣ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ε Ε Ε Δ Ο Θ Η

τὸ Μηναῖον τοῦ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Πολυτελής ἐκδοσις εἰς μέγα σχῆμα,
ἐπὶ ἀρίστου χάρτου δι' ἐρυθρῶν καὶ
μαύρων στοιχείων. Σελίδες 260.

Τιμᾶται Δερματόδετον δρχ. 80.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ «ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ»

ΠΕΡΙ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ

'Αξιότιμε Κύριε Διευθυντά,

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 317 φύλλον τῆς «'Ενορίας» (1 Σεπτεμβρίου 1961) ὁ θεολόγος κ. Π. Δημητρόπουλος ἐδημοσίευσεν ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ ἀσυμβίβαστον τῆς θεωρίας τῆς ἐξελιξέως καὶ τῆς χριστιανικῆς πίστεως». Τὸ ἄρθρον τοῦτο, στρεφόμενον ἐναντίον, τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος δημοσιευθείσης εἰς τὸν «'Εφημέριον» μελέτης μου περὶ τῶν σχέσεων τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ τῆς θεωρίας τῆς ἐξελιξέως, ἀποτελεῖ σφοδρὰν προσωπικὴν ἐπίθεσιν ἐναντίον μου, ἐφ' ὅσον οὐτε ὀλίγον οὔτε πολὺ ὁ κ. Δημητρόπουλος λέγει ῥητῶς, ὅτι παραθεωρῶ ἀληθείας, αἵτινες εἶναι γνωσταὶ «καὶ εἰς πρωτοετῆ φοιτητὴν, γνωρίζοντα τὴν ἀλφάβητον τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας», ὅτι ἔχω «ἢ πλημμελῆ καὶ ἐπιπολαίαν γνῶσιν τῆς Ὁρθοδόξου διδασκαλίας ἢ προσχώρησιν εἰς τὰς ἐλευθεριαζούσας τάσεις ἐκείνας, καθ' ἃς ἡ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας ὀφείλει νὰ προσαρμόζεται ἐκάστοτε πρὸς τὰ πορίσματα τῆς ἐπιστήμης ἢ καὶ ἀμφότερα» καὶ τέλος ὅτι παρουσίασα «διδασκαλίαν, αἵτινες κατ' οὐσίαν ἀποτελοῦν τορπίλῃν εἰς τὰ θεμέλια τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως». 'Αλλ' ἡ ἐπίθεσις τοῦ κ. Δημητρόπουλου ἐστράφη κατ' οὐσίαν καὶ ἐναντίον τοῦ ἀποτελοῦντος παράρτημα τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» «'Εφημερίου», ἐφ' ὅσον γράφει «εἶναι λίαν ἄπορον διατὶ ἡ ἀρμοδιὰ Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς δὲν ἐζήτησεν εἰσεῖτι εὐθύνας ἀπὸ τὸν ὑπεύθυνον διὰ τὴν καταχώρισιν εἰς τὸν «'Εφημέριον» τῆς μελέτης μου. Μάλιστα ἐκ τοῦ ἄρθρου τοῦ κ. Δημητρόπουλου ἔλαβεν ἀφορμὴν καὶ ὁ «Τύπος» ἵνα ἐπιτεθῆῖ προσωπικῶς καθ' ἡμῶν, κύριε Διευθυντά, διὰ σημειώματος, ἐν τῷ ὁποίῳ μεταξὺ ἄλλων λέγεται, ὅτι «ἐξ ἀγνοίας καὶ ἀκρισίας ἀφήνετε νὰ διολισθαίνουιν εἰς τὰς σελίδας τῶν Περιοδικῶν τούτων («Ἐκκλησία» καὶ «'Εφημέριος») βαρύταται πλάναι καὶ ἄστοιχοι, ὡς τὸ σχετικὸν μὲ τὴν θεωρίαν τῆς ἐξελιξέως καὶ τὴν Χριστιανικὴν Πίστιν, πού ἐνεφιλοχώρησεν ὑπόπτως (!) εἰς τὸν «'Εφημέριον» τῆς 20 Ὀκτωβρίου 1961 μὲ τὴν ὑπογραφήν νεοκόπου καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, τακτικοῦ δὲ συνεργάτου τῶν ἐκδόσεων τούτων. Καὶ ὁ μὲν θεολόγος κ. Π. Δημητρόπουλος ἐξετίναξε τὰ κακόδοξα ἡμαρτημένα. Τί θὰ κάμῃ ὅμως τώρα ὁ Σεβασμιώτατος Μυτιληνῆς κ. Ἰάκωβος, μέλος τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Περιοδικῶν;»

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀπέστειλα ἀπάντησιν εἰς τὴν «'Ενορίαν», ἀλλ' αὕτη λίαν καθυστερημένως ἐδημοσίευσεν ταύτην κεκολωβομένην. Εἰς τὴν κολοβοθεῖσαν ὑπὸ τῆς «'Ενορίας» ἀπάντησίν μου (ἀρ. φύλλ. 322) ἀνταπαντᾷ ὁ κ. Δημητρόπουλος, συνεχίζων τὴν κατ' ἐμοῦ προσωπικὴν ἐπίθεσιν κατὰ τρόπον μαρτυροῦντα, ὅτι οὗτος ἀπώλεσε τὴν ψυχραιμίαν αὐτοῦ.

Εἰς τὰς κατ' ἐμοῦ καὶ κατὰ τοῦ «'Εφημερίου» διατυπωθείσας κατηγορίας ἔχω νὰ ἀπαντήσω τὰ ἑξῆς:

Πρῶτον εἶναι τόσον καταφανῆς ἡ ἐπιπολαιότης, μεθ' ἧς ὁ κ. Δημητρόπουλος ἀνέγνωσε τὴν εἰς τὸν «'Εφημέριον» δημοσιευθεῖσαν εἰς τρεῖς συνεχείας μελέτην μου (ἔτος 1960, σελ. 724-727, 774-777, 807-810), ὥστε οὗτος σκιαμαχῶν ἀναιρεῖ ἀποδιδόμενας εἰς ἐμὲ διδασκαλίας, αἵτινες οὐ μόνον δὲν ὑποστηρίζονται ὑπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἀντιθέτως ἔχουν ἤδη καταπολεμηθῆ διὰ δημοσιευμάτων μου. «Ὅτι ἡ θεωρία τῆς ἐξελιξέως δέχεται διὰ τῆς μελέτης μου καιρία πλήγματα εἶναι φανερόν ἀκόμη καὶ εἰς ἓνα μαθητὴν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου. Ῥητῶς γράφω τὰ ἑξῆς: «Ἡ ἰδέα τῆς ἐξελιξέως οὐ μόνον δὲν θεωρεῖται ὡς ἀποδειχθεῖς πειραματικῶς νόμος, ἀλλ' οὔτε ὡς δημιουργοῦσα μεγάλην πιθανότητα θεωρία. Ἡ ἰδέα τῆς ἐξελιξέως εἶναι ἀπλῆ ὑπόθεσις, ἀναζητοῦσα τὰς ἀποδείξεις τῆς» («'Εφημέριος», ἔτος 1960, σελ. 775). Κατωτέρω ἔγραψα τὰ ἑξῆς: «Τὸ ἐκ τῆς ὑπάρξεως εἰς τὰ διάφορα εἶδη ποικιλιῶν καὶ παραλλαγῶν ἀντλούμενον ἐπιχείρημα εἰς τὸ τέλος στρέφεται ἐναντίον τῆς θεωρίας τῆς ἐξελιξέως. Μεταξὺ τῶν εἰδῶν ὑπάρχοντων ἀδιαπέραστοι φραγμοὶ καὶ σαφεῖς ὀροθετικαὶ γραμμαί, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ σπουδαιότερος εἶναι ὁ νόμος τῆς γονιμότητος τῶν ὁμοειδῶν ἀτόμων καὶ τῆς ἀγωνίας τῶν ἑτεροειδῶν. Τὰ εἶδη παρουσιάζουσι μὲν ποιάν τινα ἐλαστικότητα καὶ εὐκαμψίαν, ἐπιτρέπουσαν τὴν εὐκόλον πολλάκις προσαρμογὴν εἰς νέους ὅρους ζωῆς,— ἐξ οὗ ἔχομεν τὰς ποικιλίας ἢ παραλλαγὰς—, οὐδέποτε ὅμως ὑπερπηδῶσι τὰ ὅρια, ὥστε νὰ ἐπέλθῃ σύγχυσις αὐτῶν... Ὡς βεβαιώνουν ἡμᾶς αἱ μέχρι τοῦδε διονυχιστικαὶ ἔρευναι τοῦ Μενδελισμοῦ καὶ τῆς Γενετικῆς, τοῦ κλάδου αὐτοῦ τῆς πειραματικῆς βιολογίας, ἡ πρὸς παραλλαγὴν ἰκανότης τῶν ὁργανισμῶν κινεῖται ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ εἴδους καὶ δὲν δύναται νὰ δημιουργήσῃ νέα εἶδη. Ὅθεν ἡ Πειραματικὴ Γενετικὴ πιστοποιεῖ Μικροεξέλιξιν (Microevolution), δημιουργοῦσαν παραλλαγὰς ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ εἴδους, ἀλλ' οὐχὶ Μακροεξέλιξιν (Makroevolution), δημιουργοῦσαν νέα εἶδη» (ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 776-777). Καὶ κατωτέρω προσθέτω: «'Αλλὰ καὶ ἡ μελέτη τῶν παλαιοντολογικῶν εὐρημάτων, ὡς καὶ αἱ οὐσιώδεις διαφοραὶ μεταξὺ ἀνθρώπου καὶ ζῴου κλονίζουσι σημαντικῶς τὸ οἰκοδόμημα τῆς ἐξελικτικῆς θεωρίας» (σελ. 777). Ἐκ τούτων γίνεται φανερόν, ὅτι ὁ κ. Δημητρόπουλος ἀδικεῖ τὴν νοημοσύνην τῶν ἀναγνωστῶν του, ὅταν παρουσιάσῃ ἐμὲ ὡς ἰοιθετοῦντα μίαν μορφήν τῆς θεωρίας τῆς ἐξελιξέως.

Δυστυχῶς ὁ κ. Δημητρόπουλος ἐξήγαγε περικλοπᾶς τῆς μελέτης μου ἐκ τῆς συναφείας αὐτῶν πρὸς δημιουργίαν ἐντυπώσεων. Χαρακτηριστικὸν δεῖγμα τῆς ἐπιπολαιότητος, μεθ' ἧς οὗτος ἀνέγνωσε τὴν

μελέτην μου εἶναι τὸ ἐξῆς: Ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἐὰν ὁ ἄνθρωπος προῆλθε δι' ἐξελίξεως ἐκ τοῦ «πιθηκανθρώπου» ἢ «προανθρώπου», λίαν σαφῶς γράφω τὰ ἐξῆς: «Τὰ περὶ τῆς εὐρέσεως πιθηκανθρώπων ἢ προανθρώπων λεγόμενα ἔχουν καθαρῶς μυθικὸν χαρακτήρα, καθ' ὅσον οἱ εὐρεθέντες σκελετοὶ (Νεάντερταλ, Αἰδελβέργης Πεκίνου, Στάινχαϊμ κ.λ.π.), οἵτινες προβάλλονται ὡς ἀπόδειξις αὐτῶν, ἀνήκουν εἰς ἀνθρώπους, ἔχοντας πλήρη ἀνθρωπίνην σωματικὴν διάπλασιν καὶ σημαντικὰ ἔχνη πολιτισμοῦ (ἐργαλεῖα, καλαισθητικὸν καὶ θρησκευτικὸν συναίσθημα κ.τ.τ.). Δι' αὐτὸ ὁ ζωολόγος Ράινκε γράφει: «Δὲν γνωρίζομεν παλαιοντολογικὸς προγόνους τοῦ ἀνθρώπου. Ὡς σοβαρὸς ὑπομνηστὴς ἵσταται ἀκόμη ἡ μορφή τοῦ Βίρχωβ μεταξὺ ἡμῶν. Πάντοτε ἀκούεται ἡ φωνὴ του, ὅτι δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν τὰς ἐπιθυμίας μας μὲ τὰ γεγονότα». Ἴδου δέ,—συνεχίζω,—τί ἔλεγεν ὁ περίφημος ἀνθρωπολόγος Βίρχωβ: «Ὑπελόγιζε κανεῖς, ὅτι ἡ Δαρβίνειος θεωρία θὰ ἐπεβάλλετο εἰς τὴν ἐπιστήμην. Ματαίως ὅμως οἱ ὀπαδοὶ τῆς ἐζήτησαν πανταχοῦ τοὺς κρικοὺς, οἵτινες ἔπρεπε νὰ συνδέουν τὸν ἄνθρωπον πρὸς τοὺς πιθήκους. Μέχρι τοῦδε ὁ λεγόμενος προἄνθρωπος, ὅστις ὑπετέθη, ὅτι ἀντεπροσώπευε τὴν ἐλλείπουσαν ἄλυσιν, δὲν κατεδέχθη νὰ παρουσιασθῇ. Οὐδεὶς σοβαρὸς ἐπιστήμων ἰσχυρίζεται, ὅτι τὸν εἶδε... Μερικοὶ ἠδυνήθησαν νὰ τὸν ἴδουν εἰς τὰς ὄνειροπολήσεις των. Ἄλλ' ὅταν ἀφυπνίσθησαν, δὲν ἐτόλμησαν πλέον νὰ εἴπουν, ὅτι τὸν συνήντησαν». Ἐνῶ λοιπὸν τόσον ἐκτενῶς καὶ κατηγορηματικῶς ἀποκρούω τὴν περὶ «πιθηκανθρώπου» ἢ «προανθρώπου» ὑπόθεσιν, ὁ κ. Δημητρόπουλος δὲν διστάζει νὰ ἐξακολουθῇ νὰ ἰσχυρίζεται δι' ἐμὲ τὰ ἐξῆς: «Φαίνεται ἀποδεχόμενος(!)», ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐξεπήδησεν «ἐκ τοῦ πιθηκανθρώπου ἢ ἄλλου τινὸς κατωτέρου εἶδους» («Ἐνορία», σελ. 213). Ὅσον καὶ ἂν ὁ κ. Δημητρόπουλος εἰς τὴν ἀνταπάντησίν του προσπαθῇ νὰ συγκαλύψῃ τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην τοιαύτην διαστρέβλωσιν τοῦ κειμένου τῆς μελέτης μου, τὰ πράγματα διὰ τὸν ἀναγνώστην τοῦ «Ἐφημερίου» καὶ τῆς «Ἐνορίας» εἶναι βοῶντα καὶ κράζοντα καὶ οὐδεμίαν συσκότισιν ἐπιδέχονται. Διὰ νὰ στηρίξῃ ὁ κ. Δημητρόπουλος τὸν ἰσχυρισμὸν του, ὅτι φαίνομαι ἀποδεχόμενος τὴν περὶ πιθηκανθρώπου θεωρίαν, καταφεύγει εἰς τὸ νὰ ἐπικαλεσθῇ καθ' ὅλως ἀπαράδεκτον διὰ καλοπίστους συζητητὰς τρόπον τὸ ὅτι εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς μελέτης μου ἀναφέρω, ὅτι ἡ θεωρία τῆς ἐξελίξεως διδάσκει, ὅτι ὁ ἄνθρωπος προῆλθεν ἐκ τῶν τελειότερων ζωϊκῶν ὀργανισμῶν. Πῶς θὰ ἀναίρεσθαι τις μίαν θεωρίαν, ἂν εἰς τὴν ἀρχὴν δὲν ἀναφέρῃ τί αὕτη διδάσκει; Λοιπὸν τὸ ὅτι ἀναφέρω δι' ὀλίγων τὴν θεωρίαν τῆς ἐξελίξεως, διὰ νὰ τὴν ἀναίρεσω ἐν συνεχείᾳ εἰς σελίδας ὀλοκλήρους, οὐδόλους σημαίνει, ὅτι τὴν υἱοθετῶ. Ὁμολογῶ, ὅτι αἰσθάνομαι πλήρη ἀδυναμίαν νὰ συνεχίσω σοβαρὰν συζήτησιν μὲ τὸν κ. Δημητρόπουλον, ὅστις καταφεύγει εἰς τοιοῦτους ἰσχυρισμοὺς καὶ εἰς τὴν ἀνήκουστον ἐπιστημονικῶς μέθοδον τῆς σκιαμαχίας.

Ἐπειτα καθ' ὅλως ἀπαράδεκτον τρόπον ὁ κ. Δημητρόπουλος ἐξάγει τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ χρησιμοποιομένη μὲ παραπομπὴν (ἄρα γε δὲν τὴν εἶδεν ὁ κ. Δημητρόπουλος;) ἐν τῇ μελέτη μου φράσις τῆς «Δογματικῆς» τοῦ καθηγητοῦ κ. Τρεμπέλα σημαίνει παραδοχὴν τῆς περὶ πιθηκανθρώπου θεωρίας. Ὁ κ. Τρεμπέλας ἀπλῶς λέγει, ὅτι καὶ ἐὰν ἀκόμη ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ Θεὸς ἀντὶ κοινοῦ χόου ἐχρησιμοποίησεν ὡς ὕλην πρὸς δημιουργίαν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος «χοῦν κατειργασμένον εἰς ζωϊκὸν ὀργανισμόν», καὶ πάλιν «ἐπιβάλλεται νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ὁ ὀργανισμὸς οὗτος, ἵνα καταστῇ κατάλληλος ὅπως εἰσδεχθῇ τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν, ἔδει νὰ ἀκουσθῇ τὸ δημιουργικὸν πρόσταγμα, Γενηθήτω σῶμα ἀνθρώπινον καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ κτηνώδους ὀργανισμοῦ εἰς τὸν ἀνθρώπινον μεταπήδησις νὰ συντελεσθῇ δι' ἀμέσου δημιουργικῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Θεοῦ» (Π. Τρεμπέλα, Δογματικὴ, τόμ. 1, σελ. 462). Αἱ φράσεις τοῦ κ. Τρεμπέλα («τὸ δημιουργικὸν πρόσταγμα» καὶ «ἄμεσος δημιουργικὴ ἐπέμβασις τοῦ Θεοῦ») πρὸς δημιουργίαν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος ἀποκλείουν τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἐμμέσου ἐκπηδήσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τοῦ πιθηκανθρώπου. Πολὺ περισσότερον ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἀποκλείεται διὰ τῆς ἐν τῇ μελέτη μου συμπληρώσεως τῶν φράσεων τοῦ κ. Τρεμπέλα μὲ τὴν ἐξῆς φράσιν: «Ὡσαύτως εἰς ἄμεσον δημιουργικὴν ἐπέμβασιν τοῦ Θεοῦ ὀφείλεται τὸ ὅτι Οὗτος ἀνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζωσαν» (Γεν. β', 7).

Ἐπειτα, ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Δημητροπούλου γραφέντα στρέφονται προσωπικῶς ἐναντίον μου ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐξῆς: Ἡ ἀποφίς, ὅτι ἡ τυχὸν ἐπαλήθευσις τῆς τεολογικῆς μορφῆς τῆς θεωρίας τῆς ἐξελίξεως—ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν, ὅτι, ὡς σαφῶς σημειῶ ἐν τῇ μελέτη μου, θὰ γίνετα δεκτὴ «ἡ ἄμεσος δημιουργικὴ ἐπέμβασις τοῦ Θεοῦ» πρὸς ἐμφάνισιν τοῦ Πρωτοπλάστου—δὲν εἶναι ζήτημα ζωῆς ἢ θανάτου διὰ τὴν χριστιανικὴν πίστιν, δὲν ὑπεστηρίχθη μόνον προσφάτως ὑπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐπανελημμένως κατὰ τὰ τελευταῖα εἴκοσι πέντε ἐγράφη καὶ ὑπεστηρίχθη ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν. Ἐν πρώτοις ἡ ἀποφίς αὕτη ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Π. Τρεμπέλα ἡδὴ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1938 ἐν τῇ μελέτη του «Ἀπολογητικαὶ Μελέται. Τεῦχος Γ'. Ἡ θεωρία τῆς ἐξελίξεως», ὡς δεικνύουν ρητῶς αἱ παραπομπαὶ μου εἰς αὐτήν. Ἄρα γε πάλιν δὲν εἶδεν ὁ κ. Δημητρόπουλος τὰς παραπομπὰς μου εἰς τὸν κ. Τρεμπέλαν ἢ μήπως τὰς ἀντιπαρέρχεται ἐν σιωπῇ, διὰ νὰ εἶναι δεδικαιολογημένος, ὅταν στρέφεται προσωπικῶς ἐναντίον μου; Ἐπειτα ἡ αὕτη ἀποφίς ἐπανελήθη ὑπ' ἐμοῦ ἡδὴ πρὸ δέκα τεσσάρων ἐτῶν εἰς τὴν μελέτην μου «Ἡ σημερινὴ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ θέσις τῆς ἐξελικτικῆς θεωρίας» (1947) καὶ πρὸ δώδεκα ὡς καὶ πρὸ ἑξ ἐτῶν ἐν τῷ ὑπὸ τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας» ἐκδοθέντι Κατηχητικῷ Βοηθήματι «Ἡ Χριστιανικὴ Κοσμοθεωρία» (α' ἐκδοσις τῷ 1949 καὶ β' ἐκδοσις

τῷ 1955). Τῷ 1959 ὡσαύτως ὁ Καθηγητὴς κ. Τρεμπέλας ἐν τῇ «Δογματικῇ» του παρουσίασε τὴν ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν ἀξιόλογον φράσιν του. Κατὰ τὸ 1960 δὲ αὐτὴ ἡ 'Ιερά Σύνοδος τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος ἐνέκρινε τὴν ἀπόψιν ἀκριβῶς ταύτην, παρουσιασθεῖσαν εἰς αὐτὴν ὑπὸ τοῦ ὑπ' Αὐτῆς ἐγκριθέντος «'Αναλυτικοῦ Προγράμματος τῶν Μαθημάτων τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων», ὅπερ ἐξεπονήθη ὑπὸ πολυμελοῦς 'Επιτροπῆς, τῆς ὁποίας μετεῖχον 'Αρχιερεῖς, Καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς καὶ οἱ Διευθυνταὶ τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας, ἐκλεκτοὶ κληρικοὶ τῆς 'Ιερᾶς 'Αρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ ἐπίλεκτα μέλη τῶν χριστιανικῶν ὀργανώσεων τῆς πατρίδος μας. Πάντες οὗτοι καὶ ἡ 'Ιερά Σύνοδος υἰοθέτησαν τὴν εἰς τὸ μνημονευθὲν 'Αναλυτικὸν Πρόγραμμα περιληφθεῖσαν ἀποψιν, ὅτι «ἡ θεωρία τῆς ἐξελίξεως δὲν δύναται νὰ κλονίσῃ τὴν Θρησκείαν». «Ὅτι ἐνταῦθα ὑπὸ τὴν λέξιν «Θρησκεία» δὲν νοεῖται ἡ μουσουλμανικὴ ἢ ἡ βουδδιστικὴ ἢ ἡ ἀρχαία ἐλληνικὴ κ.λ.π., ἀλλ' ἡ Χριστιανικὴ, εἶναι προφανές, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ 'Αναλυτικοῦ Προγράμματος τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων. Τὸ ὅτι τὰ μέλη τῆς 'Επιτροπῆς μετὰ ἰδικήν μου εἰσῆγγησιν υἰοθέτησαν τὴν περὶ τῆς ὁ λόγος ἀποψιν οὐδὲν σημαίνει κατ' αὐτῆς, διότι τοῦτο ἐγένετο μετὰ συζήτησιν καὶ διότι τὰ μέλη ταῦτα δὲν εἶναι ἄνθρωποι στερούμενοι κρίσεως, ἀλλ' ἐπίλεκτα μέλη τῆς 'Εκκλησίας καὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Λοιπὸν πάντες οὗτοι, κατὰ τὰς φιλόφρονας καὶ πλήρεις ἀβρότητας ἐκφράσεις τοῦ κ. Δημητροπούλου, τοποθετοῦν «τορπίλλην» (!) εἰς τὰ θεμέλια τῆς 'Ορθοδόξου Χριστιανικῆς Πίστεως καὶ εἶναι «ματαιολόγοι μὴ νοοῦντες μήτε ἀ λέγουσι, μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται» («'Ενορία», σελ. 311). 'Αληθῶς λοιπὸν ὁ κ. Δημητρόπουλος ἀπώλεσε τὴν ψυχραιμίαν αὐτοῦ.

'Αλλ' ἂν ἀνέφερα πάντας τούτους, οἵτινες δέχονται τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Δημητροπούλου κατακρινομένην ἀποψιν, δὲν ἔπραξα αὐτὸ μόνον διὰ νὰ δείξω, ὅτι αὕτη οὐδόπως ἀποτελεῖ «τορπίλλην» εἰς τὰ θεμέλια τῆς 'Ορθοδόξου πίστεως, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ προβληθῇ τὸ ἐξῆς ἐρώτημα: Διατί ἐπὶ εἴκοσι πέντε ἔτη δὲν ἐξεδηλώθη ἡ δογματικὴ εὐθιξία τοῦ κ. Δημητροπούλου; Διατί, ἐνῶ κατὰ τὴν διάρκειαν εἴκοσι πέντε ἐτῶν ἐπανειλημμένως παρουσιάσθη ἡ αὐτὴ ἀποψις τόσον ὑπ' ἄλλων, ὅσον καὶ ὑπ' ἐμοῦ, ὁ κ. Δημητρόπουλος ἐσιώπη καὶ ἀπεφάσισε νὰ σκιαμαχῆσῃ μόνον ἐναντίον τῆς ἐν τῷ «'Εφημερίῳ» δημοσιευθείσης ἰδικῆς μου σχετικῆς μελέτης καὶ μάλιστα μετὰ παρέλευσιν σχεδὸν ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς; Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο θὰ ἦτο δυνατόν νὰ δοθοῦν δύο ἀπαντήσεις: α') 'Ἡ πρώτη ἀπάντησις θὰ ἦτο δυνατόν νὰ εἶναι, ὅτι ὁ κ. Δημητρόπουλος γνωρίζει ἐλλιπῶς τὴν ἐλληνικὴν θεολογικὴν σκέψιν καὶ ἐκκλησιαστικὴν πνευματικὴν κίνησιν τῶν τελευταίων ἐτῶν. Δι' αὐτὸ ἐπὶ 25 ἔτη, ἂν καὶ ἡσχολεῖτο περὶ τὴν συστηματικὴν Θεολογίαν, δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν του, ὅσα ἐγράφησαν ἐπὶ τοῦ ἀπασχολοῦντος ἡμᾶς θέματος. Δι' αὐτὸ, ὅταν εἶδε τὴν μελέτην μου ἐν τῷ «'Εφημε-

ρίῳ», ἐσκανδαλίσθη, παρανοήσας τὰ ὑπ' ἐμοῦ γραφέντα. β') 'Ἄν ἡ πρώτη αὕτη ἀπάντησις δὲν εἶναι ἀληθής, τότε ἡ δευτέρα δυνατὴ ἀπάντησις εἰς τὸ ἀνωτέρω τεθὲν ἐρώτημα θὰ ἦτο, ὅτι ὁ κ. Δημητρόπουλος, ἐνῶ ἐπὶ 25 ἔτη ἦτο ἀδιάφορος διὰ τὰς εἰς τὰ θεμέλια τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως τοποθετούμενας «τορπίλλας» τόσον ὑπ' ἄλλων, ὅσον καὶ ὑπ' ἐμοῦ, ἀπέκτησε δογματικὴν εὐθιξίαν μόνον μετὰ παρέλευσιν σχεδὸν ὀλοκλήρου ἔτους ἀπὸ τῆς ἐν τῷ «'Εφημερίῳ» δημοσιεύσεως τῆς μελέτης μου, ἐναντίον τῆς ὁποίας ἐστράφησαν ἀποκλειστικῶς τὰ ὄψιμα συγκεντρωτικὰ πυρὰ του. 'Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ ὅτι προσωπικῶς ἐστράφη ἐναντίον μου ἴσως ἔχει τὴν αἰτίαν του εἰς τὴν πικρίαν, τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησεν εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τὸ ὅτι μετὰ λύπης ἐψήφισα τὴν ἀπόρριψιν αὐτοῦ, ὅταν οὗτος, ὢν ὑποψήφιος ἐπὶ καθηγεσία, ἐκρίθη κατὰ τὸν παρελθόντα 'Ιούλιον ὑπὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

'Ὁ κ. Δημητρόπουλος, προσπαθῶν νὰ δικαιολογήσῃ διατί ἡ δογματικὴ του εὐθιξία ὑπῆρξεν ὄψιμος, λέγει πράγματα, τὰ ὁποῖα, προσεκτικῶς ἐξεταζόμενα, ἀποδεικνύονται ἥμισυ κολακευτικὰ δι' αὐτόν, τοῦθ' ὅπερ διὰ μίαν ἀκόμη φοράν πείθει, ὅτι οὗτος ἀπώλεσε τὴν ψυχραιμίαν του. Συγκεκριμένως λέγει τὰ ἐξῆς: «'Ἰσως θὰ ἠδύνατό τις νὰ με ψέξῃ, διατί δὲν ἐδημοσίευσα τὴν ἐπίκρισίν μου ἀμέσως τότε. Εἰς τοῦτο ἔχω νὰ ἀπαντήσω, ὅτι ὁ κ. Θεοδώρου ἦτο φίλος μου, ἀμφοτέρωι δὲ ἐτυγχάνομεν ὑποψήφιοι καὶ ἔκρινα ὡς μὴ ἐπιτετραμμένον εἰς ἐμὲ νὰ ἀντιποιηθῶ δικαιώματα κριτοῦ, ἵνα μὴ ἐνδεχομένως παρεμβάλω ἐμπόδια εἰς τε τὴν ἰδικὴν του καὶ τὴν ἰδικήν μου ἐκλογὴν. 'Ἀπαξ ἔμωσ ἡ διαδικασία τῶν ἐκλογῶν ἐτελείωσε, καὶ ἡ ἐπίκρισίς μου οὐδαμῶς ἠδύνατο μετὰ ταῦτα νὰ ἐπιδράσῃ δυσμενῶς ἐπὶ τῆς θέσεώς του, ἐνόμισα ὅτι εἶχον χρέος καὶ πρὸς τὴν ἀλήθειαν νὰ φέρω εἰς φῶς τὰς κατὰ τῆς ἐσφαλμένης ταύτης ἀπόψεως ἀντιρρήσεις μου» («'Ενορία», σελ. 311). Εἰλικρινῶς λυποῦμαι, διότι τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Δημητροπούλου λεγόμενα μὲ ἀναγκάζουν νὰ εἶπω πῶς ἔχουν τὰ πράγματα. 'Ὅταν ἐπὶ 25 ἔτη ὁ κ. Δημητρόπουλος ἐσιώπη, ἄρα γε ἐσιώπη, διότι ἤμεθα ὑποψήφιοι ἐπὶ καθηγεσία; 'Ἐπειτα ἡ δημοσίευσίς ἐν τῷ «'Εφημερίῳ» τῆς κατακριθείσης ὑπ' αὐτοῦ μελέτης μου ἐπερατώθη τὴν 15ην Νοεμβρίου 1960. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας, τὴν 8ην Δεκεμβρίου 1960 ἐγένετο ἡ ἐκλογὴ μου ὡς Τακτικοῦ Καθηγητοῦ, τὴν δὲ 30ην 'Ιανουαρίου 1961 ὠρκίσθην πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας. 'Ἐὰν ὁ κ. Δημητρόπουλος ἀνέμενε, ὡς ἰσχυρίζεται, τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἡ ἐπίκρισίς του οὐδαμῶς ἠδύνατο νὰ ἐπιδράσῃ δυσμενῶς ἐπὶ τῆς θέσεώς μου, τότε διατί καὶ μετὰ ταῦτα ἐπὶ πολλοὺς μῆνας ἐσιώπη καὶ μόνον, ὅταν ἐν τῷ μεταξύ ἐγὼ προσωπικῶς εἶχον ψηφίσει τὴν ἀπόρριψίν του, ἐνεθυμήθη μόλις τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1961 τὴν μελέτην μου; 'Ἐπειτα, ἐὰν ἦτο ἀληθές, ὅτι ἐπὶ πολλοὺς μῆνας ὁ κ. Δημητρόπουλος ἐσιώπη, διὰ νὰ δυνθῆ εἰς «φίλος» του, ὡς ἰσχυρίζεται, νὰ γίνῃ Καθηγητὴς καὶ διὰ νὰ μὴ παρεμβληθοῦν «ἐμπόδια εἰς τε τὴν ἰδικὴν του καὶ τὴν ἰδικήν μου ἐκλογὴν», τοῦτο οὐδόπως θὰ ἦτο τιμητικὸν

διὰ τὸν κ. Δημητρόπουλον. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ οὗτος θὰ ἠγνόει τὸ «φίλος μὲν Πλάτων, φιλότατη δ' ἀλήθεια» καὶ χάριν τοῦ προσωπικοῦ του συμφέροντος καὶ τοῦ συμφέροντος δῆθεν ἐνὸς «φίλου» του θὰ προέδιδε καὶ θὰ ἐπληρτε καιρίως ἠθικὰς ἀρχὰς καὶ ἀνώτερα ἰδεώδη καὶ αὐτὴν τὴν ὀρθόδοξον χριστιανικὴν πίστιν, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς προστατευτικῆς σιωπῆς του θὰ ἐγίνετο συνεργὸς εἰς τὸ νὰ ἐκλεγῆ Καθηγητὴς μιᾶς Ὀρθοδόξου Θεολογικῆς Σχολῆς εἰς, ὁ ὁποῖος, —ὡς κατηγορεῖ ρητῶς ἐμὲ ὁ κ. Δημητρόπουλος—, παραθεωρεῖ ἀληθείας, αἵτινες εἶναι γνωσταὶ «καὶ εἰς πρωτοετῆ φοιτητὴν, γνωρίζοντα τὴν ἀλφάβητον τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας», ἔχει δὲ «ἢ πλημμελῆ καὶ ἐπιπολαίαν γνώσιν τῆς Ὀρθοδόξου διδασκαλίας ἢ προσχώρησιν εἰς τὰς ἐλευθεριαζούσας τάσεις ἐκεῖνας, καθ' ἃς ἡ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας ὀφείλει νὰ προσαρμόζεται ἐκάστοτε πρὸς τὰ πορίσματα τῆς ἐπιστήμης ἢ καὶ ἀμφοτέρω» καὶ ἐπὶ πλέον παρουσιάζει «διδασκαλίαν, αἵτινες κατ' οὐσίαν ἀποτελοῦν τορπίλλην εἰς τὰ θεμέλια τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεως» (!). Λυποῦμαι, διότι ὁ κ. Δημητρόπουλος, ὅστις κατηγορεῖ ἐμὲ δι' ἀντιφάσεις καὶ ἀσυνεπείας, ἀδικεῖ τόσον πολὺ τὸν ἑαυτὸν του.

Ἐπειτα, ὅτι ἡ μελέτη μου ἐν τῷ «Ἐφημερίῳ» εἶχεν ἀπολογητικὴν σκοπιμότητα, τοῦθ' ὅπερ ἀμφισβητεῖ ὁ κ. Δημητρόπουλος, ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι οὐδεὶς ἀγνοεῖ ὅτι ὅλοι σχεδὸν οἱ μαθηταὶ τοῦ Γυμνασίου σκανδαλίζονται, ὅταν ἐν τῷ μαθήματι τῆς Βιολογίας διδάσκονται περὶ τῆς θεωρίας τῆς ἐξελίξεως. Ἐπομένως εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ διαφωτισθῶνται οὗτοι ἀπολογητικῶς ὑπὸ τοῦ θεολόγου ἢ τοῦ ποιμένου ἢ τοῦ καθηγητοῦ.

Τέλος τὸ ὅτι κατὰ τὸν κ. Δημητρόπουλον βάλλω κατὰ τῆς θεωρίας τῆς ἐξελίξεως «διὰ βελῶν δανείων ἐκ ξένων φαρετρῶν», αὐτὸ εἶναι ἴδιον γνώρισμα τῆς καθ' ὅλου Χριστιανικῆς Ἀπολογητικῆς, ἥτις πρὸς τοῖς ἄλλοις ὀφείλει νὰ χρησιμοποιοῖ ἐκ τῆς καθ' ὅλην ἐπόψεως καὶ τὰ τελικὰ πορίσματα τῶν διαφόρων ἐπιστημῶν. Ἄρκει ὁ χρησιμοποιοῦν αὐτὰ νὰ ἔχη τὴν εὐλικρίνειαν νὰ σημειοῖ πόθεν ἀντλεῖ ταῦτα, τοῦθ' ὅπερ γίνεται μὲ ἄκραν εὐσυνειδησίαν ἐν πάσαις ταῖς ἀπολογητικαῖς μελέταις μου. Ἄλλως τε ἡ δημοσιευθεῖσα ἐν τῷ «Ἐφημερίῳ» μελέτη μου δὲν εἶχε χαρακτῆρα πρωτοτύπου ἐπιστημονικῆς Διατριβῆς, ἀλλ' ἦτο ἐξ ἀφορμῆς ὑποβληθείσης σχετικῆς ἀπορίας συστηματοποίησις τῶν κυριωτέρων λόγων, οἵτινες πείθουν, ὅτι εἶναι ὅλως ἀναπόδεικτος ἡ θεωρία τῆς ἐξελίξεως.

Ταῦτα, ἀξιότιμε Κύριε Διευθυντά, παρακαλῶ νὰ δημοσιευθῶν εἰς τὴν «Ἐκκλησίαν» πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἀληθείας.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 27ῃ Δεκεμβρίου 1961

Μετὰ τιμῆς

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἀρρήκτως συνδεδεμένη.

Αἱ ἀτελεύτητοι σειραὶ τοῦ λαοῦ, ὅστις κατὰ τρόπον πηγαῖον καὶ αὐθόρμητον προσῆλθεν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν, διὰ τὴν προσκυνῆσιν τὴν σεπτὴν σορὸν τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Θεοκλήτου ὑπῆρξέ τι, ὅπερ ἐδημιούργησε βαθεῖαν ἐντόπωσιν εἰς πάντα, ὅστις παρηκολούθησε τὴν συγκινητικὴν ταύτην ἐκδήλωσιν. Ὡσαύτως εὐγλωττον θέαμα ἐδημιούργησε καὶ τὸ γεγονός, ὅτι πολλὰ δεκάδες χιλιάδων λαοῦ παρηκολούθησαν μὲ βαθεῖαν κατάνυξιν τὴν κηδεῖαν τοῦ εἰς Κύριον ἐκδημήσαντος Προκαθημένου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

Πᾶσαι αἱ ἐκδηλώσεις αὗται ἀπέδειξαν διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένη πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ ὅτι τὰ αἰσθήματα εὐλαβείας, τὰ ὅποια τρέφει ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς διὰ τὴν πνευματικὴν ταύτην τροφὸν τοῦ Ἔθνους, ἀναζωπυροῦνται καὶ ἐκδηλοῦνται κατὰ θερμότερον τρόπον, ὡς αἰς δοθῆ εὐκαιρία.

Τὸ μέγα καθήκον.

Τὸ ὅτι, κατὰ τὰς ὑπαρχούσας πληροφορίας, ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης προσεχῶς θὰ ἐπισκεφθῆ τινὰς ἐκ τῶν ἐπὶ μέρους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἢ θὰ δεχθῆ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν Προκαθημένων αὐτῶν εἶναι τι, ὅπερ θὰ συντελέσῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀνάδειξιν τῆς ἐνότητος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπαφῆ θὰ δώσῃ εὐκαιρίαν πρὸς ρόθμισιν διαφόρων ἐκκρεμῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων καὶ θὰ προλειάνῃ τὸ ἔδαφος διὰ τὴν καθ' ὅλα καὶ ἐν παντὶ ἐνιαίαν ἐμφάνισιν τῆς Ὀρθοδοξίας εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον. Τὸ ὅτι ὁ ξένος Τύπος, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐν Νέῳ Δελχί Συνδιασκέψεως, ἐξακολουθεῖ νὰ δημοσιεύῃ πληροφορίας περὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, εἶναι ἀπόδειξις, ὅτι ὁ κόσμος στρέφει δλονὲν μετὰ μεγαλντέρας νοσταλγίας τὸ βλέμμα αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἥτις διατηρεῖ ἀμετάβλητον τὸ ἐκκλησιαστικὸν πνεῦμα τῶν ὀκτῶ πρώτων αἰώνων. Ὅθεν ἡ κατὰ πάντα συνετὴ προβολὴ τῆς Ὀρθοδοξίας εἶναι τὸ μέγα καθήκον τῶν ἐκπροσώπων αὐτῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν.

Μητροπολίτης Νικόλαος (†)

Ὁ θάνατος τοῦ γνωστοῦ Μητροπολίτου Κροντίτης καὶ Κολόμνας Νικολάου ἀποτελεῖ μεγάλην ἀπώλειαν διὰ τὴν Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Ὀρθοδοξίαν γενικώτερον. Ὁ ἀειμνήστος Μητροπολίτης Νικόλαος ὑπῆρξεν εἰς τῶν διαπρεπεστέρων ἱεραρχῶν καὶ μία τῶν ἐκλεκτοτέρων προσωπικοτήτων εἰς τὴν νεωτέραν ἱστορίαν τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Κάτοχος εὐρείας θεολογικῆς μορφώσεως καὶ προικισμένος

μὲ σπαιάν δόναμιν λόγου, οὗτος ἐθεράπευσε πολλαπλῶς τὴν θεολογικὴν ἐπιστήμην, συγγράφας σπουδαίας κανονικάς, ιστορικάς, δογματικάς καὶ ἠθικάς πραγματείας. Ὅμοιως ἐκαλλιέργησε μετ' ἐξόχου ἐπιτυχίας τὸ ἐκκλησιαστικὸν κήρυγμα, ἢ δὲ φήμη του ὡς μεγάλου ἐκκλησιαστικοῦ ρήτορος ὑπερέβη τὰ ὄρια τῆς ἀχανοῦς πατρίδος του. Διὰ τὴν τεραστίαν συμβολὴν του εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ὁμιλητικὴν ἀνεκηρόχθη ἐπίτιμος διδάκτωρ πολλῶν ὀρθοδόξων καὶ ἑτεροδόξων θεολογικῶν Σχολῶν. Γνήσιος ὀρθόδοξος ἐθνουσιασμὸς διαπνέει τὰ κηρύγματά του, τὰ ὁποῖα εἶναι κηρύγματα χαρᾶς καὶ αἰσιοδοξίας καὶ πίστεως εἰς τὸν θρίαμβον τῆς ἀληθείας, τῆς δικαιοσύνης καὶ τοῦ ἀγαθοῦ.

Ὁ αἰμίμητος Μητροπολίτης Νικόλαος ἀνέπτυξε, πλὴν τῆς συγγραφικῆς καὶ πολυσχιδῆ ἐκκλησιαστικῆν δρασίην, διαδραματίσας σπουδαῖον ρόλον εἰς τὴν μεταπολεμικὴν ὀργάνωσιν καὶ ζωὴν τῆς Ρωσικῆς ἐκκλησίας καὶ ἐργασθεὶς διὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν στενωτέρων σχέσεων χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ συνεργασίας μεταξὺ τῆς Ἐκκλησίας του καὶ τῶν ἄλλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ὅμοιως διεδραμάτισε σπουδαῖον πρόσωπον εἰς τὰς διαπραγματεύσεις μεταξὺ τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας καὶ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ὁ Θεὸς ἄς ἀναπαύσῃ μετὰ τῶν δικαίων τὴν ψυχὴν τοῦ αἰοδίμου Μητροπολίτου Νικολάου!

Ἀσχολοῦνται καὶ θεωρητικῶς.

Εἶναι λίαν εὐχάριστον, ὅτι πολλοὶ τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν μας δὲν παρουσιάζουν μόνον πρακτικῶς ἀξιόλογον ἐκκλησιαστικὴν καὶ κοινωνικὴν δρασίην, ἀλλὰ καὶ θεωρητικῶς ἀσχολοῦνται περὶ τὴν μελέτην τῶν προβλημάτων, ἅτινα σχετίζονται πρὸς τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς Ἐκκλησίας.

Οὕτω, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὀφείλομεν νὰ ἐκφράσωμεν τὴν χαρὰν μας διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δράμας κ. Φιλίππου ἐκδοσιν βιβλίου, ὅπερ, ἔχον τὸν τίτλον «Ἀναδιοργάνωσις τῆς Ἐκκλησίας», προτείνει μέτρα διὰ τὴν ἀναζωπύρωσιν τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν οικονομικὸν καὶ πνευματικὸν τομέα καὶ τοὺς τομεῖς τῆς Διοικήσεως, τῆς μοναστηριακῆς ζωῆς, τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Διαιουσύνης, τῆς Παιδείας, τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας κ.λ.π.

Ὡς ὀρθῶς τονίζει ὁ Σεβασμιώτατος, «τὸ σύνθημα ὅλων πρέπει νὰ εἶναι ἀναδιοργάνωσις τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀγὼν μετὰ νέας δυνάμεις καὶ πρόγραμμα σύμφωνον πρὸς τὸν Εὐαγγελικὸν Νόμον. Θὰ ἀναιτέλων τότε ἡμέραι δόξης καὶ χαρᾶς διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὁ λαὸς θὰ δοξάσῃ τὸν Θεόν».

Ὁλιβερά ἐπεισόδια.

Μετὰ βαθυτάτης θλίψεως ὁ χριστιανικὸς κόσμος ἐπληροφόρηθη, ὅτι ἡ Γέννησις τοῦ Σωτῆρος ἐωρτάσθη ἐν Βηθλεὲμ ἐν μέσῳ ὀλιβερῶν ἐπεισοδίων. Ῥωμαιοκαθολικοὶ ἱερεῖς συνεπλάκησαν μετὰ Ἑλληνορθοδόξων κληρικῶν ἐντὸς τοῦ ναοῦ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χρι-

στοῦ κατὰ τρόπον ὄλως ἀνάρμοστον. Τὰ ἐπεισόδια ταῦτα ἐσημειώθησαν παρουσίᾳ πλήθους προσκυνητῶν καὶ περιηγητῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχον συρρεύσει παρὰ τὸ Σπήλαιον τῆς Βηθλεέμ, διὰ νὰ παρακολουθήσουν τὴν λειτουργίαν τῶν Χριστουγέννων.

Ἐφ' ὅσον καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἐσημειώθησαν παρόμοιαι παρεξηγήσεις ἐξ ὑπαιτιότητος τῶν Ῥωμαιοκαθολικῶν, ἐνδείκνυται νὰ ἐπέλθῃ μιὰ συνεννόησις, ὥστε νὰ περιφρουρηθῇ εἰς τὸ μέλλον ἡ ἱερότης τῶν Ἁγίων Τόπων καὶ νὰ μὴ προκαλῶνται ἐπεμβάσεις τῆς Ἀστυνομίας. Ἰδίως οἱ Ῥωμαιοκαθολικοὶ ἄς σεβασθοῦν τὸ γεγονός, ὅτι τὰ Πανάγια Προσκυνηματα ἐπὶ αἰῶνας εὐρίσκοντο εἰς χεῖρας τῶν Ὁρθοδόξων καὶ ἄς παύσουν νὰ διαθέτουν τεραστία χρηματικά ποσὰ καὶ πολυμελεῖς ἀποστολάς, διὰ νὰ ἐπεκτείνουν τὴν κατοχὴν των ἐπὶ τινῶν ἐξ αὐτῶν. Διότι εἰς τὰς ἐπεκτατικὰς ταύτας βλέψεις τῶν Ῥωμαιοκαθολικῶν εὐρίσκεται ἀσφαλῶς ἡ γενεσιουργὸς αἰτία τῶν ἐπεισοδίων τούτων.

Ὁ ἑορταστικὸς χαρακτήρ τοῦ Τύπου.

Εἶναι λίαν εὐχάριστον, ὅτι ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν ὁ καθημερινὸς καὶ περιοδικὸς Τύπος αἰσθάνεται ὡς ὑποχρέωσιν νὰ παρουσιάσῃ εἰς τοὺς ἀναγνώστας αὐτοῦ ἑορταστικὴν ὕλην, ἔχουσαν σχέσιν πρὸς τὴν ἑορτὴν τῆς ἡμέρας (Χριστούγεννα, Θεοφάνεια κ.λ.π.). Καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι πολλὰ ἐκ τῶν ἑορταστικῶν τούτων δημοσιευμάτων εἶναι καλὴ πνευματικὴ τροφή διὰ τοὺς ἀναγνώστας τῶν ἐφημερίδων ἢ τῶν περιοδικῶν.

Ἀλλὰ μετὰ λύτης ὀφείλομεν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι κατὰ τὰς ἑορτὰς ταύτας προσφέρονται εἰς τὸν λαὸν καὶ «ἐπίκαιρα» ἀναγνώσματα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἡμιστὰ οἰκοδομητικά. Πρέπει τινὲς ἐκ τῶν ὑπευθύνων τῆς συντάξεως τῶν ἐφημερίδων καὶ τῶν περιοδικῶν νὰ ἀντιληφθοῦν, ὅτι ἐν δημοσίευμα οὐδόλως ἔχει ἑορταστικὸν χαρακτήρα, ὅταν περιορίζεται μόνον εἰς τὰ χρονολογικὰ ἢ τὰ γεωστοικά πλαίσια, τῆς ἑορτῆς καὶ ἀγνοῖ ἢ καὶ συνειδητῶς ἐξοβελίζει τὸ Χριστοκεντρικόν, σωτηριολογικὸν καὶ λειτουργικὸν περιεχόμενον αὐτῆς. Ἀπαράμιλλον πρότυπον ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι τὰ διηγήματα τοῦ Ἀλεξάνδρου Παπαδιαμάντη.

Κοσμικὰ «ρεβεγιόν».

Ὁρθῶς ἐτονίσθη ὑπὸ τινῶν ἐφημερίδων, ὅτι εἶναι ἀπαράδεκτον οἱ ἔχοντες ἕνεκα θέσεως καὶ ἀξιώματος ὑποχρέωσιν νὰ εἶναι πρότυπα ζωῆς διὰ τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν νὰ περιφρουροῦν τὰς ὀρθοδόξους χριστιανικὰς παραδόσεις καὶ νὰ διασκεδάξουν ἐπιδεικτικῶς μέχρις ὀρθρον βαθέος κατὰ τὴν ἁγίαν νύκτα τῆς Γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος. Ἀσφαλῶς ἢ διασκέδασις αὕτη, ἣτις εἶναι ἀπομίμησις τῶν κοσμικῶν «ρεβεγιόν» τῆς Δύσεως, οὐδόλως ὑποβοηθεῖ τὴν μετὰ κατανύξεως καὶ δι' ἐκκλησιασμοῦ βίωσιν τοῦ ὑπερφυστοῦ τῆς Θείας Ἐνανθρωπήσεως Μωστηρίου.

Εἶναι καιρὸς ἐπὶ τέλους νὰ ἐννοήσωμεν, ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ διακηρύσωμεν, ὅτι θέλομεν τὴν δη-

μιουργίαν Ἑλληνορθόδοξον πολιτισμοῦ, ὅταν διὰ τῆς ζωῆς μας καὶ τοῦ τρόπου τῆς ψυχαγωγίας μας ὑποσκάπτομεν τὰ θεμέλια τοῦ Ἑλληνορθόδοξου οἰκοδομήματος.

Δὲν δικαιολογεῖται ἀπαισιοδοξία.

Πρόσφατος Ἐγκύκλιος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῆς Ῥωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας τονίζει, ὅτι «καθ' ὃν χρόνον ἡ ἀνθρωπότης εὐρίσκεται εἰς τὸ κατώφλιον νέας ἐποχῆς, μεγάλοι καὶ σοβαροὶ κίνδυνοι ἀναμένουν τὴν Ἐκκλησίαν, ὅπως καὶ κατὰ τὰς τραγικωτέρας περιόδους τῆς ἱστορίας της. Νέος ἀνησυχητικὸς παράγων ἀνέκυψε. Ὁ παράγων αὐτὸς εἶναι ἡ ὀργανωμένη «ἀθεΐα», ἣτις βάνει ἐπεκτεινομένη ἐπὶ σχεδὸν παγκοσμίῳ κλίμακος».

Ὅσον καὶ ἐὰν εἶναι ἀληθές, ὅτι ὑπάρχει σήμερον ὀργανωμένη «ἀθεΐα», νομίζομεν, ὅτι δὲν δικαιολογεῖται ἀπαισιοδοξία. Ἡ «ἀθεΐα» κατὰ κανόνα εἶναι πάντοτε ἐπιφανειακὴ καὶ δὲν δύναται νὰ ἐκρίζωσιν τὴν πίστιν ἐκ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἣτις ἐκ φύσεως στρέφεται πρὸς τὸ Θεῖον ὡς ἡ μαγνητικὴ βελόνη πρὸς τὸν Βορρᾶν. Ὡς ἀπόδειξις ἔστω αὐτὸ τὸ κέντρον τῆς ὀργανωμένης ἀθεΐας, δηλαδὴ ἡ Μόσχα, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ πρόσφατος εορτασμός τῶν Χριστογεννῶν ἐπέδειξεν, ὅτι πολλὰ χιλιάδες ἄνθρωποι ἐξακολουθοῦν ἀφόβως νὰ ἐκδηλώνουν τὴν προσήλωσιν των εἰς τὴν πίστιν τῶν Πατέρων των.

Νέαι διαπιστώσεις.

Κατὰ τὰς προσφάτους ἐξ Ἰταλίας πληροφορίας καὶ ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ σημειοῦται κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὁλονὲν μεγαλύτερα ἐξάπλωσις τῆς ἐκδόσεως τῶν ἠθῶν, τοῦθ' ὅπερ ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἴλιαν ἀνησυχητικὴν αὐξήσιν τῶν ἀξιοποίνων πράξεων, αἵτινες στρέφονται κατὰ τῆς δημοσίας ἠθικῆς. Ὡσαύτως αὐξάνονται τὰ κρούσματα τῆς ἐφηβικῆς ἐγκληματικότητος. Πλεῖστοι νέοι προσχεδιάζουν ἐν ψυχρῶ ἐγκλήματα καὶ τὰ ἐκτελοῦν μὲ πρωτοφανῆ ἀγριότητα.

Ἡ ἐκκλιση αὕτη, ὀφειλομένη κατὰ τοὺς δ καστικούς τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῶν κακῶν ἀναγνωσμάτων καὶ κληματογραφικῶν ταινιῶν, εἶναι νέα πιστοποιήσις τῆς ἀληθείας, ὅτι ἡ ἀπομάκρυνσις ἐκ τῶν ἀρχῶν τῆς χριστιανικῆς βιοθεωρίας καὶ ἡ ζωὴ τῆς ἀχαλινώτου ἐλευθερίας, τὴν ὁποίαν ὑποβάλλουσιν τὰ ἐν λόγῳ ροπαρὰ ἀναγνώσματα καὶ θεάματα, ὀδηγεῖ ἀφένκτως εἰς τὸν ἐκφυλισμὸν καὶ τὴν κατάρτισιν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἰωάννου Καρμίρη, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Οἱ ἐν Ἑλλάδι Ἀρμένιοι Μονοφυσίται καὶ οἱ μετ' αὐτῶν μικτοὶ γάμοι τῶν Ὀρθόδοξων (Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Γρηγόριος ὁ Παλαμάς», Τεύχος 518-521). Θεσσαλονίκη 1961. Σελ. 25.

Ἀρχιμανδρίτου Φωτίου Σ. Κωνσταντινίδου, Ἱεροκήρυκος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ Γραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, Ὁ λόγος Δημητρίου τοῦ Ἀργυροκόπου κατὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐν Ἐφέσῳ. Λευκωσία (Κύπρον) 1961. Σελ. 27.

«Εὐεργετινὸς» ἢ «Συναγωγὴ ἠθικῶν διδασκαλιῶν». Ἀπόδοσις Θεοδόσῃ Σπεράντσα (Ἀνθίμου Θεολογίτη). Ἐκδοσις περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» Ἀθῆναι 1961. Σελ. 240.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερὰ Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46 καὶ 47 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τῆς Ἑνορίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Προφ. Ἡλίου Νικοπόλεως Θεσσαλονίκης, ἵνα ὑποβάλλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης σχετικῆν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως.

Ἐν Θεσσαλονικῇ τῇ 23ῃ Δεκεμβρίου 1961

† Ὁ Θεσσαλονικῆς Παντελεήμων

Ἱερὰ Μητρόπολις Μαρωνείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 63 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων Ν. Διαταγμάτων προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ἐνὸς τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Κοιμησεως Θεοτόκου Κομοτηνῆς, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα (πτυχίον Ἐκκλησι. Σχολῆς ἢ Ἀνωτέρου Ἐκκλησι. Φροντιστηρίου), ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικὰ.

Ἐν Κομοτηνῇ τῇ 22ῃ Δεκεμβρίου 1961

† Ὁ Μαρωνεὶς Τιμόθεος

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΔΕΛΤΙΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας ΓΕΡΜΑΝΟΣ

† Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ

† Ὁ Σιαμίου καὶ Σιατιστῆς ΠΟΥΛΚΑΡΠΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ναῶν Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν:

Δρχ. 50, 75, 100 ἐτησίως.

Λοιπῶν Ναῶν Ἐπικρατείας: Δρχ. 30 ἐτησίως.

Ἐξωτερικοῦ: δολλάρια 3.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδοσίου Σπεράντσα, Ὁ Ἀθηνῶν Θεόκλητος (†). Βιογραφικά.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Ὁ θάνατος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Ἡ κηδεὶα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Σεβ. Μητροπολίτου Κοζάνης κ. Διονυσίου, Ἐπικήδειος Λόγος.

Συλλυπητήρια τηλεγραφήματα.

Ὁ τύπος περὶ τοῦ μεταστάτους.

Ψηφίσματα.

Θεοδοσίου Σπεράντσα, Ἡ ἐρτὴ τῶν Τριῶν Ἱερῶν χῶν ν' ἀποβῆ καὶ πάλιν καθολικὴ ἐορτὴ τῆς παιδείας μας.

Πρωτοσ. Χρυσοστόμου Γιαλούρη, Ἡ μουσικὴ τῆς Ὀρθοδοξίας (συνέχεια).

Παρατηρήσεων Στήλη.

Βιβλιογραφία.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς Ἱερῶν.